

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

8-9/2019

Září

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Mgr. M. Benda B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková, L. Horáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. J. Machonský,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 10. 2019

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Mgr. M. Benda, B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková, L. Horáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám srpnové a zářijové dvojčíslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete přehledový článek „Modern monetary theory – hlavní teze, diskuse a problematizování tohoto konceptu ve světových médiích“, který shrnuje debatu o tzv. moderní měnové teorii (modern monetary theory, MMT) na stránkách světového tisku v posledních měsících. Podstatou teorie je, že při zadlužování ve vlastní měně není třeba, aby státy braly zřetel na růst svých dluhů, ale měly by se soustředit pouze na investice a dosahování plné zaměstnanosti. Možný nárůst inflace je dle teorie řešitelný změnami daní. V článku jsou citovány hlavní argumenty pro i proti MMT a pozornost je též věnována možným příčinám vzrůstajícího zájmu o tuto fiskálně-monetární koncepci.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Česká asociace pojišťoven na svém webu publikovala „Výroční zprávu ČAP 2018“

http://www.cap.cz/images/o-nas/vyrocni-zpravy/2018_vyrocni_zp.pdf

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 9. 2019 – 30. 9. 2019 se tentokrát věnuje tématu:

Novela insolvenčního zákona

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématům.....	5
Modern monetary theory – hlavní teze, diskuse a problematizování tohoto konceptu ve světových médiích	5
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	10
Daně.....	10
Ekonomické vědy. Ekonomie	26
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	28
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	38
Informatika. Počítače	43
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	44
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	45
Podnik a podnikání.....	50
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	53
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	54
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	55
Právo.....	60
Statistika. Demografie. Sociologie.....	64
Účetnictví	64
Veřejná správa.....	65
Veřejné finance. Rozpočet	68
Zdravotnictví	72
Zemědělství	72
Životní prostředí	72
Životní úroveň	73
Ostatní	74
Přehled nových knih.....	81

Modern monetary theory – hlavní teze, diskuse a problematizování tohoto konceptu ve světových médiích

Mgr. Marek Benda, B. A.

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Během jarních a letních měsíců roku 2019 proběhla na stránkách světového tisku debata o tzv. moderní měnové teorii (modern monetary theory, MMT). Postarala se o to především mediálně viditelná vystoupení nejmladší členky americké Sněmovny reprezentantů za demokraty Alexandrie Ocasio-Cortezové¹ nebo exopradkyně někdejšího prezidentského kandidáta Bernieho Sanderse a ekonomky z Newyorské státní univerzity ve Stony Brooku Stephanie Keltonové.² Obě ženy vyzvaly k diskusi a odložení strachu z MMT za účelem financování demokraty navrhovaných investičních programů, jež jsou známy jako „Zelený nový úděl“ (Green New Deal). MMT ve zkratce tvrdí, že při zadlužování se ve vlastní měně státy nemusí brát na růst svých dluhů příliš zřetel a mohou se soustředit na investice a dosahování plné zaměstnanosti. Případný nárůst inflace má být řešen z velké části změnami daní. Předmětem tohoto článku je nejprve představení hlavních tezí a zastánců MMT mezi ekonomy. Následně bude pozornost upřena na nedávnou reflexi ze strany dalších světových ekonomů a ekonomických komentátorů, jež na jedné straně k MMT vyznívá převážně kriticky, na straně druhé si však z různých úhlů pohledu klade otázku po možných hlubších příčinách zájmu o tuto fiskálně-monetární koncepci.

MMT v argumentaci svých čelných zastánců

Kromě popularizátorů pojmu „modern monetary theory“, australského ekonoma Billa Mitchella a jeho amerického kolegy Larryho Randalla Wraye, je za hlavního teoretika MMT považován ekonom a burzovní makléř Warren Mosler. Své teze Mosler formuloval už v roce 1995 v esaji *Soft Currency Economics*³. V jejím úvodu tvrdí, že konvenční uvažování o rozpočtových deficitech a veřejném zadlužení často směšuje náklady s užitky tím, že dluhové financování jako takové je automaticky spojováno s finančním rizikem. Tento náhled mají mít společný jak fiskální „jestřábi“, tak k deficitům benevolentnější „holubice“. Moslerova hlavní premisa zní, že veřejné výdaje, zdanění a půjčky nejsou ničím jiným než pokračováním měnové politiky jinými prostředky. Stejně jako u měnověpolitických operací se stanovováním úrokových sazeb totiž i zde dochází ke změnám ceny peněz prostřednictvím navyšování či snižování bankovních rezerv. Dále Mosler upozorňuje na z jeho pohledu zásadní změnu, kterou přinesl přechod na tzv. fiat peníze po definitivním opuštění zlatého standardu americkým prezidentem Richardem Nixonem v roce 1971. Americký dolar od té doby není legitimován ničím jiným než tím, že jej federální vláda ve Washingtonu vyžaduje jako prostředek k placení daní. Striktně vzato tak nemá americká vláda k dispozici více prostředků při přebytkovém rozpočtu než při deficitním, protože odklonem od měnového zlata došlo i k odbourání jakéhokoliv finančního limitu mimo ten, jež si volená reprezentace sama stanoví z čistě politických důvodů. Z měnověpolitického hlediska je podle Moslera nutné dbát pouze o krytí výdajů buď daňovými příjmy, nebo půjčkami (tj. dluhem), aby nedošlo k výraznému navyšování bankovních rezerv a poklesu úrokové míry, který by způsobila vyšší nabídka likvidity na mezibankovním trhu. V textu je proto odmítnuta oblíbená analogie mezi hospodařením státu a hospodařením firmy nebo domácnosti, protože podniky a občané takové možnosti financování nemají. Naopak americká federální vláda

¹ RELMAN, Eliza. Alexandria Ocasio-Cortez says the theory that deficit spending is good for the economy should 'absolutely' be part of the conversation. In: *BUSINESSINSIDER.com* [online]. Jan. 7, 2019, 11:05 AM [cit. 2019-08-05]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/alexandria-ocasio-cortez-ommt-modern-monetary-theory-how-pay-for-policies-2019-1?r=US&IR=T>.

² KELTON, Stephanie; MALTER, Jordan. Bernie Sanders' 2016 economic advisor Stephanie Kelton on Modern Monetary Theory and the 2020 race. In: *CNBC.com* [online]. Published Sat, Mar 2 2019 7:55 AM EST [cit. 2019-08-05]. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2019/03/01/bernie-sanders-economic-advisor-stephanie-kelton-on-mmt-and-2020-race.html>.

³ MOSLER, Warren. *Soft Currency Economics*. Macroeconomics 9502007, University Library of Munich, Germany. In: *ECONWPA.UB.UNI-MUENCHEN.de* [online]. 14 Feb 95 19:22:33 [cit. 2019-08-05]. Dostupné z: <https://econwpa.ub.uni-muenchen.de/econ-wp/mac/papers/9502/9502007.txt>.

může dle Moslerova názoru utratit doslova neomezený počet prostředků, které získá zpět daněmi nebo půjčkami za účelem udržení úrokové míry. Navíc dluhovým financováním je nabízena bankám a dalším finančním institucím příležitost směniti jejich méně výnosné rezervy za výnosnější dluhopisy. Na tomto místě Mosler uvádí hypotetický příklad, který ale při pohledu na nynější extrémně nízké úročení depozit v řadě vyspělých ekonomik nabývá reálných kontur. Ve své eseji nastiňuje situaci, kdy by banky měly své rezervy nulově úročeny a současně odmítaly financovat stát prostřednictvím nákupu úročených dluhopisů. Tímto postojem by se však na svém majetku dopustily faktického zdanění, zatímco pro samotnou vládu by jejich neochota nemusela představovat výraznější problém, neboť by své nákupy mohla činit prostřednictvím centrální banky. Samotné úspory považuje Mosler pouze za protipoložku investic. Úspory sice potenciálně brzdí růst inflace, na rozdíl od investic však nevytvářejí ve finančním systému nové peníze a dokonce ani nejsou předpokladem pro investiční činnost (zde autor zjevně naráží na fakt, že většina peněz v ekonomice vzniká „z ničeho“ úvěrováním bankami). Jsou-li ale úspory daňově zvýhodňovány, je veřejný sektor stavěn před dilema tvorby schodkových rozpočtů, nebo podstoupení rizika deflace. Jak ale už bylo naznačeno, nejsou schodkové rozpočtové bilance pro Moslera zásadně důležité, natožpak aby jim musela být přizpůsobována fiskální politika státu. Daňový systém a výdajové plány by měly být utvářeny a modifikovány v závislosti na vývoji inflace: dosahuje-li inflace problematické výše, je vhodné uvažovat o zvyšování daní, rozpočtových škrtech nebo daňovém zvýhodnění úspor. V případě deflace se nabízí opatření přesně opačná. Současně by se ale tvůrci hospodářské a fiskální politiky měli hlavně věnovat odstraňování nevyužitých kapacit národního hospodářství a zvyšování kvality života, než se řídit politicky motivovanými rozpočtovými restrikcemi, jež zvýhodňují úspory a vytvářejí podhoubí pro vznik tolik nepopulárních deficitů.

Tyto závěry dále rozvíjí již zmíněný další teoretik MMT Bill Mitchell z australské University of Newcastle v rozhovoru pro Harvard International Review z roku 2011 *Debt, Deficits, and Modern Monetary Theory*⁴, když poukazuje na poptávku bank a soukromého sektoru po státních dluhopisech. Tato poptávka ostatně zvrátila záměr australské konzervativní vlády z poloviny 90. let na eliminaci veřejného zadlužení. Vládní bondy jednak platí za bezpečné aktivum, jednak slouží investorům k benchmarkingu cenných papírů na kapitálovém trhu. Především však plní funkci investičního útočiště pro excesivní bankovní rezervy, které mají tendenci stlačovat úrokovou míru směrem dolů. Dluhopisy tak neslouží pouze pro útraty eráru, ale také centrální bance při řízení úrokové míry a prosazování své měnové politiky. A protože i vládní útraty přispívají k tvorbě bankovních rezerv, mají ve vztahu k úrokové míře také spíše tlumivý účinek. V interview Mitchell pak kromě tohoto rizika vyšších úroků ze zadlužení odmítá i další dvě premisy, které spojuje s neokeynesiánským paradigmatem. Za chybná východiska považuje rovněž předpoklad prvotní půjčky pro realizaci veřejných výdajů a fixního objemu úspor, jež jsou pro tyto půjčky k dispozici. Výše úspor je totiž odvislá také od ekonomického výkonu a národního příjmu.

Moslerovskou a mitchellovskou argumentaci s důrazem na hospodářskopolitické požadavky na vyšší investice a boj proti chudobě a sociální nerovnosti převzala ve svém článku pro New York Times z 5. října 2017 už v úvodu zmíněná ekonomka Stephanie Keltonová. V článku *How We Think About the Deficit Is Mostly Wrong*⁵ na jedné straně formuluje svůj nesouhlas s tehdy projednávanou daňovou reformou z dílny administrativy prezidenta Donalda Trumpa, neboť podle ní na daních ušetřené prostředky zpět do ekonomiky „neprotečou“. Zároveň ale odmítá tehdejší argumentaci demokratických a některých republikánských senátorů, že reformou dojde k „nebezpečnému“ nárůstu rozpočtových deficitů. Americký Kongres může podle Keltonové na rozdíl od domácností kdykoliv bez potíží vytvořit nové výdajové položky a peníze, které se do rozpočtu sice nevrátí na daňových a jiných příjmech, ale zůstanou v národním hospodářství. Za nepodložené pokládá profesorka ze Stony Brooke i obavy ze závislosti USA na zahraničních věřitelích v čele s Čínou, jež by se mohla kdykoliv rozhodnout přestat financovat americký dluh. Nic takového podle ní nehrozí a naopak by na vládní výdaje mělo být nahlíženo jako na samofinancování, kdy platbami za účty jsou posílány nové peníze

⁴ MITCHELL, Bill; GEE, Winston. Debt, Deficits, and Modern Monetary Theory. In: *HARVARD INTERNATIONAL REVIEW* [online]. October 16, 2011 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20111019063504/http://hir.harvard.edu/debt-deficits-and-modern-monetary-theory>.

⁵ KELTON, Stephanie. How We Think about the Deficit Is Mostly Wrong. *New York Times (Online)*. 5 Oct., 2017. Dostupné komerčně z databáze Proquest.

do ekonomiky, přičemž za tyto peníze dochází i k nákupům státních dluhopisů investory. Jediný výdajový limit představuje inflace a případný nedostatek kapacit národního hospodářství.

K některým postojům k MMT z nedávné veřejné diskuse

V souvislosti s mediálním oživením diskuse o MMT v roce 2019 ale kromě hlasů v její prospěch přišla také nemalá kritika. Mezi odpůrce MMT se zařadil keynesiánský ekonom a nositel Nobelovy ceny Paul Krugman. V jednom ze svých pravidelných „šprtounských“ či „buranských“ („wonkish“) sloupků pro New York Times, konkrétně *What's Wrong With Functional Finance? (Wonkish)*⁶ z 12. února 2019, nenahlíží na MMT jako na novátorský koncept, ale její teze nachází už v článcích ekonomů Abby Lerner z roku 1943. V nich jsou formulovány zásady tzv. účelných financí (functional finance)⁷. Lerner vycházel ze stejných předpokladů jako MMT, že zadlužování státu ve vlastní (fiat) měně nepředstavuje vážný finanční limit a jediným hlediskem má být míra inflace, přičemž rozpočtový deficit má být tak velký, aby produkoval plnou zaměstnanost (tj. vysokou agregátní poptávku), ale nikoliv už excesivní inflaci. Lerner byl svými návrhy podle Krugmana veden především obavou, aby se americká ekonomika po konci 2. světové války a zbrojařského stimulu nevrátila do starých procyklických kolejí působivých rozmachů a ničivých krizí, čemuž měla zabránit změna v uvažování o fiskální politice. Ale Lernerovi, stejně jako propagátorům MMT, Krugman vyčítá nedostatečné zohlednění vztahu mezi fiskální a měnovou politikou, jakož i technických a politických limitů pro zvyšování daní a snižování výdajů. Při zohlednění těchto limitů se totiž zadlužování stává potenciálně větším problémem než v ideálním světě „účelných financí“ a MMT. Kumulace dluhů může být nebezpečná zejména v tom případě, pokud bude úroková míra vyšší než udržitelný hospodářský růst. Dluh také nemůže stoupat donekonečna – v okamžiku překonání hranice celkového HDP by vláda měla přikročit k omezování relativního růstu zadlužení vytvářením primárních rozpočtových přebytků (tj. rozpočtových přebytků před započtením plateb za úroky z půjček). A taková opatření by šla zcela jistě v neprospěch sociálních programů a uměřené daňové zátěže pro většinu společnosti.

V doprovodném komentáři z téhož dne *How Much Does Heterodoxy Help Progressives? (Wonkish)*⁸ se Krugman ještě vrací ke strukturálním omezením americké ekonomiky pro bezrizikové zvyšování zadlužení, které může po zavedení deficitně financovaných sociálních programů a fiskálních stimulů způsobit značnou inflaci a zvýšení úrokových sazeb centrální bankou. Vyšší úrokové sazby by se zcela jistě nepříznivě podepsaly na soukromé investiční aktivitě, což by se zejména ve spojení s financováním sociálních programů mohlo ukázat jako společensky problematické a politicky obtížně obhajitelné. Tzv. progresivisté v americké politice, kteří již v roce 2021 mohou mít většinu v americkém zákonodárném sboru a ovládat Bílý dům, by si proto neměli myslet, že financování rozpočtových výdajů lze snadno realizovat bez zajištění odpovídajících daňových příjmů.

Z hlediska zachování nezávislosti centrální banky kritizuje MMT také profesor ekonomie na Harvardské univerzitě a bývalý hlavní ekonom Mezinárodního měnového fondu Kenneth Rogoff. V článku *Modern Monetary Nonsense*⁹ pro server Project Syndicate Rogoff zastávce MMT obviňuje, že by si z americké centrální banky Federal Reserve a jejích bilancí chtěli udělat „dojnu krávu“ pro nákupy státních dluhopisů. Rovněž by s MMT mohlo být spojeno riziko chybné struktury dluhového portfolia ve prospěch krátkodobých závazků, což by vzhledem k držení amerického dluhu zahraničními vládami a investory bylo chybné a rizikové. Na proponenty MMT nahlíží Rogoff stejně kriticky jako na opačný extrém administrativy někdejšího prezidenta USA Ronalda Reagana, která v hospodářské a fiskální politice prosazovala výlučnou podporu strany nabídky. K tomu připojuje varování, že podobně,

⁶ KRUGMAN, Paul. What's Wrong With Functional Finance? (Wonkish). *New York Times (Online)*. Feb 12., 2019. Dostupné komerčně z databáze Proquest.

⁷ LERNER, Abba P. Functional finance and the federal debt. *Social Research*. Vol. 10, No. 1 (February 1943), pp. 38-51. Dostupné komerčně z databáze JSTOR.

⁸ KRUGMAN, Paul. How Much Does Heterodoxy Help Progressives? (Wonkish). *New York Times (Online)*. Feb 12, 2019. Dostupné komerčně z databáze Proquest.

⁹ ROGOFF, Kenneth. Modern monetary nonsense. In: *PROJECT-SYNDICATE.org* [online]. 4 March, 2019 [cit. 2019-08-08]. Dostupné z: <https://www.project-syndicate.org/commentary/federal-reserve-modern-monetary-theory-dangers-by-kenneth-rogoff-2019-03?barrier=accesspaylog>, případně z <https://www.marketwatch.com/story/modern-monetary-theory-is-nonsense-just-more-vooodoo-economics-2019-03-04>.

jako se nyní s despektem často hovoří o perspektivách uskutečnění MMT, nedávali ani tehdejší Reaganovi kritici přístupům jeho lidí velké naděje na přežití. MMT a její schopnost prosadit se by proto neměly být podceňovány.

Rogoffovy obavy naopak odmítá profesor ekonomie Texaské univerzity v Austinu James K. Galbraith. V polemické reakci *Modern monetary realism*¹⁰ uvádí, že MMT není primárně návodem na koncipování konkrétních politik, ale popisem fungování moderní ekonomiky založené na úvěrování a tvorbě či destrukci peněz bankami a vládami. Odmítá také názor, jež Rogoff sdílí s guvernérem Federal Reserve Jayem Powellem, že MMT „nevadí deficity z půjček ve vlastní měně“. Podobně jako Stephanie Keltonová připouští i Galbraith, že výdajová politika může být příliš expanzivní s následky v podobě pádu měnového kurzu a nárůstu inflace, jakkoliv riziko hyperinflace pokládá za přehnané. Zároveň ale nesouhlasí s představou zastávanou Paulem Krugmanem, že vlivem rozpočtových deficitů, inflace a zvyšování úrokových sazeb by došlo *per se* k vytlačení soukromé investiční aktivity, neboť tento předpoklad by operoval s premisou fixního objemu finančních prostředků. Hlavním cílem spojeným s MMT má ale být efektivnější využití zdrojů národního hospodářství prostřednictvím plné zaměstnanosti. Na tomto místě pak Galbraith připomíná, že takto je formulován i mandát centrální banky Federal Reserve, specifikovaný ve federálním zákoně „Full Employment and Balanced Growth Act of 1978“ (známém také jako Humphrey-Hawkins Act)¹¹.

K MMT je zase spíše skeptický komentátor Financial Times Martin Wolf. V článku *States create useful money but abuse it*¹² jí neupírá správnost analýzy ohledně vlivu státu na tvorbu peněz. Jako problematické ale vnímá její praktické zacílení, pro což uvádí dva důvody. Zprvé, koncept plné zaměstnanosti je velmi vágní a obtížně lokalizovatelné kritérium, o čemž se západní ekonomiky přesvědčily už během krizových sedmdesátých let. Zadruhé, MMT nebere dostatečně v potaz chování jednotlivých aktérů. Držitelé měny mohou v určitém okamžiku zpanikařit a způsobit měnový kolaps. A rovněž politici, kteří se naopak nebudou příliš obávat státního bankrotu, můžou snadno přecenit kapacity národního hospodářství a způsobit podobnou inflaci jako ve zmíněných sedmdesátých letech na Západě či v řadě latinskoamerických zemí. To ale neznamená, že by se suverénní vláda měla zcela bát zasáhnout v okamžiku hlubokých krizí a strukturálně slabé soukromé poptávky, jako je tomu například ve stárnoucím Japonsku. V takových krizových obdobích by byly fiskální stimuly a dluhové financování ospravedlnitelné a zde by také bylo možné dát do určité míry za pravdu požadavkům zastánců MMT na vyšší přímé vládní angažmá při podpoře ekonomiky.

Ředitel Německého institutu pro ekonomický výzkum (DIW) Marcel Fratzscher zase rozvíjí ve svém komentáři pro Handelsblatt *Zerreißprobe für die Geldpolitik*¹³ myšlenku naznačenou jak Kennethem Rogoffem, tak Martinem Wolfem, že MMT je pouze opačným extrémem odlišného přístupu. Ve Fratzscherově podání se jedná o pokrizovou politiku úspor, tzv. austerity. Jak MMT, tak austerity se mají dopouštět trojího pochybení. Zprvé, dostatečně ve svých doporučeních nezohledňují stranu nabídky, respektive poptávky. Zadruhé, oba myšlenkové směry neberou v potaz okolnost, že úroková hladina a hospodářský růst závisejí jak na výši, tak i na kvalitě státních výdajů. Vyšší výdaje na spotřebu, jež akceptuje MMT, mají totiž tendenci spíše navyšovat dluhy a reálné úroky, zatímco restriktivní fiskální politika zastánců austerity často zanedbává veřejné investice, což dlouhodobě oslabuje i stranu nabídky, snižuje příjmy a podkopává hospodářský růst. Zatřetí, MMT a austerity patřičně nedoceňují úlohu měnové politiky a centrálních bank. Strážci měny totiž musí na rostoucí výdaje dříve nebo později reagovat zvyšováním úrokových sazeb. Naopak při absenci expanzivní fiskální politiky a strukturálních reforem jako v pokrizové eurozóně jsou nuceni sáhnout po nástroji expanzivní měnové politiky, která by alespoň nepřímou podporila výši investic a spotřeby, a tím i cenovou stabilitu. Fiskálně omezitelná opatření, jako německá dluhová brzda nebo pro eurozónu závazný Pakt

¹⁰ GALBRAITH, James K. Modern monetary realism. In: *PROJECT-SYNDICATE.org* [online]. Mar 15, 2019 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.project-syndicate.org/commentary/modern-monetary-theory-opponents-misunderstanding-by-james-k-galbraith-2019-03?barrier=accesspaylog> či komerčně z databáze Proquest.

¹¹ UNITED STATES OF AMERICA. Full Employment and Balanced Growth Act of 1978 (92 Stat. 1897). Oct. 27, 1978. Dostupné z: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/STATUTE-92/pdf/STATUTE-92-Pg1887.pdf>.

¹² WOLF, Martin. States create useful money but abuse it. In: *FT.com* [online]. May 28, 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/fcc1274a-8073-11e9-9935-ad75bb96c849>.

¹³ FRATZSCHER, Marcel. Zerreißprobe für die Geldpolitik. *Handelsblatt*. 113 (14.6.2019), 2019, 64. ISSN 0017-7296.

stability a růstu, mají jako taková svůj smysl. Stávající podoba fiskálněpolitických pravidel v Německu a Evropě je však příliš procyklická a málo podporuje veřejné investice. Centrální bankéři jsou proto často nuceni suplovat práci za odpovědné politiky, za což – jak je patrné hlavně na příkladu ECB – jsou následně kritizováni a zpochybňováni jak částí veřejnosti, tak mnohdy těmi samými politiky. Zvýšená popularita MMT je ve Fratzscherových očích především odpovědí na politiku austerit, jak byla praktikována v uplynulých deseti letech. Výhodiskem z této situace ale není přejímání jejích receptů (např. ve formě gigantického fiskálního impulsu jako v USA), ale jakási zlatá střední cesta, která by zahrnovala důraz na signifikantní a dlouhodobé investice, inteligentnější fiskální pravidla a posilování nezávislosti centrálních bank.

Z diskuse k MMT lze ještě závěrem zmínit příspěvek šéfa investic finanční skupiny Amundi Pascala Blanquého, neboť jeho komentář pro Financial Times *Markets should beware the clock ticking back to the 1970s*¹⁴ nepatří mezi převažující normativní soudy, ale je spíše prognostickou analýzou možného dopadu realizace MMT na finanční trhy. Na rozdíl od Fratzschera však Blanqué nepovažuje zájem o MMT za reakci na politiku úspor, nýbrž na politiku kvantitativního uvolňování centrálních bank ve vyspělých ekonomikách. Tato strategie podle Blanquého nesplnila očekávání svých tvůrců: nedošlo ani k podpoře investic, ani spotřeby, ale jen k asymetrickému růstu cen aktiv, a tím i bohatství a prohloubení příjmových nerovností. Vlna politického populismu v rozvinutých státech je symptomem tohoto vývoje, jenž je doprovázen selháním řady vlád při strukturálních reformách v oblasti vzdělávání, sociálního systému a infrastrukturní výstavby. MMT má v očích svých zastánců sloužit především k nápravě všech zmíněných nedostatků, kterou Blanqué označuje termínem „kvantitativní uvolňování 2.0“. Manažer z pařížské Amundi očekává nástup tohoto nového režimu až po vypuknutí příští recese, přičemž by se ale další průběh mohl velmi podobat situaci ze sedmdesátých let minulého století. Hovoří pro to tři faktory: růst politických rizik, ústup procesu globalizace a nenaplněná investorská očekávání od akcií a dluhopisů. Rizikové prémie budou tedy spíše růst, těžiště zisků se přesune od globálních k regionálním či vnitrostátním subjektům a za své vezme tradiční diverzifikace investičního portfolia, a to ve prospěch nemovitých aktiv a komodit. V 70. letech došlo k něčemu podobnému: příklonu investorů k peněžní hotovosti a nemovitým aktivům, výraznému poklesu akciového indexu největších amerických podniků S&P 500 a k slabšímu zájmu o dluhopisy kvůli zvyšování úrokových sazeb. Co následovalo pak, bylo ukončení dosavadního makrofinančního režimu nástupem „měnověpolitického jestřába“ Paula Volckera do čela Federal Reserve, jakož i realizace reformy ve prospěch zaměstnavatelů, podílnického kapitalismu a deregulace za éry amerického prezidenta Ronalda Reagana a britské premiérky Margaret Thatcherové. V naprosté opakování historie Blanqué sice nevěří, v její určité „rýmování se“ však ano. Také investoři by proto při analýze budoucího vývoje neměli ztratit ze zřetele komparaci se situací v 70. letech, tedy s dekádou, kterou nejprve charakterizovala zvyšující se moc odborů, růst inflace (a také platů a schodků veřejných rozpočtů) vlivem ropné krize a oslabení nezávislosti centrálních bank.

V tomto článku uvedené statě obsahují argumenty pro a proti „moderní měnové teorii“ (MMT), jež je vlastně fiskální politikou založenou na vytváření peněz v ekonomice, jak je známe od konce poválečného brettonwoodského měnového systému. Zatímco zastánci MMT poukazují na možné anachronismy ve vnímání fiskální politiky, které jakoby zůstaly uvězněny v éře zlatého standardu amerického dolaru, kritici této teorie varují před nezamýšlenými důsledky, jež by menší pozornost k míře veřejného zadlužení mohla přinést. Především se oponenti MMT obávají narušení rovnováhy mezi měnovou a fiskální politikou a pochybují o praktické realizaci celého konceptu, který si má především hledět míry inflace a dosažení plné zaměstnanosti. Na druhé straně by všichni zde citovaní ekonomové byli nejspíše zajedno v tom, že MMT nevstoupila do veřejného diskursu bez výraznější příčiny, ale představuje typ reakce na slabá místa stávajících hospodářských, fiskálních nebo měnových politik v kontextu ekonomických dějin posledního půlstoletí.

¹⁴ BLANQUÉ, Pascal. Markets should beware the clock ticking back to the 1970s. In: *FT.com* [online]. June 7, 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5be5146e-882d-11e9-97ea-05ac2431f453>.

Daně

Mathijs Horsthuis and Frank Nellen

A critical analysis of the quick fixes for the EU intra-community B2B VAT system

Kritická analýza tzv. prozatímních opatření v intrakomunitárním systému DPH Evropské unie u B2B transakcí

International VAT monitor, Vol. 30, (2019) No. 3, p. 103-110

Nedostatkem nynější evropské legislativy v oblasti DPH je její náchylnost vůči podvodům typu "missing trader" (chybějící obchodník) a dále její administrativní náročnost. V říjnu 2018 se členské státy Evropské unie dohodly na přijetí čtyřech tzv. prozatímních opatření (quick fixes) na úpravu systému DPH. Tato opatření by měla pomoci překlenout období do července roku 2022, kdy má začít platit tzv. konečný (definitivní) systém DPH. Autoři v článku podrobují prozatímní opatření kritické analýze. Obecně autoři snahy Evropské unie usnadnit intrakomunitární transakce typu B2B vítají, některá opatření nicméně opět provázejí nadměrné formální požadavky. Čtvrté opatření dále podmiňuje nárok na odpočet DPH na vstupu uváděním identifikačního čísla k DPH, pro některé subjekty nicméně může být v praxi obtížné získat identifikační číslo svých zákazníků. - Poznámky.

Bruno Chiarini and Elisabetta Marzano

A strategic approach for the crime of tax evasion

Strategický přístup ke zločinu daňových úniků

Journal of financial crime, Vol. 26, (2019) No. 2, p. 477-487

Autoři v článku prostřednictvím teorie her zkoumají, zda přísnější postihy za hospodářskou kriminalitu odrazují případné zločince, tj. zda jsou dostatečným "odstrašujícím prvkem". Páchání hospodářské kriminality je podle autorů případem tzv. Bayesovských her. Vyšší postih spolu s jistotou, že bude uplatněn, skutečně odrazuje od daňových úniků. Na případu Itálie a daňových úniků v 80. letech je dále ukázáno, proč byla tehdejší opatření proti daňovým únikům neúspěšná. - Poznámky.

Mark Brabazon

Are we there yet? International implementation of hybrid mismatch rules

Už jsme tam? Implementace opatření proti hybridním schématům, která využívají nesoulad mezi daňovými systémy, na mezinárodní úrovni

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 304-315

Autor v článku poskytuje přehled doporučení proti hybridním schématům, která jsou obsažena v Akci 2 Akčního plánu OECD/G20 proti erozi daňového základu a přesouvání zisků (BEPS). Dále je popsán současný stav implementace těchto doporučení v různých zemích, včetně porovnání různých způsobů implementace v Austrálii, Velké Británii, USA a na Novém Zélandu. - Poznámky.

Daniel W. Blum and Andreas Langer

At a crossroads: mandatory disclosure under DAC-6 and EU primary law. Part 1

Na křižovatce: povinná výměna informací dle směrnice DAC 6 a evropské primární právo. 1. část

European taxation, Vol. 59, (2019) No. 6, p. 282-290

Evropská směrnice č. 2018/822/EU o povinné automatické výměně informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat, (DAC 6) zavazuje členské státy k uzákonění pravidel povinné výměny informací v případě možných přeshraničních ujednání v oblasti agresivního daňového plánování. Příspěvek analyzuje kompatibilitu této povinnosti s primárním unijním právem. V této části autoři nejprve poskytují stručný přehled pravidel povinné výměny informací dle DAC 6 a dále rozebírají, zda Smlouva o fungování EU (SFEU) předvíдалa realizovatelný právní základ pro harmonizaci této oblasti a zda jsou pravidla DAC 6 v souladu se základními svobodami. V závěru vyjadřují určité pochybnosti o shodě pravidel povinné výměny informací jako celku se základními svobodami. - Poznámky.

Robert F. van Brederode and Richard E. Krever

Current and recurring issues with taxing financial services under VAT

Současné a opakující se otázky týkající se zdanění finančních služeb prostřednictvím DPH

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 339-346

Autoři poskytují přehled o různých otázkách souvisejících se zdaněním finančních služeb prostřednictvím daně z přidané hodnoty. Účelem DPH je danit spotřebu, z čehož následně vyplývá, jaká skutečnost by měla podléhat dani a jaká by měla být osvobozena. Pokud má být na některé finanční služby uvalena DPH, je nutné vědět, co se rozumí spotřebou. Finanční služby jsou dále charakteristické svojí dynamikou a častým vznikem nových, mnohdy hybridních služeb, což mj. ztěžuje vymezení případných osvobození od daně. - Poznámky.

René Offermanns and Rita Botelho Moniz

Current trends regarding disclosure mechanism : reporting ultimate beneficial ownership. Part 2

Současné trendy v mechanismech zveřejňování informací : ohlašování konečného skutečného vlastnictví. 2. část

European taxation, Vol. 59, (2019) No. 5, p. 237-246

Článek se zaměřuje na současné trendy v mechanismech povinného zveřejňování daňových a finančních informací s cílem posílit transparentnost. V této části se autoři věnují pojetí skutečného vlastnictví (beneficial ownership) a jeho oznamování a blíže přibližují mechanismus zveřejňování v rejstříku skutečných majitelů (UBO register) ve vybraných zemích (Nizozemsko, Portugalsko). Dále představují pilotní projekt nizozemské daňové správy směřující ke změnám ve výměně informací mezi daňovými poplatníky a daňovou správou - horizontální monitorování - a jeho cíle i výsledky. Rozebírají také příslušnou judikaturu ESD a možnou kombinaci existujících mechanismů zveřejňování (FATCA a Mnohostranná dohoda o automatické výměně informací o finančních účtech (MCAA), tax rulings, country-by-country reporting) mezi jednotlivými smluvními státy. - Poznámky.

Martin Ťopek, Sandro Elčič

Česko zdaní internetové obry

Hospodářské noviny, Sv. 63, (2019) č. 145 (30.7.2019), s. 2

Informace o návrhu na zavedení digitální daně v ČR, který předložilo ministerstvo financí. Tato daň s navrhovanou sazbou 7 % dopadne na služby poskytované nadnárodními digitálními firmami na území ČR, týkat se má firem s globálním obratem vyšším než 750 milionů eur (zejména Google, Facebook, Amazon a Apple). Článek stručně zmiňuje odhadované náklady a výnosy digitální daně v ČR a také postoj vybraných zemí EU k zavedení národní digitální daně. -- K plánům na zavedení digitální daně ve Španělsku viz HN č. 139/2019 (22.7.2019), s. 7.

Gary Rüsçh

Der Korrespondenzbegriff im Steuerrecht

Pojem korespondence v daňovém právu

Finanz-Rundschau, Jg. 101, (2019) Nr. 16, S. 759-767

Ačkoliv je slovo korespondence v daňové terminologii často používaným pojmem, dosud neexistuje jeho ucelená definice. Autor se pokouší o představení pojmu, včetně jeho konkretizace a přesného vymezení. Článek obsahuje různé formy použití termínu korespondence, hovoří se zde i o odvozených slovních spojeních jako korespondenční princip, korespondenční bilancování nebo korespondenční klauzule. Výrazná je snaha autora o odlišení různých interpretací těchto pojmů, čímž se snaží některá označení daňové terminologie uvést na pravou míru, což může podle něj pomoci také německým tvůrcům legislativy, kteří slovo korespondence čím dál častěji a mnohdy nepřesně užívají. - Poznámky.

Martin Beznoska, Tobias Hentze

Der SolZ auf dem Weg zu einer Unternehmensteuer

Solidární příspěvek na cestě k tomu stát se podnikatelskou daní

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 25, S. 1397-1401

Tzv. Solidaritätszuschlag neboli solidární příspěvek je finanční obnos, kterým západní spolkové země SRN přispívají na východní, méně ekonomicky vyspělé země, připojené v r. 1990. Ačkoliv od znovusjednocení země uplynulo téměř 30 let, tento model funguje i nadále. Jeho kompletní zrušení se prozatím nepředpokládá, spolková vláda nicméně navrhla kompromis, který by od této povinnosti

mohl osvobodit téměř 90 % občanů odvádějících daň z příjmů. Tato změna by však znamenala snížení celkového solidárního příspěvku o polovinu a vedla by k situaci, kdy by podniky a firmy musely na tento příspěvek vynaložit téměř polovinu svých celkových příjmů, což autoři hodnotí jako diskutabilní. V úvodu se pro uvedení do kontextu věnují historickým okolnostem zavedení Soli a analyzují návrh budoucí reformy a její dopady na rozdělení příjmů. Kromě negativních aspektů se v článku hovoří i o pozitivních dopadech omezení solidárního příspěvku (investiční, pracovní pobídky, aj.). - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Martin Greive, Donata Riedel

Die neuen Steueroasen sind legal

Nové daňové ráje jsou legální

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 132 (12.7.2019), S. 6-7

Díky novým pravidlům OECD nadnárodní podniky již téměř nepřesouvají své zisky do daňových rájů např. v Karibiku. Koncerny si však našly alternativu: zisky přesouvají do evropských zemí, kde je zdanění podniků nejnižší. Velmi nízké daňové sazby jsou z evropských zemí nastaveny např. v Litvě, Irsku či Rumunsku. V daných zemích nyní nadnárodní podniky také více investují. V Německu, kde je zdanění naopak velmi vysoké, se proto nyní uvažuje o reformě, zatím však nebyla nalezena politická shoda. -- Viz i příspěvek na s. 3.

Andreas Maywald

Die USA nach der Steuerreform : Bestandsaufnahme und Ausblick

USA po daňové reformě : zhodnocení a vyhlídka

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 25, S. 1404-1409

Článek se věnuje nové daňové reformě v USA, kterou autor hodnotí v horizontu uplynulých 30 let jako svého druhu nejvýznamnější. Příspěvek detailně přibližuje obsah reformy, implementaci v ní obsažených pravidel a nabízí teoretické výhledy budoucího fungování daňového systému v USA a jeho možného vlivu na systémy ostatních zemí. Konkrétně se autor soustředí na navržené regulace GILTI (Global Intangible Low Taxed Income), BEAT (Based Erosion and Anti-Abuse Tax) a FDII (Foreign-derived Intangible Income). Zavedením dosud nových konceptů doznalo daňové právo významných změn, nicméně jejich uplatnění a osvojení v praxi bude, dle autorova mínění, otázkou ještě několika let. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Thomas Jansen

Elektronischer Marktplatz - Sein oder nicht sein?

Elektronické tržiště - být či nebýt?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 68, (2019) Nr. 13, S. 481-489

Výpadek příjmů z DPH, který je způsoben daňovými úniky při obchodování se zbožím na internetu, vnímá německá spolková vláda jako významný problém. K zamezení těchto praktik, které se týkají zejména obchodování se zbožím z tzv. třetích zemí, tudíž navrhla pozměňovací zákon, jenž ukládá provozovatelům tzv. elektronických tržišť povinnost uchovávat data o prodejcích a v případě, že ti řádně neodvádějí daň do státního rozpočtu, neumožnit jim na elektronické platformě nabízet své zboží. Autor v úvodu přibližuje pojem "elektronické tržiště" a upozorňuje na zřejmé nejasnosti ve vymezení pojmu, které v praxi způsobují komplikace. Popisuje různé formy, jakých tyto platformy nabývají, a poukazuje na fakt, že mnozí provozovatelé tzv. online shopů nejsou schopni určit, zda do příslušné kategorie spadají, či nikoliv. - Poznámky.

Keith Lawson and Katie Sunderland

Ensuring appropriate treaty relief for collective investment vehicles

Zajištění odpovídajících výhod plynoucích z dohod o zamezení dvojího zdanění u fondů kolektivního investování

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 371-378

Autoři se zabývají problematikou přiznávání výhod plynoucích z dohod o zamezení dvojího zdanění fondům kolektivního investování. Uvádějí, jaké jsou požadavky investorů i států co se týče zdanění a přiznávání výhod, a popisují a hodnotí, jak mohou proces přiznávání výhod usnadnit mezinárodní projekty, jako např. iniciativa OECD/G20 proti erozi daňového základu a přesouvání zisků (BEPS) či projekt "TRACE" (Treaty Relief and Compliance Enhancement). - Poznámky.

Daniel Delhaes

EuGH stoppt Pkw-Maut

Soudní dvůr Evropské unie dává stopku mýtu pro osobní vozidla

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 116 (19.6.2019), S. 1

Evropský soudní dvůr prohlásil německý plán na zavedení mýtného systému pro osobní vozidla při současném vyjmutí německých občanů z této povinnosti za diskriminační a v rozporu s unijním právem. Německé ministerstvo dopravy a jeho šéf Andreas Scheuer se tímto judikátem dostali do potíží, neboť příjmy z mýta již zakalkulovali do svého rozpočtu. Rovněž přípravy na nyní přinejmenším odložený systém si vyžádaly více než 100 milionů eur. Ministr Scheuer hodlá analyzovat realizovatelnost alternativních možností (například tzv. ekologické mýtné), zaznívají již ale první hlasy požadující jeho odstoupení. -- K tématu viz také články na s. 4-5, komentář na s. 14 a článek v HB č. 117/2019 (21.6.2019), s. 12.

Anna Burchner

Extracting the digit : recent UK reforms and new proposals for taxing the digital economy

Čas začít jednat : nedávné reformy ve Velké Británii a nové návrhy na zdanění digitální ekonomiky

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 316-324

Autorka představuje daňová opatření v oblasti digitální ekonomiky zavedená ve Velké Británii v nedávné době. Jedná se o tzv. daň z odkloněných zisků (diverted profits tax) či srážkovou daň u licenčních poplatků (royalties) a pravidla proti agresivnímu daňovému plánování ("anti-treaty shopping rules"). V neposlední řadě popisuje návrh tzv. daně z digitálních služeb. K tomuto návrhu se autorka vyjadřuje kriticky. Pokud tento návrh opravdu bude prosazen, bude podstatné jej sladit i s dalšími již zavedenými opatřeními, aby nedocházelo k vícenásobnému zdanění těchto příjmů. - Poznámky.

Alex Jupp and Joshua Atkinson

Fowler v. HMRC and the murky waters of treaty interpretation

Fowler vs. HMRC a temné vody interpretace daňových smluv

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 347-359

Autoři v článku rozebírají odlišná soudní rozhodnutí v případě mezi jihoafrickým občanem, jenž působil jako potápěč v britských vodách, a Britskou celní a berní službou (HMRC). V případě šlo o to, jak posoudit příjem z dané činnosti pro účely daně z příjmů v souvislosti se smlouvami o zamezení dvojího zdanění a také v souvislosti s tím, že daná osoba neměla ve Velké Británii stálou provozovnu. Případ může mít určité důsledky i do budoucna z hlediska interpretace daňových smluv. - Poznámky.

Anton Joseph

GST on offshore tour operators

Daň ze zboží a služeb u zahraničních cestovních kanceláří

International VAT monitor, Vol. 30, (2019) No. 3, p. 132-135

Autor vysvětluje změnu týkající se australské daně ze zboží a služeb (goods and services tax, GST), což je obdoba daně z přidané hodnoty. Podle nové legislativy se povinnost odvádět GST týká i zahraničních cestovních kanceláří. Cestovní kanceláře se také musí k dani v Austrálii registrovat. Dopady tohoto opatření na celé odvětví zatím nejsou jisté. - Poznámky.

Martin Kocher

Handel mit Emissionsminderungszertifikaten : Schweizerisches Bundesgericht bestätigt die Steuerbarkeit und erklärt die gegenteilige Praxis der Steuerverwaltung für bundesrechtswidrig

Obchod s emisními certifikáty : švýcarský soud potvrdil zdanitelnost a opačnou praxi daňové správy prohlásil za protiprávní

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 68, (2019) Nr. 14, S. 532-538

Ačkoliv je i ve švýcarském právním systému zakotvena snaha o ochranu klimatu, na rozdíl od sousedních zemí (Francie, Německo) ve vnitrostátních předpisech o DPH chybí jasná pravidla týkající se obchodu s emisními certifikáty. Podle dosud účinného rozhodnutí Švýcarské federální daňové správy (ESTV), které sahá do r. 2010, by obchod s těmito certifikáty měl být posuzován jako "nekalá služba osvobozená od DPH". V souladu s tím je vyloučena i srážka daně na vstupu, což ale vede ke vzniku

stínové daně. Tato praxe se setkala s kritickými ohlasy mimo jiné proto, že je v přímém rozporu s právem EU. Švýcarský soud však nyní vydal rozsudek (2C_488/2017), který prohlášení ESTV označuje za protiprávní. Obchod s emisními certifikáty by měl napříště spadat do kategorie "zdanitelných služeb", čímž se švýcarská pravidla přiblíží těm platným v rámci EU. Autor se detailně věnuje švýcarským právním předpisům o ochraně klimatu a za použití konkrétních příkladů analyzuje dosavadní praxi, kterou porovnává se systémem platným v Německu a ve Francii. - Poznámky.

Patricia Lampreave

Harmful tax competition and fiscal state aid : two sides of the same coin?

Škodlivá daňová soutěž a fiskální státní pomoc : dvě strany jedné mince?

European taxation, Vol. 59, (2019) No. 5, p. 197-208

Bližší k problematice daňové konkurence a její možné spojitosti s pravidly fiskální státní podpory, která jsou pojímána jako tajná vrátka boje se škodlivou daňovou soutěží. Autorka postupně rozebírá kritéria identifikující režim škodlivé daňové soutěže a systém státní pomoci. Představuje kodex chování EU v oblasti zdanění obchodních korporací (EU Code of conduct) a charakterizuje podobnosti a rozdíly mezi ním a pravidly státní podpory Evropské unie. Zaměřuje se také na transparentnost daňových rozhodnutí (tax rulings) v kontextu systému státní podpory. Autorka dovozuje, že účel obou těchto nástrojů je odlišný, v mnoha ohledech se odchyľují a zároveň se vzájemně doplňují. - Poznámky.

Gorka Echevarría Zubeldia

How VAT-free can free internet services be?

Do jaké míry nemusí podléhat bezplatné internetové služby DPH?

International VAT monitor, Vol. 30, (2019) No. 3, p. 101-102

Za využívání internetových služeb nabízených firmami jako je Google nebo Facebook uživatelé neplatí peníze, podmínkou využívání těchto služeb je však poskytnutí osobních dat. Tato data jsou posléze internetovými giganty dále přeprodávána. Nabízí se otázka, zda by výměna osobních údajů za možnost využívat internetové služby neměla podléhat DPH. Autor v článku uvádí, jaký je postoj Výboru EU pro DPH i Soudního dvora EU k tomuto tématu. Podle Výboru pro DPH chybí při poskytnutí údajů uživatelem výměnou za internetovou službu přímá vazba mezi plněním a protiplněním. Výbor nicméně podle autora nezohlednil článek 26(b) Směrnice o DPH, který se zabývá bezplatným dodáním služeb. Podle autorova názoru by se na popsany případ daň z přidané hodnoty vztahovat měla. - Poznámky.

Isabella de Groot and Barry Larking

Implementation of controlled foreign company rules under the EU Anti-tax avoidance directive (2016/1164)

Implementace pravidel pro ovládané zahraniční společnosti vycházejících ze směrnice ATAD (2016/1164)

European taxation, Vol. 59, (2019) No. 6, p. 261-272

Autoři zkoumají způsoby implementace opatření evropské směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD, 2016/1164/EU) v oblasti ovládaných zahraničních společností (CFC) v některých členských státech EU. Snaží se zhodnotit, do jaké míry může ATAD vést k zavedení jasných, jednotných CFC pravidel v Evropské unii a také identifikovat odlišnosti v jejich implementaci. Uvádějí, že nizozemská implementace se často používá pro referenční srovnání realizace pravidel. Podrobně rozebírají definice daňového poplatníka, ovládané zahraniční společnosti, nastavení hranice držení kapitálu či hlasovacích práv, prahové hodnoty sazby daně, pokrytí příjmů subjektu a jeho výpočtu i zahrnutí příjmů v poměru k účasti daňového poplatníka v daném subjektu. Následně se věnují otázce vyloučení dvojího zdanění. - Poznámky.

Chloe Burnett

Interest deductibility : implementation of Action 4 of the OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project and the future of transfer pricing of intra-group finance

Odečitatelnost úroků : implementace Akce 4 Projektu OECD/G20 proti erozi daňového základu a přesouvání zisků a budoucnost převodních cen u vnitroskupinových transakcí

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 325-331

Akce 4 Akčního plánu OECD/G20 proti erozi daňového základu a přesouvání zisků se zabývá daňovou odečitatelností úroků. Některé nadnárodní podniky totiž daňovou odečitatelnost úroků v rámci skupin zneužívaly k minimalizaci daňové povinnosti. Akce 4 státům doporučuje, jak pravidla pro odečitatelnost nastavit, aby nedocházelo k uplatňování nadměrných výpůjčních výdajů. Autorka v článku popisuje přístupy proti nadměrné odečitatelnosti úroků před vznikem Akce 4, obsah Akce 4 i její implementaci v letech 2015-2019. Dále se zabývá očekávaným vývojem v budoucnu, také v souvislosti s problémy při využívání tzv. principu tržního odstupu (arm's length principle). - Poznámky.

Tom Maguire

Ireland's recent Finance Act

Současný irský finanční zákon

European taxation, Vol. 59, (2019) No. 6, p. 295-297

Autor představuje podrobnosti irského Finančního zákona z r. 2018 (Finance Act 2018). Změny se výrazně dotkly daně z příjmů právnických osob v návaznosti na realizaci opatření týkajících se irských a zahraničních nadnárodních společností a velkých soukromých skupin. Jedná se o úpravu daně při odchodu (exit tax) vyplývající ze směrnice ATAD a pravidla pro ovládané zahraniční společnosti (CFC). Dále se autor věnuje rozšíření systému podpory start-upů, změnám při odpisování duševního vlastnictví, chystané regulaci převodních cen a přepracování daňových úlev pro investice do corporate trades. - Poznámky.

Stephan Geserich

Lohnsteuerliche Aspekte des Homeoffice

Homeoffice a aspekty týkající se daně ze mzdy

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 33, S. 1810-1815

Článek se věnuje problematice daňových odpočtů, konkrétně případu, kdy zaměstnanec pracuje formou tzv. homeoffice. Předmětem článku je otázka, zda a potažmo do jaké míry jsou náklady vynaložené na zřízení homeoffice odpočitatelné z daní. Dle německé legislativy se za domácí kancelář považuje kancelář podobná místnost, která je používána téměř výhradně k pracovním účelům. V případě, že tomuto požadavku není vyhověno, odečíst náklady z daní není možné. Autor popisuje stávající německou právní úpravu a zabývá se také výjimkami, u nichž daňový odpočet uplatnit lze. Mimo jiné zmiňuje i jeho možnou výši, kterou německé právo upravuje s ohledem na fakt, kolik osob prostor využívá a zda je příslušný homeoffice možno pokládat za centrum všech profesních a pracovních činností zaměstnance. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Eva Mihočková

Mali ste vedieť! Ako daniari poľujú na zdravé firmy : kontroly DPH

Trend, Sv. 29, (2019) č. 28, s. 28-31

Polemický pohled na boj s daňovým únikem v oblasti DPH na Slovensku. Autorka na příkladu dvou slovenských společností dokládá účelové chování finančních úřadů v rámci daňových kontrol při nepřiznání odpočtů DPH a upozorňuje na možnou šikanu, která se ze strany daňové správy vztahuje k požadavkům na prověřování spolehlivosti obchodních partnerů daňových poplatníků. Rozebírá spory firem s daňovou správou u kontrol žádostí o nadměrné odpočty DPH, případ potenciálního dvojnásobného daňového zatížení jedné obchodní transakce (tzv. double-dip) a zdůrazňuje, že nepřiměřeně tvrdý postup v rámci kontrol řetězových obchodů může porušovat práva daňových poplatníků a ohrozit i samotnou jejich existenci. -- Ke kontrolám DPH viz také rozhovor na s. 31-33.

Návrh zákona, kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů

Právní rozhledy, Sv. 27, (2019) č. 12, příl. Legislativa s. II

Stručné seznámení s vládním návrhem zákona, kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů, předloženým k legislativnímu projednání Poslanecké sněmovně PČR v červnu 2019 (sněmovní tisk č. 509). Návrh obsahuje zvýšení sazby spotřební daně z lihu, tabákových výrobků, surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků; zvýšení sazby daně z hazardních her pro některé dílčí daně z hazardních her; změnu metody tvorby technických rezerv pojišťoven pro účely daně z příjmů právnických osob; rozšíření osvobození od daně z příjmů u příjmů plynoucích z podílu na zisku kraji a ČR a zrušení osvobození od daně pro zemní plyn používaný v domovních kotelnách.

Václav Benda

Nejčastější chyby v kontrolním hlášení

Daně a právo v praxi, Sv. 24, (2019) č. 7-8, s. 46-50

V článku jsou shrnuta základní pravidla pro podávání kontrolních hlášení k dani z přidané hodnoty a rozebrány nejčastější chyby či porušení zákona o DPH, kterých se pláci při podávání kontrolních hlášení dopouštějí. Autor rozebírá problematiku nepodání kontrolního hlášení a lhůty pro jeho podání; opožděného podání; nesprávného formátu a chybějícího údaje a nesprávného či neúplného údaje. Uvádí také, jak opravit chyby v kontrolním hlášení prostřednictvím opravného nebo následného kontrolního hlášení. -- Více ke kontrolnímu hlášení viz Účetnictví č. 9/2019, s. 40-48.

Martin Děrgel

Nesprávné uvedení DPH za jiné zdaňovací období

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 27, (2019) č. 9, s. 17-26

Zákonná časová pravidla pro přiznávání DPH na výstupu a pro nárokování odpočtu DPH na vstupu jsou poměrně složitá, a tak se v praxi běžně stává, že plátce chybí. Autor se zaměřuje na časově nesprávné uvedení daně z přidané hodnoty v daňovém přiznání, ať už dříve nebo později, než mělo být. Vyjasňuje, kdy přiznat DPH na výstupu, kdy nárokovat odpočet DPH na vstupu, upozorňuje na výjimky a problematiku dokresluje praktickými příklady. Poté rozebírá časově nesprávné uvedení daně bez sankce a i se sankčním úrokem z prodlení. Věnuje se také samovyměření daně a jejímu současnému odpočtu zavedenému zákonem č. 80/2019 Sb. a zdůrazňuje, že tento zákon zpřehlednil a vyjasnil uplatňování speciálního postupu DPH při časově nesprávném uvedení daně za jiné zdaňovací období.

Matthieu Possoz and Sören Vandeweyer

Options to subject the letting of immovable property to VAT**Volitelný režim, na základě kterého se nájem nemovitosti může stát předmětem DPH**

International VAT monitor, Vol. 30, (2019) No. 3, p. 111-120

Evropská Směrnice o DPH umožňuje v článku 137 členským státům EU, aby v určitých ve směrnici specifikovaných případech poskytly osobám povinným k dani možnost volby zdanění některých plnění. Jedním z těchto plnění je pacht nebo nájem nemovitosti (článek 137, odst. 1d Směrnice o DPH). V Belgii je tento volitelný režim zdanění novinkou. Země jej zavedla s cílem podpořit konkurenceschopnost realitního trhu vůči zahraničí. Podle dřívějších pravidel byl nájem nemovitostí vždy osvobozen od DPH, což znamenalo, že pronajímatelé nemohli DPH na vstupu zahrnovat do nákladů a daňové břemeno se přesouvalo na nájemce. V článku jsou popsána dřívější a nová pravidla týkající se daňového řešení nájmu nemovitostí z pohledu DPH v Belgii. - Poznámky.

Martin Děrgel

Osobní bankrot alias oddlužení fyzické osoby

Účetnictví v praxi, Sv. 23, (2019) č. 7-8, s. 10-18

Bližší pohled na problematiku oddlužení fyzických osob v ČR se zaměřením na daňové povinnosti dlužníka i věřitele v procesu oddlužení. Autor nejprve přibližuje podstatu, podmínky a způsob zákonného oddlužení neboli osobního bankrotu dle insolvenčního zákona. Poté rozebírá povinnosti dlužníka při oddlužení dle daňového řádu (zejména podání řádného daňového tvrzení a jeho lhůty), povinnosti dle zákona o DPH a dle zákona o dani z příjmů (daňové odpočty a zvýhodnění). V další části rozebírá otázky daně z příjmů (opravné položky) a DPH u věřitele při oddlužení. Doplněno praktickými příklady.

Yoshitomo Ogawa and Akihiko Yanase

Pareto-efficient international taxation in the presence of environmental externalities

Paretovská efektivnost mezinárodního zdanění za předpokladu environmentálních externalit

FinanzArchiv, Vol. 75, (2019) No. 2, p. 111-126

Dohodnout se na vhodném opatření, které by zmírnilo problém environmentálních externalit, bývá obtížné: postup je nutné zkoordinovat mezi více státy, přičemž různé země se obávají dopadů konkrétních opatření na své daňové příjmy. Dosud uzavírané mezinárodní dohody dále obvykle řeší určité externality izolovaně, což však může být neefektivní - různé externality spolu často souvisí. Autoři v článku určují Pareto efektivní mezinárodní zdanění v modelu s více zeměmi (multicountry economy), s existencí většího množství environmentálních externalit a příjmového omezení. V závěru autoři dodávají, že daného efektivního nastavení může být v praxi obtížné dosáhnout právě kvůli nedostatečné ochotě států spolupracovat a snaze jednat ve svůj vlastní prospěch. - Poznámky.

By Emmanuel Saez, Benjamin Schoefer, and David Seim

Payroll taxes, firm behavior, and rent sharing : evidence from a young workers' tax cut in Sweden

Daně ze mzdy, chování firem a sdílení renty : poznatky ze snížení daně u mladých pracovníků ve Švédsku

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 5, p. 1717-1763

Snížení daní (odvodů) ze mzdy bývá někdy motivováno snahou podpořit zaměstnanost určitých skupin osob na trhu práce, které se potýkají s vyšší nezaměstnaností (mladí nebo naopak starší lidé, osoby s nízkými příjmy). Rizikem však je, že zaměstnavatelé snížení odvodů budou vnímat jako tzv. "neočekávaný zisk" (profit windfall) a opatření se na zaměstnanosti daných znevýhodněných skupin neprojeví. Autoři analyzují situaci ve Švédsku, kde byla v letech 2007-2009 zavedena nižší sazba daně ze mzdy vztahující se na zaměstnance ve věku 19-25 let. Z výzkumu vyplývá, že na výši mezd mladých zaměstnanců se opatření neprojeví a že zaměstnanost u dané věkové skupiny vzrostla o 2-3 %. Firmy, které z opatření těžily, zvyšovaly mzdy všem zaměstnancům bez ohledu na věk. - Poznámky.

Jonathan Schwarz

Permanent establishment profit attribution : United Kingdom courts examine the "Authorised OECD Approach"

Přisuzování zisků stále provozovně : britské soudy zkoumají "schválený přístup OECD"

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 360-364

Autor se věnuje konceptu tzv. "funkčně odděleného podniku" a jeho dopadům na přisuzování zisků stále provozovně s ohledem na dvě soudní rozhodnutí ve Velké Británii, která se týkala dohod o zamezení dvojího zdanění uzavřených mezi Velkou Británií a Irskem a USA. V případech se jednalo o interpretaci těchto dohod a o vztah mezi dohodami a domácí legislativou. - Poznámky.

Hichem Khelif and Ines Amara

Political connections, corruption and tax evasion : a cross-country investigation

Politické kontakty, korupce a daňové úniky : mezinárodní šetření

Journal of financial crime, Vol. 26, (2019) No. 2, p. 401-411

Autoři zkoumají vztah politických konexí, daňových úniků a míry korupce. Na vzorku 35 zemí z celého světa zjišťují, že politické konexe jsou spjaty s daňovými úniky a že tento vztah je silnější v prostředí s vysokou mírou korupce. - Poznámky.

Lukáš Flax

Pravomoci správce daně při daňových kontrolách

Clo-douane, Sv. 53, (2019) č. 6, s. 12-13

Vysvětlení pravomocí správce daně a jejich rozsahu v rámci daňové kontroly dle zákona č. 280/2009 Sb. (daňový řád). Evidence ze strany daňových subjektů, otázka důkazního břemene. Postup při neaktivitě daňového subjektu a nedostatku důkazních prostředků. - Poznámky.

Murray Clayson

President's welcome

Úvodní slovo předsedy

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 299-303

V úvodním příspěvku speciálního čísla jsou představena témata probíraná na 73. ročníku kongresu Mezinárodní fiskální asociace (IFA) v Londýně v září 2019. Tento ročník kongresu se věnuje dvěma hlavními tématům: odečitelnosti úroků v souvislosti s Akcí 4 iniciativy proti BEPS a investičním fondům. Program kongresu doplňuje řada seminářů na nejrůznější daňová témata.

Jan Sarnowski and Paweł Selera

Reducing the VAT gap : Polish experience and legislative measures introduced in years 2016-2018

Snižování mezery DPH : polské zkušenosti a legislativní opatření zavedená v letech 2016-2018

International VAT monitor, Vol. 30, (2019) No. 3, p. 121-127

Příjmy z daně z přidané hodnoty představují významnou položku polského státního rozpočtu. V letech 2006-2011 došlo v Polsku k výraznému nárůstu tzv. mezery DPH (rozdíl mezi očekávaným a skutečným výběrem DPH), vláda proto v letech 2016-2018 představila speciální opatření, jejichž cílem bylo mezeru DPH snížit. Opatření byla založena na třech pilířích: moderní legislativa, efektivní správa a intenzivní spolupráce s podniky. Mezeru se Polsku podařilo snížit dříve, než bylo plánováno. Autoři v článku popisují opatření, která Polsku pomohla, přičemž se soustředí zejména na nové legislativní nástroje. - Poznámky.

Martin Děrgel

Ručení příjemce zdanitelného plnění za DPH

Daně a právo v praxi, Sv. 24, (2019) č. 7-8, s. 11-19

Po shrnutí důvodů pro zavedení ručení odběratele za DPH neodvedenou dodavatelem v ČR a charakteristice způsobů boje proti podvodům na DPH autor přehledně představuje osm typů zákonných podmínek, kdy se uplatňuje ručení odběratele (plátce) za DPH. Podrobněji se věnuje institutu ručení za daň ve formě "znalostního testu" a "testu ceny obvyklé", dále typu ručení při plnění na zahraniční bankovní účet, při platbě na nezveřejněný účet a úplatu přes 540 tisíc korun i v případě, že je dodavatelem "nespolehlivý plátce". Doporučuje také, jak se zbavit hrozby ručení. Problematika je doplněna ilustračními příklady.

Fabian Bünnemann

Sind Fahr- und Surfschulen Schulen? : zur Umsatzsteuerbefreiung von Schul- und Hochschulunterricht

Jsou autoškoly a surfařské školy školami? : k osvobození školní a vysokoškolské výuky od DPH

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 68, (2019) Nr. 10, S. 368-373

K rozhodnutí Evropského soudního dvora ze 14.3.2019 (C-449/17 - A & G Fahrschul-Akademie GmbH) ve věci předběžné otázky předložené německým Spolkovým finančním dvorem, jež se týkala daňového osvobození od DPH u vzdělávacích aktivit. Němečtí finanční soudci se dotazovali svých unijních protějšků, zda pojem "školní a vysokoškolské výuky" dle systémové směrnice k DPH zahrnuje i výuku v autoškole, respektive veškeré vzdělávací aktivity, které nemají pouhý volnočasový charakter. Podle článku navázal Evropský soudní dvůr ve výkladu na svou dosavadní praxi maximalizace oblasti užití právních norem a minimalizace výjimek. V návaznosti na předchozí judikaturu však unijní soud nepředpokládá přenos pojmu "školní a vysokoškolské výuky" s nárokem na daňové osvobození pro takovou výuku, která nezprostředkovává znalosti a dovednosti "z širokého a rozmanitého spektra" učebních látek. Jak autoškoly, tak jiné úzce specializované kurzy by proto neměla osvobozovací klauzule systémové směrnice k DPH pokrývat. Autor představuje konstelace z dalších kauz projednávaných u ESD a německých soudů, jež by mělo výše uvedené rozhodnutí ovlivnit. - Poznámky.

M. Greive, J. Hildebrand, T. Sigmund

Soli-Ende bis 2026?

Zrušení solidárního příspěvku do roku 2026?

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 157 (16.8.2019), S. 3

Německo plánuje zrušit tzv. solidární příspěvek (přírůžku) na obnovu zemí bývalého Východního Německa. K návrhu vytvořenému spolkovým ministerstvem financí pod vedením Olafa Scholze se nyní vyskytl protinávrh. Ten přednesl ministr hospodářství Peter Altmaier. Na rozdíl od Scholzova návrhu předpokládá Altmaierova varianta úplné zrušení příspěvku do r. 2026. Přínosem by měla být nižší daňová zátěž německých podniků ve srovnání se zahraničím. -- Viz i články na s. 6-7 a s.17. -- Také viz č. 161/2019, s. 1, 4-5, 13.

Kerstin Haase, Andreas S. Bolik, Roland Nonnenmacher

Startschuss für eine steuerliche Forschungsförderung : Innovationsbremse gelöst?

Zavedení daňové podpory pro výzkum : konec brzdě inovací?

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 29, S. 1584-1590

Systém podpory výzkumu a vývoje je sice v Německu hojně diskutovaným tématem, v porovnání s ostatními průmyslovými zeměmi je ale Německo v tomto ohledu překvapivě pozadu. Spolková vláda proto v červenci 2019 schválila návrh zákona, který má přispět k větší finanční podpoře výzkumu a inovací. Počítá se s maximálním příspěvkem ve výši 500 000 EUR za rok, který by měl být k dispozici od r. 2020, přičemž právo o něj žádat by měly všechny firmy a instituce bez ohledu na jejich velikost. Článek popisuje návrh zákona a analyzuje jeho silné a slabé stránky. Zvláštní pozornost je věnována definici způsobilosti k žádosti o příspěvek, stanovení základu daně, procedurálním otázkám a daňové klasifikaci příspěvku na výzkum. Autoři za pomoci praktických příkladů demonstrují postup, jak o příspěvek žádat i průběh celého procesu. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Robert Risse

Steuerliche Digitalisierung : wie liefert Tax Compliance z.B. einen Mehrwert in USt-Prozessen?

Digitalizace daní : jaká je přidaná hodnota plnění daňových povinností v procesech DPH?

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 30, S. 1645-1650

Digitalizace daňových procesů představuje budoucí výzvu pro daňové experty, poradce i poplatníky. Automatizace se jeví být nejvhodnější zejména v případě daně z přidané hodnoty, u které se operuje s ohromným množstvím dat. Autor se zabývá otázkou, jaká je budoucnost daňové digitalizace a jaké možnosti nám v tomto ohledu skýtá umělá inteligence (AI). Analyzuje význam tzv. Business intelligence (BI), tedy systému, který firmám pomáhá mimo jiné lépe pracovat s daty a pohotověji tak reagovat na změny na trhu. Dochází k závěru, že použití BI a AI k analýze daňových procesů představuje významnou podporu při každodenní činnosti firem a digitalizace dat hraje důležitou roli při plnění daňových povinností (tax compliance). - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Heiko Holsten

Steuerliche Chancen und Risiken der Digitalisierung aus Sicht internationaler Industriekonzerne

Příležitosti a rizika digitalizace pro mezinárodní průmyslové koncerny z pohledu daní

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 31, S. 1697-1707

Téma zdanění digitální ekonomiky je v současné době v rámci EU a OECD hojně diskutovaným tématem, které představuje výzvu zejména pro klasické průmyslové koncerny, a to v mnoha oblastech. Mimo jiné s ohledem na plnění daňových povinností (tax compliance) vyvstávají mnohá rizika, která plynou ze stále rostoucího počtu přeshraničních transakcí. Jak tyto obchodní výměny danit a kterými právními předpisy se v konkrétních případech řídit je zatím formulováno spíše vágně. Zejména EU a OECD pracují na různých konceptech zdanění digitální ekonomiky, které nicméně, dle názoru autora, nedostatečně zohledňují průmyslovou perspektivu. Článek přináší přehled dosavadních návrhů včetně praktických příkladů. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Clemens Fuest

Steuerteufel steckt im Detail : G20 wird eine gerechte Firmenbesteuerung nicht so schnell schaffen
Daňový ďábel vězí v detailu : G20 nevytvoří spravedlivé zdanění firem tak rychle

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 120 (26.6.2019), S. 48

Autor komentáře je skeptický k cílům schváleným na červnovém zasedání ministrů financí skupiny G20 v japonské Fukuocce, podle nichž mají už v r. 2020 platit pravidla pro zdanění nadnárodních podniků zohledňující jak práva zemí odbytu jejich produktů na tyto daňové příjmy, tak požadavky zemí s vyšší daňovou zátěží na zabránění "závodu ke dnu" v korporátním zdanění. Hlavním motivem tohoto návrhu byl především nástup velkých technologických firem a s ním související diskuse o digitální dani. Společné zásady pro zdanění firem jsou ale předmětem sporu i v samotné Evropské unii, je tedy příliš optimistické očekávat, že by došlo k brzké shodě na širším světovém fóru. A to také proto, že schválené závěry ministrů G20 se netýkají pouze internetových firem, ale všech přeshraničně činných podniků. Takový záběr by bez shody na dalších společných standardech jen zvýšil administrativní zátěž při kontrole minimálního zdanění v jednotlivých státech a při zjišťování míst, kde jsou firemní zisky generovány. -- Aktuální možnosti G20 při tvorbě závazných mezinárodních pravidel problematizuje ekonom Dani Rodrik v interview na s. 6-7.

By Annette Alstadsæter, Niels Johannesen, and Gabriel Zucman

Tax evasion and inequality

Daňové úniky a nerovnost

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 6, p. 2073-2103

Na to, kdo nejčastěji páchá daňové úniky a v jaké míře, existují různé názory: daňové úniky páchají nejen bohatí lidé (což se potvrdilo mj. v souvislosti s tzv. kauzou Panama Papers), ale i méně majetní jedinci (např. drobní podnikatelé či lidé, kteří zneužívají daňové výhody). Autoři zkoumají s použitím speciálních souborů dat o daňových únicích a o výši majetku výskyt daňových úniků u velmi bohatých osob ve Skandinávii (Dánsko, Norsko, Švédsko). Bylo zjištěno, že pravděpodobnost ukrývání majetku v daňových rájích významně roste s výší bohatství. 0,01 % nejbohatších domácností neodvádí 25 % svých daní. - Poznámky.

By Chris Giles

The taxman's digital dream

Digitální sen daňového správce

Financial Times, Vol. 2019, No. 40155 (30.7.2019), p. 7

Rusko představilo nový elektronický systém, který umožňuje sledovat provedené platební transakce v reálném čase. Systém využívá ke sledování případných podvodů mj. umělou inteligenci. Reforma pomohla výrazně snížit tzv. mezeru DPH, výhodou je také využití dat v hospodářské statistice, např. při měření inflace. Podobné systémy na zaznamenávání transakcí však nejen v Rusku vzbuzují obavy ze zabezpečení dat a přílišného monitorování občanů ze strany státu. Do budoucna může nicméně automatická správa a výběr daní pomoci zefektivnit daňové systémy.

Judith Freedman

The UK General Anti-Avoidance Rule : transplants and lessons

Britská obecná pravidla proti zneužívání daňového režimu : přenos práva a související poznatky

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 332-338

Obecná pravidla proti zneužívání daňového režimu ("GAAR") přijatá ve Velké Británii posloužila jako základ dalších projektů směřujících proti škodlivé daňové optimalizaci (konkrétně mj. projektu OECD/G20 proti BEPS či evropské směrnice ATAD). Autorka v článku analyzuje původ britských pravidel GAAR i přenos pojmů a formulací z těchto pravidel do dalších mezinárodních dokumentů. - Poznámky.

Thomas Lachera

Umsatzsteuerrechtliche Fallstricke bei der Lohnveredelung im EU-Ausland

Legislativní léčky u DPH v případě zušlechtění v jiném členském státě EU

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 68, (2019) Nr. 12, S. 447-452

Článek předkládá návrhy řešení, jak by bylo možné z hlediska německého daňového práva dosáhnout daňového osvobození u případu vnitrouijní dodávky mezi objednavatelem a subdodavatelem

plastových karosérií z Německa a plněním výjimečně pověřeným polským lakýrníkem. Autor upozorňuje na zdánlivě nevýrazné nuance ve vztahu mezi těmito třemi subjekty, které ale mohou být pro určení daňové povinnosti či osvobození zcela zásadní, přičemž na tom jen málo změní implementace unijní směrnice č. 1910/2018 o harmonizaci a zjednodušení určitých pravidel v systému DPH pro obchod mezi členskými státy (přijaté v r. 2018 jako změna systémové směrnice k DPH v rámci legislativního balíčku "quick fixes"). - Poznámky.

Zdeněk Burda

Úroky z pozdě vráceného nadměrného odpočtu DPH

Daně a právo v praxi, Sv. 24, (2019) č. 7-8, s. 53-62

Aktuální komentovaná judikatura NSS z oblasti úroků z nadměrného odpočtu DPH hrazených správcem daně při zadržování těchto odpočtů. Po shrnutí dřívější judikatury autor představuje rozsudek ve věci úroku z vratitelného přeplatku versus úrok z neoprávněného jednání správce daně, ve věci úroku z neoprávněného jednání správce daně v případě dlouhotrvajícího prověřování nároku, ve věci zahájení řízení před 1.1.2015 a nepoužití úroku dle § 254a daňového řádu, úroku z nevyplaceného úroku z neoprávněného jednání správce daně, aj.

Bernd Heuermann

Verfahrensrechtliche Implikationen des Vorsteuerabzugs

Procesněprávní důsledky odpočtu daně na vstupu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 68, (2019) Nr. 15, S. 561-567

Právo odpočtu daně na vstupu je nedílnou součástí systému DPH. V tomto duchu se již několikrát vyjádřil Soudní dvůr Evropské unie s tím, že toto právo nesmí být nikterak omezováno. Autor si klade otázku, jakým způsobem jsou formulována procesněprávní pravidla a zda právo EU nestanovuje v tomto ohledu nějaké limity, kterých je třeba dbát. Článek dále zkoumá, jak se projevuje pravomoc odmítnutí vrácení odpočtu daně na vstupu, jak ovlivňuje odpočet daně a jaké jsou dle rozhodnutí současné judikatury SDEU podmínky promlčecí lhůty. - Poznámky.

Zuzana Kollárová

Viac volebný než sociálny balíček

Trend, Sv. 29, (2019) č. 26, s. 22-24

Kritický pohled na prosazování sociálního balíčku slovenskou vládní koalicí. Autorka rozebírá jednotlivá navrhovaná opatření (snížení daně z příjmů pro firmy s obratem do 100 tisíc eur a živnostníky na 15 %; zvýšení nezdanitelné částky; snížení DPH na některé druhy potravin na 10 %; zrušení koncesionářských poplatků pro důchodce; zvýšení rodičovského příspěvku a jednorázový přídavek na dítě ve výši 100 eur aj.) a související rozpočtové náklady. Představuje polemické názory některých odborníků a politiků na tato účelově zvolená daňová a sociální opatření.

Franz Meller, Maren Kiera-Nöllen

Vorsteuerabzug einer Funktionsholding : Vorsteuerabzug nun auch in bisher nicht hierzu berechtigten Branchen?

Odpočet daně na vstupu funkčního holdingu : srážka DPH na vstupu nově i ve dříve nezahrnutých odvětvích

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 68, (2019) Nr. 14, S. 521-529

Dle závěrů dolnosaského finančního soudu z dubna 2018 může být odpočet daně na vstupu holdingem pokládán za plánovaný příspěvek akcionářů. Autoři analyzují dopady a dosah tohoto konkrétního rozsudku na funkční holding a zabývají se možnými výjimkami. Nabízejí navíc další příklady z praxe, s pomocí kterých objasňují, jakým způsobem by rozhodnutí soudu mohlo být v budoucnu uplatňováno v praxi. Docházejí k závěru, že z fiskálního pohledu se rozsudek může jevit jako neférový, nicméně ve skutečnosti odpovídá systému DPH a dosavadním soudním rozhodnutím, podle kterých výhradně funkční holding zajišťuje nezdanitelný počáteční prodej všem dceřiným společnostem a má tak nárok na plný odpočet daně na vstupu ze všech vstupních služeb. Navrhují, aby v holdingové společnosti zpočátku nebyla uplatňována daň na vstupu a aby byl daňový výměr ponechán otevřený, čímž by bylo možné těžit z případné pozitivní judikatury v odvolacím řízení bez úrokového rizika. - Poznámky.

Roland Ismer

Vortrag zum 71. Berliner Steuergespräch : die Mehrwertsteuer auf dem Weg zu einem einheitlichen europäischen System?

Přednáška k 71. ročníku Berliner Steuergespräch : daň z přidané hodnoty na cestě ke sjednocení v jeden evropský systém

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 68, (2019) Nr. 16, S. 606-611

V rámci Evropské unie se již dlouhou dobu debatuje otázka harmonizace DPH napříč členskými státy. Tento návrh s sebou přináší řadu výhod, např. snížení překážek pro vnitřní trh nebo nemožnost uplatňovat daňovou soutěž, a vede též ke snížení rizika, že bude docházet k narušování hospodářské soutěže a přesouvání daňových základů do zemí s nižší sazbou daně. Zároveň ale narazí na odpor některých států, které se bojí, že dojde k omezení jejich politické autonomie, a poukazují na fakt, že rozdíly v daňových zákonech jednotlivých států jsou natolik velké, že je půjde jen těžko sjednotit. Autor se v článku zabývá problematikou harmonizace DPH v EU a při své analýze současného stavu vychází z návrhů Evropské komise, obsažených v Zelené knize z r. 2010 a v Akčním plánu z dubna 2016. Detailně se věnuje také navrženému balíčku o e-commerce a zabývá se rovněž tzv. quick fixes, které mají za cíl větší harmonizaci daňových pravidel pro dodávky zboží mezi členskými zeměmi EU. V závěru autor celý proces hodnotí jako komplikovaný, nicméně úspěšný a nadějný a apeluje na to, aby při harmonizaci daní bylo ve větší míře využito digitalizace. - Poznámky. -- Detailněji k Akčnímu plánu EK v oblasti DPH z r. 2016 viz s. 611-613.

Tomáš Rozehnal, Michael Feldek

Vybrané otázky při aplikaci úroku z neoprávněného jednání správce daně

Daňový expert, Sv. 2018, č. 6 (prosinec)

Autoři vycházejí z názoru, že podstatou úroku z neoprávněného jednání správce daně má být určitá paušalizace náhrady škody způsobené činností orgánu veřejné moci, a to v mantinelech obecné náhrady škody. Představují základy odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, podmínky pro přiznání nároku na náhradu újmy a předpoklady pro vznik úroku z neoprávněného jednání správce daně. Dále rozebírají několik rozsudků NSS týkajících se úroku z neoprávněného jednání a zaměřují se na judikát 2 Afs 148/2017-37, který se stal východiskem pro vznik úroku z příslušenství (resp. anatocismu, placení úroků z úroků). Následně se věnují obecnému zákazu anatocismu v recentní judikatuře NSS a uzavírají, že zmiňovaným rozsudkem byl zpochybněn princip zákazu anatocismu v daňovém právu. - Poznámky. -- Informace o rozsudku NSS z května 2018 čj. 1 Afs 28/2018-29 viz Expertní příspěvky, duben 2019, viz: <http://noviny.mfcr.cz/News/2019/04/26/A5ZA19024101.htm>. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/12/17/A5ZA18062101.htm>

Tomáš Rozehnal, Michael Feldek

Vybrané otázky při aplikaci úroku z neoprávněného jednání správce daně.dokončení

Daňový expert, Sv. 2019, č. 1 (únor)

V této části autoři řeší situaci, zda a případně za jakých podmínek vzniká nárok na úrok z neoprávněného jednání správce daně v případě, kdy je rozhodnutí o stanovení daně vydáno plně v souladu s podaným daňovým přiznáním. Výsledná daň je pak stanovena na základě akceptace údajů vyčíslených daňovým subjektem v jeho daňovém přiznání, a to aniž by správce daně za účelem jejího prověření prováděl postup k odstranění pochybností či daňovou kontrolu. I v tomto případě však může dojít ke vzniku daňového přeplatku. Rozebírají judikáty NSS 7 Afs 94/2014-53 a 5 Afs 27/2017, které se zabývaly danou problematikou. Dále uvádějí, která východiska je třeba zohlednit při řešení dané situace (autovyměření jako princip daňového práva, účel doměřovacího řízení, zásada presumpce správnosti aktů vydaných orgány veřejné správy). Jako další sporný okruh zmiňují procesní aspekty přiznávání úroku z neoprávněného jednání správce daně (mechanismus přiznání úroku, prostředky ochrany daňového subjektu před chybným předepsáním úroku) a rozsudky, kterými na ně reagovala správní praxe. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2019/02/20/A5ZA19011701.htm>

Václav Benda

Vymezení osob povinných k dani a ekonomické činnosti po novelizaci zákona o DPH

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 27, (2019) č. 10, s. 23-29

Autor představuje obecné vymezení osob povinných k dani (§ 5 zákona o DPH) a ekonomické činnosti, jejíž provádění je klíčovou charakteristikou osob povinných k dani. Návazně vysvětluje základní pravidla pro registraci osob povinných k dani jako plátců DPH či identifikovaných osob s ohledem na upřesnění a doplnění vycházející z novely č. 80/2019 Sb. zákona o DPH. Podává také vysvětlení specifických pravidel pro vymezení osob povinných k dani pro účely stanovení místa plnění u služeb (§ 9).

Radim Boháč, Petra Šmirausová

Výslovné zakotvení principu zákazu zneužití práva v daňovém řádu

Daňový expert, Sv. 2019, č. 2 (duben)

Zákonem č. 80/2019 Sb., jehož součástí je novela daňového řádu, dochází k výslovnému zakotvení principu zákazu zneužití práva v oblasti daní mezi základní zásady správy daní upravené v části první hlavě druhé daňového řádu. Tím bylo do českého práva transponováno opatření směrnice ATAD - obecné pravidlo proti zneužívání daňového režimu (GAAR). Příspěvek shrnuje legislativní proces a analyzuje argumenty pro a proti přijetí výslovného zakotvení principu zneužití práva v daňovém řádu, které byly v průběhu tohoto procesu opakovaně vzneseny. Rozebírá, zda je zakotvení tohoto principu nadbytečné vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o již existující princip dovozený judikaturou, dále okruh vztahů, na které se princip zákazu zneužití práva vztahuje, i zda je nová právní úprava v rozporu s principem právní jistoty. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2019/04/26/A5ZA19021901.htm>

Till Moser

Wer wird netto nur noch "Halb-Millionär"? : die ertragsteuerliche Behandlung von TV-Quizshowgewinnen im Spiegel aktueller Rechtsprechungstendenzen

Chcete být pouze čistým "půlmilionářem"? : ošetření výher z televizních vědomostních soutěží z hlediska legislativy k daním z příjmů ve světle aktuálních tendencí v judikatuře

Finanz-Rundschau, Jg. 101, (2019) Nr. 11, S. 508-511

Článek shrnuje názor odborné veřejnosti, finanční správy a zejména možný postoj soudů ke zdanění výher z vědomostních televizních soutěží v Německu. Důvodem pro tuto analýzu je rozsudek Spolkového finančního dvora (BFH) z 24.4.2012 v kauze "Big Brother" (IX R 6/10), podle kterého výhra plynoucí ze stejnojmenné televizní reality show spadá pod zdanitelné ostatní příjmy. Autor zkoumá otázku přenositelnosti tohoto judikátu i na zisky z účasti na televizní či rozhlasové soutěži, jež na rozdíl od reality show je krátkodobějšího charakteru a je založena na vlastních vědomostech a nikoliv primárně na specifickém strategickém chování a přízni publika. Dochází k závěru, že právě rozsudek BFH z r. 2012 poskytuje pro určení zdanění či osvobození výher v tom kterém typu soutěže spolehlivější vodítko než dosud platná vyhláška Spolkového ministerstva financí z 30.5.2008. Klasický formát vědomostní soutěže typu "Chcete být milionářem?" má pak vykazovat shodné rysy s daňově osvobozenými loteriemi. - Poznámky.

John F. Avery Jones

Why can't the English...?

Proč nemůže angličtina...?

Bulletin for international taxation, Vol. 73, (2019) No. 6-7, p. 365-368

V dějinách postupně existovaly různé jazyky, které měly postavení "univerzálního jazyka" (lingua franca) používaného pro diplomatické účely. V 19. století nicméně postupně převládl trend vytvářet smlouvy (a mj. také dohody o zamezení dvojího zdanění) ve více jazycích, přičemž různé jazykové verze smluv jsou si rovnocenné. To však s sebou přináší různé zmatky při překladu odborných termínů, kdy např. pro termín z jednoho jazyka existují v jiném jazyce různé překlady v různých smlouvách a dohodách. Autor v článku vyjadřuje názor, že při uzavírání dohod o zamezení dvojího zdanění mezi dvěma státy, kdy jedním z nich je anglicky mluvící země, by měl mít text daného dokumentu v angličtině výsadní postavení. - Poznámky. -- Viz i reakce z německého prostředí na s. 369-370.

Pavel Semerád, Miloš Grásgruber, Lucie Semerádová

Zdanění znalecké činnosti

Soudní inženýrství, Sv. 30, (2019) č. 2, s. 8-12

Článek se zabývá zdaněním příjmů znalců - fyzických osob - ve zdaňovacích obdobích 2018 a 2019. Cílem autorů je navrhnout vhodný postup zdaňování znalecké činnosti. K naplnění stanoveného cíle a bližšímu vysvětlení dané problematiky byly využity praktické modelové příklady. V závěrečné části článku jsou zohledněny i další povinnosti, které s sebou daňová optimalizace nese.

Katharina Kort, Jan Mallien

Zweifel an Trumps Steuerplänen

Pochyby o Trumfových daňových plánech

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 161 (22.8.2019), S. 6-7

Americký prezident D. Trump zvažuje další daňové úlevy, konkrétně u daně z příjmu fyzických osob a daně z kapitálových příjmů. Podle odborníků však za poklesem některých ekonomických indikátorů nestojí chybějící poptávka spotřebitelů, ale spíše obchodní spory, které americký prezident vyvolává. Vhodnější by proto byla jiná opatření. Trump také volá po dalším snižování úrokových sazeb americkou centrální bankou. Za nynějšími plány stojí pravděpodobně politická motivace.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 24, (2019) č. 7-8

Některé aktuality v judikatuře Nejvyššího soudu k daňovým a souvisejícím trestným činům (s. 2-5); Novinky ve zdaňování nemovitých věcí (s. 6-10); Ručení příjemce zdanitelného plnění za DPH (s. 11-19); Spotřebitelské úvěry a jejich vliv na zadlužování lidí - 2. část (s. 25-31); Dohody v roce 2019 a zákon č. 80/2019 Sb. (s. 32-38); Změna způsobu výpočtu základu daně z příjmů ze závislé činnosti u zaměstnanců, na něž se vztahuje povinné zahraniční pojištění (s. 39-45); Nejčastější chyby v kontrolním hlášení (s. 46-50); Úroky z pozdě vráceného nadměrného odpočtu DPH - aktuální judikatura (s. 53-62).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 20, (2019) č. 9

Výpočet a zaokrouhlování daně po novelizaci zákona o DPH (s. 6-8); Příjmy z kapitálového majetku - úroky (s. 11-12); Jak ovlivňují paušální výdaje uplatnění solidární daně (s. 13-14); Daňová ztráta z hlediska daně z příjmů FO (s. 17); Přepravní společnosti a DPH (s. 18-22); DPH z přijaté zálohy (s. 23-27); Nejdůležitější změny zákona o DPH (2. část) (s. 28-32); Stát výkonu výdělečné činnosti - výjimky z principu pojištění (s. 45-47); Odvolání z vedoucího pracovního místa - právní důsledky (s. 48-51); Oceňování cenných papírů a podílů (2) (s. 52-56); Vnitřní předpis a kolektivní smlouva (s. 57-60); Pružná pracovní doba - klady a zápory (s. 67-71).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 27, (2019) č. 10

Auto podnikatele na pracovní cestě v roce 2019 (s. 3-8); Daňové odpisy nehmotného majetku (s. 9-13); Obchodní majetek u poplatníka daně z příjmů fyzických osob (s. 14-22); Vymezení osob povinných k dani a ekonomické činnosti po novelizaci zákona o DPH (s. 23-29); Ochranné známky podle nové legislativy - novela č. 286/2018 Sb. (s. 36-37); Rozsudek SD EU ve věci vývozu zboží mimo EU jako osvobozené plnění od DPH, bez nutnosti propuštění do celního režimu vývozu - rozsudek C-275/18 ve věci Milan Vinš (s. 38-40).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 27, (2019) č. 9

Zápůjčka mezi společníky a s.r.o (s. 3-7); Daňové a účetní odpisování hmotného majetku (s. 8-16); Nesprávné uvedení DPH za jiné zdaňovací období (s. 17-26); Faktury vystavené do zahraničí musí ve většině případů obsahovat popis ohledně režimu uplatnění daně z přidané hodnoty. Otestujte se, zda dokážete vybavit fakturu správným popiskem v anglickém jazyce! (s. 27-31); Rozsudek SD EU ve věci nároku na odpočet daně z vystavené faktury podle obecných pravidel DPH místo režimu přenesené daňové povinnosti (s. 38-40).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2019, č. 15**

Zdanitelné příjmy daňových nerezidentů - 2. část (s. 1-5); Tabulkový přehled významných změn vyplývajících z daňového balíčku 2019 - 2. část - změny zavedené zákonem č. 80/2019 Sb. pro oblast daně z přidané hodnoty (s. 6-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2019, č. 16**

Ukončení nájemní a podnájemní smlouvy s provedeným technickým zhodnocením - kdo má nepeněžní příjem? (s. 1-4); Interpretace NUR I-39- Inventarizační rozdíly u zásob a dlouhodobého majetku (s. 5-6); Daňová povinnost při darování neziskové organizaci - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2019, č. 17**

Účtování kryptoměn z pohledu české legislativy (s. 1-5); DPH ze soukromě najetých kilometrů - dotazy a odpovědi (s. 5); Uplatnění daně z přidané hodnoty u vývozu zboží od 1.4.2019 (s. 6-7); Okamžik zahájení inventury - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2019, č. 18**

Rozdíl mezi nájmem a ubytovací službou, nájem nemovité věci a DPH (s. 1-4); Plná moc...kopie či originál? - uplatnění plné moci (s. 5-7); Doba odepisování pronajímaného bytu - dotazy a odpovědi (s. 7); Zaokrouhlování faktur a DPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2019, č. 13-14**

Novela zákona o DPH 2019: opravy základu daně (s. 1-6); Obrat pro účely DPH od 1.4.2019 - 1. část (s. 7-9); Datum odpočtu DPH u leasingu dle splátkového kalendáře - dotazy a odpovědi (s. 10-11); Nepřímý bonus v rámci EU - dotazy a odpovědi (s. 11); Dílčí plnění při dodání zboží do EU - dotazy a odpovědi (s. 12).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2019, č. 15**

Ohlédnutí za dubnovou novelou zákona o DPH (s. 1-5); Obrat pro účely DPH od 1.4.2019 - 2. část (s. 5-7); Aktuální informace z oblasti DPH - přehled novel, návrhy novelizace a evropské směrnice (s. 7-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2019, č. 16-17**

Vratné obaly v zákoně o DPH (s. 1-4); Poukazy po 1. dubnu 2019 - dotazy a odpovědi (s. 5-6); Zaokrouhlování faktur a DPH - dotazy a odpovědi (s. 9); Fakturace neplátce DPH do EU - dotazy a odpovědi (s. 11).

Účetnictví**Sv. 2019, č. 7**

Daně ze zisku ve finančním účetnictví (1. část) (s. 2-10); KNUL 2020-2030: informace, připomínky, úvahy (3) (s. 11-15); Korespondence se správcem daně: řízení a další postupy (s. 16-18); Nový zákon o zpracování osobních údajů a nařízení GDPR (s. 26-29); Nejdůležitější změny zákona o DPH od 1.4.2019 - novela č. 80/2019 Sb. (s. 32-40); K zadržování nesporné částky nadměrného odpočtu daně z přidané hodnoty správcem daně (s. 48-54).

Účetnictví**Sv. 2019, č. 8**

Koordinační výbor ke změně výpočtu super hrubé mzdy (s. 2-9); Daně ze zisku ve finančním účetnictví (2. část) (s. 10-17); Brexit a jeho dopad na daň z příjmů (s. 18-21); Korespondence se správcem daně: postupy při správě daní (s. 22-28).

Účetnictví v praxi**Sv. 23, (2019) č. 7-8**

Student a daň z příjmů v roce 2019 (s. 4-9); Osobní bankrot alias oddlužení fyzické osoby - z daňového pohledu (s. 10-18); Dodání stavebního pozemku z pohledu daně z přidané hodnoty (s. 19-23);

Výpůjčka z právního, účetního a daňového pohledu (s. 24-27); Informace GFŘ, koordinační výbory a judikáty k DPH (s. 28-31); Letní daňové novinky - superhrubá mzda, změny a výklady vyvolané daňovým balíčkem 2019 (s. 36-44); Technické zhodnocení majetku z účetního a daňového hlediska - včetně související judikatury (s. 58-60).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Richard Thaler ; rozhovor vedl Tim Harford

'If you want people to do something, make it easy'

"Pokud chcete, aby lidé něco dělali, musí to být jednoduché"

Financial Times, Vol. 2019, No. 40159 (3.8.2019), sect. Life & Arts, p. 3

Nositel Nobelovy ceny za ekonomii profesor Richard Thaler v neformálním rozhovoru hovoří o behaviorální ekonomii i např. o tom, jak by odlišná formulace otázky v referendu o brexitu bývala mohla vést k jeho odlišným výsledkům.

Cost conscious

Povědomí o nákladech

The Economist, Vol. 431, (2019) No. 9148, p. 61

Po celém světě rostou náklady na zdravotní péči a vzdělávání. Příčinu, proč se tomu tak děje, odhaluje nová studie ekonomů z americké Univerzity George Masona. Za zvyšováním nákladů stojí tzv. Baumolova nákladová choroba popsaná již v r. 1965. Produktivita ekonomických sektorů roste nerovnoměrně, reálné mzdy se však v různých sektorech zvyšují stejným tempem. Opatření navrhovaná politiky obvykle neřeší skutečnou podstatu problému.

Cut-price economics

Ekonomie snižování cen

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9155, p. 58

Ceny u mnoha položek spotřebního zboží nejsou obchodníci a výrobci tvořeny tak, jak by ekonomové očekávali. Namísto zvýšení ceny určitého zboží totiž výrobci často sníží jeho kvalitu (u potravin např. změni hmotnost). V jiných případech (např. oblečení) prodejci jednotlivé položky přesunují mezi různými cenovými skupinami, namísto mírné úpravy ceny (tzv. "kvantové oceňování"). Tyto různé případy mohou podle autora příspěvku přispívat ke zkreslování hospodářských statistik. K podobným jevům dochází navíc i na pracovním trhu.

Tim Harford

How economics can raise its game

Jak může ekonomie zlepšit své skóre

Financial Times, Vol. 2019, No. 40129 (29.6.2019), p. 9

Komentář ke starému sporu o to, zda má ekonomie spíše patřit mezi "tvrdé" exaktní disciplíny, či si osvojit analýzu "měkkých" společenských věd. Autor má uznání pro oba přístupy a není na rozdíl od některých věhlasných ekonomů zcela přesvědčen, že by některý z nich v ekonomii dominoval, či měl převládat. Ekonomická věda by však měla být tolerantnější k různým výzkumným metodám, ať už se přibližují spíše fyzice nebo naopak antropologii.

Vilma Deltuvaite, Svatopluk Kapounek, Petr Koráb

Impact of behavioural attention on the households' foreign currency savings as a response to the external macroeconomic shocks [elektronický zdroj]

Vliv tzv. behaviorální pozornosti na úspory domácností v zahraniční měně v reakci na vnější makroekonomické šoky

Prague economic papers, Vol. 28 (2019), No. 2, p. 155-177

Autoři se zabývají vlivem tzv. behaviorální pozornosti na úspory domácností v zahraniční měně v reakci na vnější makroekonomické šoky. Předpokládá se, že informace, které domácnosti získávají pomocí různých informačních kanálů, ovlivňují rozhodování o úsporách. Standardní ekonomické modely jsou v článku rozšířeny o pozornost jedinců vůči riziku a o vyhledávání informací týkajících se ekonomických proměnných (resp. o používání určitých klíčových slov při vyhledávání prostřednictvím vyhledávače

Google). Bylo zjištěno, že úspory domácností v cizí měně jsou nejvíce ovlivněny kurzovými pohyby a hospodářskými šoky. Vyhledávání informací o těchto faktorech a rizicích zvyšuje citlivost domácností vůči daným faktorům. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.690>

Keynes and gains

Keynes a zisky

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9151, p. 66

Ekonom J. M. Keynes kdysi přemýšlel o tom, jak by vypadal svět, ve kterém jsou úrokové sazby trvale nízké: podle něj by přebytečný kapitál vedl ke kolapsu vyjednávacích sil investorů. V takovém světě by byl odměňován podnikatelský talent a ochota riskovat, namísto pouhé akumulace kapitálu. Nekonvenční měnová politika centrálních bank, která vedla k poklesu úrokových sazeb v dnešní době, má však mnoho odpůrců mj. kvůli tomu, že údajně prospěla zejména bohatým. Příspěvek rozebírá oba pohledy na tuto problematiku, tj. zda jsou nízké úrokové sazby žádoucí či nikoli a za jakých předpokladů.

Pavel Sirůček

Nositelé Nobelovy ceny za ekonomii pro rok 2018

Politická ekonomie, Sv. 67, (2019) č. 3, s. 333-343

V r. 2018 byla Nobelova cena za ekonomii udělena dvěma americkým ekonomům za přínos k implementaci klimatických změn a technologických inovací do teorií hospodářského růstu. Podílejí se na hledání cest, jak se vypořádat s negativními dopady růstu na klima a jak zajistit, aby růst přinášel prosperitu všem. Článek představuje osobnost, profesní působení a odborný přínos těchto laureátů - profesora ekonomie W. D. Nordhause a akademického ekonoma a výzkumníka P. M. Romera. Přináší také přehled vybraných knižních publikací a časopiseckých příspěvků obou ekonomů.

Marina Cveljo, Norbert Häring

Ökonominen: Rar und missachtet : Frauendiskriminierung

Ekonomky: vzácné a nevážené : diskriminace žen

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 105 (3.6.2019), S. 10

Americká ekonomická asociace (AEA) chce jako profesní akademické sdružení zřídit pozici ombudsmanky, která by prověřovala podněty na případy sexuálního zneužívání a diskriminace žen na ekonomických fakultách a ve výzkumných ústavech. Spouštěčem této iniciativy jsou výsledky ankety AEA mezi jejími členy v reakci na případ opakovaného obtěžování a zneužívání pravomocí ze strany jednoho profesora Harvardské univerzity. Podle článku je ale problematické postavení žen i v evropské komunitě ekonomů nejen proto, že významné procento členů AEA zde působí. Na možné znevýhodňování žen v akademické sféře upozorňuje také projekt "Leaky Pipeline" Guida Friebela a Saschy Wilhelma z Goethovy univerzity ve Frankfurtu nad Mohanem, srovnávající podíl žen na pozici výzkumnic a profesorek na ekonomických pracovištích ve 24 evropských státech. Ze získaných dat vyplývá, že pouze v Rumunsku jsou místa profesorů z více než 50 procent tvořena ženami, ve většině ostatních států nedosahuje podíl profesorek ekonomie ani třetiny. V Německu jde o pětinu profesorských míst a na posledním místě je Česká republika s méně než 10 procenty.

E. Glen Weyl

Price theory

Teorie ceny

The Journal of economic literature, Vol. 57, (2019) No. 2, p. 329-384

Autor se v článku zabývá teorií ceny jako přístupem v mikroekonomické analýze, který se pokouší zjednodušit podrobné a často neúplné modely tak, aby mohl být vyřešen jednoduchý alokační problém. Nejprve definuje teorii ceny, následně se zabývá historií této teorie od 19. století, jejími hlavními směry a používanými metodami. - Poznámky.

By Jess Benhabib, Alberto Bisin, and Mi Luo

Wealth distribution and social mobility in the US : a quantitative approach

Rozdělení bohatství a sociální mobilita v USA : kvantitativní přístup

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 5, p. 1623-1647

V USA je bohatství ve společnosti rozděleno nerovnoměrně - hornímu procentu nejbohatších domácností připadá více než 33,6 % bohatství. Zároveň se Spojené státy vyznačují vysokou sociální

mobilitou. Autoři v článku vytvářejí model, který je v souladu s těmito znaky a identifikují faktory, které akumulaci bohatství ovlivňují. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Robert C. Merton ; rozhovor vedl Torsten Riecke

"Keine Alternative zum Dollar"

"K dolaru není žádná alternativa"

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 119 (25.6.2019), S. 28

Rozhovor s americkým ekonomem a nositelem Nobelovy ceny za určení ceny opcí R. Mertonem o důležitosti důvěry v ekonomice a momentálních rizicích na finančních trzích. Podle Mertona je důvěra cennou veličinou, která se jen obtížně získává zpět. O tom svědčí jak příklon investorů k pasivním indexfondům či aktuální nejistota na finančních trzích, jež je dána i menší ochotou politiků dodržovat své mezinárodní závazky. Bez důvěry, či alespoň transparentnosti nebo možnosti verifikace, se neobejde ani rostoucí fintechová scéna, jejíž technologické inovace samy o sobě ještě nejsou veřejností považovány za spolehlivé. A především se nyní s deficitem důvěry potýkají systémy důchodového zabezpečení, přičemž zde by byla potřeba především politická iniciativa, která by ve společnosti dokázala prosadit vyšší míru osobní odpovědnosti a postarat se o atraktivní nabídku fondového penzijního spoření. Tématem rozhovoru je také kondice eurozóny a postavení dolaru jako světové rezervní měny.

Jean-Claude Trichet ; rozhovor vedl Frank Wiebe

"Lässt man die EZB allein, folgt die Krise"

"Pokud necháme Evropskou centrální banku osamocenou, nastane krize"

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 151 (8.8.2019), p. 28-29

Bývalý prezident Evropské centrální banky Jean-Claude Trichet se v rozhovoru vyjadřuje k problému nízké inflace, komentuje současnou měnovou politiku ECB a zdůrazňuje potřebu spolupráce mezi Francií a Německem. Podle Tricheta by hospodářský vývoj neměl být ovlivňován pouze centrální bankou, ale i finanční politikou, hospodářskými reformami a vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Evropská centrální banka však v tomto směru zatím bohužel zůstává osamocena.

Hans-Walter Peters ; rozhovor vedli Andreas Kröner, Yasmin Osman a Daniel Schäfer

"Wir wollen europäische Champions"

"Chceme evropské šampióny"

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 110 (11.6.2019), S. 30-31

Rozhovor s předsedou německé asociace soukromých bank BdB H.-W. Petersem o potenciálu přeshraničních fúzí bank pro evropskou ekonomiku, dokončení bankovní unie, vztahu bankovníctví a ekologie a odchodu Velké Británie z Evropské unie. Podle Peterse jsou přeshraniční slučování bank a plně funkční bankovní unie nutností pro další rozvoj společného evropského trhu a zastavení marginalizace evropského bankovníctví ve světě. Plně se proto ztotožňuje s návrhy německého Spolkového ministerstva financí, aby se z fúzí bank stal "čtvrtý pilíř" bankovní unie. Společné zajištění vkladů neodmítá, ale podmiňuje odbouráním stávajících rizik v jednotlivých členských státech, např. prostřednictvím konsolidačních agentur ("bad banks"). Požadavky na větší důraz na udržitelný rozvoj pokládá za "znamení doby", banky by však pro tyto investice měly získat určité daňové stimuly. Brexitu bez dohody by se chtěl v říjnu 2019 vyhnout, v případě britské neústupnosti by však měla Evropská unie ukázat svůj smysl pro důslednost.

Brooke Masters

A dangerous time for deregulation

Ošemetné období pro deregulaci

Financial Times, Vol. 2019, No. 40181 (29.8.2019), p. 9

Ve Spojených státech došlo k uvolnění tzv. Volckerova pravidla, které zakazuje bankám tzv. obchodování na vlastní účet (proprietary trading). Reakce různých subjektů jsou protichůdné. Cestou zmírnění regulace se vydal i Fed. Střídání období regulace a deregulace ve Spojených státech není nic neobvyklého. Je ale uvolňování pravidel v době, kdy vzrůstají obavy z recese, opravdu na místě?

Elisabeth Atzler, Katharina Schneider, Felix Holtermann, Carsten Volkery

Angriff der Digitalbanken

Útok digitálních bank

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 134 (16.7.2019), S. 30-31

Na německý trh se dere stále více bank využívajících technologii chytrých telefonů (smartphone banking). Digitální útočníci konkurují zavedeným peněžním ústavům. Také německá digitální banka N26 musí uhájit svou pozici před novými konkurenty.

Rana Foroohar

Braced for the global downturn

Připraveni na globální pokles

Financial Times, Vol. 2019, No. 40166 (12.8.2019), p. 17

Finanční trhy se nacházejí ve stádiu "klidu před bouří". Hodnoty různých indikátorů nejsou příznivé. Otázkou není, zda dojde ke krachu, ale spíš proč k němu již nedošlo. Podle autorky komentáře jsou velkým problémem do budoucna vztahy mezi USA a Čínou. Americké centrální bance se navíc nepodařilo normalizovat měnovou politiku. Fed pravděpodobně přikročí k dalšímu snižování úrokových sazeb, centrální banka nicméně nemůže sama o sobě vytvořit reálný růst. O tom, že nastalo "léto obav" podle autorky vypovídá i to, že američtí spotřebitelé omezují zadlužování prostřednictvím kreditních karet a spotřebu motorových paliv, a to vše uprostřed období dovolených.

City under siege : financial centres after Brexit

Londýnské City v obležení : finanční centra po brexitu

The Economist, Vol. 431, (2019) No. 9149, p. 67-70

Ačkoli konkrétní okolnosti odchodu Velké Británie z Evropské unie nejsou stále ještě známy, finanční odvětví se na brexit připravuje už delší dobu. Hrozí, že londýnské City ztratí svou pozici finančního centra. Článek objasňuje důvody přesouvání firem a institucí z Londýna do zahraničí, postoje regulátorů i šance na možný kompromis.

By Leo Lewis and Kana Inagaki

Curing Japan of its cash addiction

Léčba Japonska ze závislosti na peněžní hotovosti

Financial Times, Vol. 2019, No. 40150 (24.7.2019), p. 7

Navzdory vývoji a dostupnosti technologií pro bezhotovostní platby v Japonsku stále dominují hotovostní peníze. Příčinou je stárnoucí populace a nedůvěra veřejnosti ve finanční instituce. Hůře než Japonsko je na tom z velkých ekonomik pouze Německo, kde se podíl bezhotovostních transakcí pohybuje na 15 %. Premiér Šinzó Abe si klade za cíl podíl hotovostních plateb výrazně snížit. Omezení hotovosti by mohlo Japonsku pomoci ušetřit ročně až 15 miliard amerických dolarů. V neposlední řadě by bezhotovostní transakce mohly konečně podpořit i inflaci a prospět turistickému ruchu.

Deutsche Bundesbank

Das europäische Bankenpaket - Die Überarbeitung der EU-Bankenregulierung = The European banking package - revised rules in EU banking regulation

Evropský bankovní balíček - přepracování bankovní regulace v Evropské unii

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 71, (2019) Nr. 6, S. 31-50

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 71, (2019) No. 6, p. 31-49

K tzv. bankovnímu balíčku Evropské unie, který vstoupil v platnost v červnu 2019 a jenž přináší změny směrnic a nařízení o kapitálových požadavcích pro banky a investiční podniky (CRR a CRD IV), jakož i o řešení krizí bankovních institucí a Jednotném mechanismu řešení krizí (BRRD a SRMR). Článek zasazuje schválená opatření do kontextu mezinárodních standardů o regulaci bankovních služeb Basilej III a zvláštní pozornost věnuje nové úpravě režimu řešení krizí, jenž zavádí standard celkové kapacity pro absorpci ztrát (TLAC) vypracovaný Radou pro finanční stabilitu (FSB) a standard minimálního požadavku na kapitál a způsobilé závazky (MREL). Příspěvek rovněž představuje administrativní úlevy v rámci regulace malých a středních finančních institucí. Zvláštní podkapitoly jsou věnovány přepracování pákového poměru (leverage ratio), dohledovému režimu nad investičními firmami v EU a perspektivám ochrany věřitelů (dle nové směrnice BRRD II a plánované společné pojistky - common backstop). - Poznámky -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Gerd Höhler

Das neue Geschäftsmodell Zyperns : Kampf gegen Geldwäsche

Nový obchodní model pro Kypr : boj proti praní peněz

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 111 (12.6.2019), S. 33

Kypr platil dlouhá léta za daňový ráj a destinaci pro deponování peněz z pochybných zdrojů. Na nátlak USA i v důsledku domácí bankovní krize a hrozícího státního bankrotu v r. 2012 se však tento ostrovní členský stát EU musel ve své hospodářské politice přeorientovat. Pro kyperskou vládu je nyní boj proti praní peněz jednou z hlavních priorit a tamní banky ruší konta schránkových firem bez prokazatelné obchodní činnosti v zemi. Odklon od podpory robustního finančního sektoru, jenž byl atraktivní pro finanční operace řady oligarchů ze zemí bývalého SSSR, je ale také možný díky novým nalezištím zemního plynu v kyperských vodách, třebaže na část z nich vznáší své nároky Turecko.

Felix Holtermann, Angelika Ivanov, Thomas Jahn, Anke Rezmer, Frank Wiebe

Der Zinsschock

Úrokový šok

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 147 (2.8.2019), S. 44-45

Střadatelé v eurozóně se potýkají s čím dál vyššími bankovními poplatky a od 100 000 eur dokonce se zápornými ("trestnými") úroky. Příčinou je uvolněná měnová politika. Evropská centrální banka nyní kvůli zhoršující se hospodářské situaci pravděpodobně sníží úrokové sazby ještě více do mínusu, což opět dopadne právě na střadatele. Otázkou zůstává, za jakých podmínek jsou vůbec negativní úroky legální. Článek uvozuje speciální přílohu, ve které deník Handelsblatt střadatelům radí, do jakých aktiv v době záporných sazeb investovat. -- Viz i další články speciální přílohy na s. 46-50 a rozhovor s O. Issingem na s. 51.

Elisabeth Atzler

Deutsche Banken pochen auf Sonderregeln

Německé banky trvají na zvláštních pravidlech

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 132 (12.7.2019), S. 24-25

V r. 2022 začnou v evropském bankovním sektoru platit nová pravidla Basel IV. Mnohé banky v Německu se změny pravidel obávají: malým bankám vadí, že se na ně budou vztahovat stejná pravidla a kapitálové požadavky jako na velké instituce. Dále dojde ke změně pravidel pro výpočet úvěrového rizika, čemuž se brání zase větší banky. Různí odborníci však považují obavy bank z růstu nákladů za přehnané. -- O tom, že evropským bankám bude chybět kapitál v objemu 135 miliard eur, viz článek v FT z 3.7.2019, s. 11.

Ronald Ižip

Draghi by si želal, aby mala eurozóna parametre Slovenska : ECB a inflácia

Trend, Sv. 29, (2019) č. 25, s. 30-31

V říjnu 2019 skončí na svojí pozici současný guvernér ECB Mario Draghi. Ačkoliv je považován za zachránce eurozóny v období řecké dluhové krize, jeho nástup v centrální bance odstartoval proces dlouhodobého poklesu inflace v eurozóně. Ani opatření extrémně uvolněné měnové politiky nedokázala pomoci nárůstu inflace k cílům stanoveným ECB. A i navzdory stimulům zůstává průměrný hospodářský růst eurozóny v pokrizovém období na 2,4 %. Po osmi letech Draghiho monetární politiky se tedy ukazuje, že měla pouze omezený úspěch. Autor také rozebírá, že by Draghi ocenil, aby eurozóna měla takové makroekonomické ukazatele, jakých momentálně dosahuje slovenská ekonomika.

Ronald Ižip

Facebooková libra bude konkurovat tradičním peniazom : kryptomena Facebooku

Trend, Sv. 29, (2019) č. 25, s. 8-11

Neskromným cílem facebookové libry je vytvořit jednoduchou globální měnu a finanční infrastrukturu, která osloví miliardy lidí, a zapojí do globálního finančního systému i osoby, které nemají bankovní účet. Strategie libry je založena na dvou spojených principech: realizace digitálních plateb a vytvoření nové kryptoměny kryté finančními aktivy (stable coins). Facebook plánuje, že za librou budou stát rezervy ve více měnách; v případě jejího nákupu se reálné peníze z tohoto prodeje přidají do rezerv, které budou krytý hodnotu kryptoměny. Důraz je kladen na stabilitu a důvěryhodnost. V příspěvku je také zhodnocen potenciál této nové kryptoměny v rozvinutých zemích, její regulační omezení a možná konkurence libry ve vztahu k tradičním penězům, zejména k dolaru. -- K tématu viz také FT č. 40125/2019 (25.6.2019), s. 7, HB č. 124/2019 (2.7.2019), s. 48 a HN č. 152/2019 (8.8.2019), s. 2.

Chris Hughes

Facebook's currency would shift power into the wrong hands

Facebookovská měna by přesunula moc do špatných rukou

Financial Times, Vol. 2019, No. 40123 (22.6.2019), p. 9

Autor komentáře, spoluzakladatel a bývalý mluvčí společnosti Facebook, varuje před projektem svého někdejšího kolegy a nynějšího předsedy představenstva této firmy M. Zuckerberga na zřízení zvláštní virtuální měny Libra. V první řadě by Libra představovala nebezpečí pro měny a centrální banky rozvojových a rozvíjejících se států, neboť by poskytovala občanům těchto zemí snadnou alternativu vůči národním měnám, čímž by fakticky znemožnila účinnost měnové politiky a kapitálových kontrol v krizových momentech. Libra ale představuje riziko i pro suverenitu vyspělých států a ekonomických celků jako USA a EU, na jejichž měny by z velké části byla navázána. Emitenti Libry by totiž mohli být schopni diktovat standardy pro verifikaci identity uživatelů, jakož i pravidla ochrany soukromí a postupu v případě krádeží. V neposlední řadě by navrhovaná měna mohla významně promluvit do hospodářské soutěže v bankovních službách. Facebook už jednou ukázal, jak dokáže ovlivňovat chování lidí. Odpovědní regulátoři finančního trhu a vlády států by jej proto neměli podceňovat. -- K tématu viz také komentář ve FT č. 40126/2019, s. 9; k obavám regulátorů ohledně vlivu Libry na stabilitu finančního systému viz HB č. 121/2019, s. 1, 4-5, k obavám politiků HB č. 133/2019, s. 30-31. K tématu dále viz HB č. 172/2019, s. 38. -- O regulaci ve Švýcarsku dále viz č. 176/2019, s. 30.

Jonathan Wheatley

Falling further behind

Ještě více zaostávají

Financial Times, Vol. 2019, No. 40144 (17.7.2019), p. 7

Při investování do rozvíjejících se trhů jsou investoři motivováni příslibem vyššího hospodářského růstu a vidinou toho, že chudší země v budoucnu doženou rozvinuté ekonomiky. Vyšší návratnost investic bývá vykoupena zvýšeným politickým rizikem. V době "deglobalizace" a dalších hrozeb (zpomalení růstu Číny a změna finančních podmínek ve světě po dekádě levných financí) je ale otázkou, zda jsou vůbec tyto vyhlídky "slibné budoucnosti" ještě reálné.

M. Maisch, A. Rezmer

Falsch gerechnet : Langfristige Sparverträge

Špatně počítáno : dlouhodobé smlouvy o spoření

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 146 (1.8.2019), S. 32

Sdružení na ochranu spotřebitelů v německém Bádensku-Württembersku zjistilo, že 31 bank a spořitelien vyplácelo svým klientům příliš nízké úroky. Konkrétně k tomu docházelo v případech dlouhodobých smluv o spoření s variabilními úrokovými sazbami, kdy banky kvůli situaci na finančních trzích sazby výrazně snižovaly, podle zmíněného sdružení však protiprávně. Podle přepočtů provedených odborníky měly banky a spořitelny zákazníky ve 43 případech ošidit na úrocích o 89 970 eur. Očekává se, že ECB brzy úrokové sazby opět sníží, hrozí proto, že k podobným případům bude docházet ve větší míře.

FAÚ vloni zajistil více než sedm miliard!

Bankovnictví, Sv. 27, (2019) č. 7, s. 28-29

Příspěvek shrnuje výsledky činnosti Finančního analytického útvaru (FAÚ), který se zabývá bojem proti praní špinavých peněz a financování terorismu, za r. 2018. Uvádí podrobnější statistiku u oznámení podezřelého obchodu a počtu podaných trestních oznámení. Zdůrazňuje podporu procesu identifikace podezřelých aktivit v rámci problematiky financování terorismu, využití systému umožňujícího mezinárodní výměnu širokého spektra informací potřebných k prošetření oznámených podezřelých obchodů i kvantitativní nárůst operativní výměny informací se zahraničními finančními zpravodajskými jednotkami. Přibližuje také výsledky mezinárodního hodnocení FAÚ výborem Moneyval a zmiňuje nutnost kvalitativního i kvantitativního posílení dozorové a kontrolní činnosti FAÚ. -- Viz také infografika Boj proti praní špinavých peněz láme rekordy v čas. Právní rádce č. 6/2019, s. 26-27.

Jakub Vojtěch

Financování na základě islámských typových smluv idžára, murábaha a mušáraka

Obchodní právo, Sv. 28, (2019) č. 7-8, s. 23-38

Relevantnost islámského financování a úvod do problematiky, základní aspekty islámského financování. Islámské typové smlouvy v oblasti financování (nájem - idžára, prodej s přírůžkou a deklarovanou pořizovací cenou - murábaha, obchodně-investiční partnerství - mušáraka). - Poznámky.

Ansgar Belke, Jens Klose

Forecasting ECB policy rates with different monetary policy rules

Předpovídání úrokových sazeb Evropské centrální banky za použití rozdílných pravidel měnové politiky

Finance a úvěr, Vol. 69, (2019) No. 3, p. 138-152

Porozumět chování centrálních bank při nastavování úrokových sazeb je důležité zejména pro účastníky na trhu, kteří tak mohou snáze předvídat budoucí vývoj. Nicméně i pro centrální banku samotnou hraje důležitou roli, jelikož navenek dobře komunikovaná strategie banky může být účinnou prevencí před možnou finanční nestabilitou a otřesy na finančním trhu. Autoři analyzují dva nejznámější principy, které si kladou za cíl predikovat budoucí monetární politiku centrálních bank - Taylorovo a Orphanidesovo pravidlo. V úvodu poskytují teoretický základ těchto dvou nejčastěji užívaných pravidel měnové politiky a dále analyzují, do jaké míry je s jejich pomocí možné předpovídat budoucí vývoj úrokových sazeb. Na základě srovnání autoři docházejí k závěru, že aplikovat Orphanidesovo pravidlo je efektivní v případě bezprostředních předpovědí, zatímco Taylorovu metodu je vhodné použít spíše pro předpovědi delšího časového horizontu. - Poznámky.

Gianluca Cafiso

GDP growth through private debt : the effect of monetary shocks

Růst HDP prostřednictvím soukromého zadlužení : efekt měnových šoků

CESifo Economic studies, Vol. 65, (2019) No. 2, p. 236-253

Dosud provedené studie na téma měnových intervencí přinesly zjištění, že faktor soukromého zadlužení výrazně ovlivňuje to, jaký efekt má měnová politika na ekonomickou aktivitu. Ačkoliv panuje všeobecná shoda na tom, že soukromý dluh hraje roli finančního akcelérátoru, jeho konkrétní komponenty a specifické dopady nejsou dostatečně zanalyzovány. Cílem tohoto článku je kvantifikovat, do jaké míry přispívají různé složky soukromého dluhu k přenosu impulzů měnové politiky do reálného sektoru hospodářství. Předmětem zkoumání jsou tři země - USA, Velká Británie a Německo v období let 1980-2015. Autor zohledňuje heterogenitu těchto zemí a vychází z předpokladu, že ač se jedná o ekonomiky podobného typu, v některých důležitých aspektech (členství v měnové unii aj.) vykazují podstatné odlišnosti. Tato studie přispívá do debaty o přenosu měnového šoku do reálné ekonomiky v souvislosti s okrajovým přínosem soukromého dluhu. - Poznámky.

Martin Greive, Moritz Koch, Jens Münchrath, Frank Wiebe

Gestählt durch viele Krisen

Zocelená mnoha krizemi

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 126 (4.7.2019), S. 4-5

Na začátku července 2019 byla jako nástupkyně Maria Draghiho do čela Evropské centrální banky poněkud překvapivě nominována dosavadní generální ředitelka Mezinárodního měnového fondu Christine Lagarde. Lagarde nemá zatím zkušenosti s měnovou politikou - profesí je právnička, v době finanční krize také zastávala ve francouzské vládě post ministryně financí, zkušenosti s krizovým řízením jsou tedy její další předností. Očekává se, že nová prezidentka ECB bude pokračovat ve stopách Maria Draghiho. Existují ovšem i kritici nové prezidentky - těm vadí právě to, že není ekonomkou a že pokračování v měnové politice Maria Draghiho může podpořit vznik bublin na reálných trzích. -- Viz i příspěvek na titulní straně a články na s. 5 a 26, dále HB č. 125/2019. -- Viz i články ve FT ze 3.7.2019 či 8.7.2019, s. 17. -- O novém hlavním ekonomovi ECB Philipu Laneovi viz HB č. 127/2019, s. 63.

Zbyněk Kalabis

Historie centrálních bank ve středoasijských postsovětských republikách a v Mongolsku

Bankovníctví, Sv. 27, (2019) č. 6, s. 48-49

Seznámení s historickým vývojem i současností centrálního bankovníctví v pěti státech Střední Asie (Kazachstán, Kirgízie, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán) a v Mongolsku. Autor nejprve představuje společnou historii centrálního bankovníctví ve středoasijských postsovětských republikách, kde působila Státní banka Ruské říše a později Státní banka SSSR (Gosbank). Po rozpadu Sovětského svazu vyhlásily tyto státy svoji nezávislost a mezi lety 1991-1993 si každý z nich založil svoji centrální banku. Mongolská obchodní a průmyslová banka (předchůdce současné centrální banky) byla založena v r. 1924 jako společný podnik Mongolska a SSSR, od r. 1991 existuje v zemi dvoustupňový bankovní systém a Státní banka Mongolska se zapojila do činnosti mezinárodních finančních institucí.

Hypoteční trh v květnu: klesáme

Profi poradenství & finance, Sv. 7, (2019) č. 6-7, s. 29

Stručná informace o aktuálním vývoji hypotečního trhu v ČR. Článek informuje o pokračujícím poklesu průměrné úrokové sazby hypoték (2,80 % v květnu 2019), o nárůstu počtu a objemu uzavřených hypotečních smluv i o očekávaných mírnějších podmínkách pro poskytování hypoték mladým do 36 let.

Neha Mohan

Islamic finance and EU law. Part 1

Islámské finance a právo EU. 1. část

European taxation, Vol. 59, (2019) No. 5, p. 228-236

Bližší pohled na problematiku zdanění islámských finančních nástrojů (finančních nástrojů vyhovujících právu šarija) v Evropské unii. Některé členské státy EU ustanovily zvláštní daňové režimy vztahující se na islámské finance s cílem vytvořit obdobné podmínky, jaké mají srovnatelné klasické finanční nástroje. Autorka se zabývá otázkou, zda se tyto zvláštní režimy rovnají státní pomoci jak je definována v článku 107(1) SFEU. V této části je vysvětleno základní pojetí islámských financí i daňový a účetní pohled, jednotlivé typy islámských finančních nástrojů (murábaha, mušáraka, mudaraba) a jejich odlišnosti oproti tradičním finančním nástrojům i nutnost zvláštních daňových režimů. Autorka blíže představuje daňový režim islámských finančních nástrojů v Nizozemsku a Belgii. - Poznámky.

Neha Mohan

Islamic finance and EU law. Part 2

Islámské finance a právo EU. 2. část

European taxation, Vol. 59, (2019) No. 6, p. 273-281

Bližší pohled na problematiku zdanění islámských finančních nástrojů (finančních nástrojů vyhovujících právu šarija) v Evropské unii. V této části autorka analyzuje, zda se zvláštní daňové režimy pro islámské finanční nástroje uplatňované v některých členských státech EU rovnají státní pomoci. Podrobně rozebírá daňové režimy ve Velké Británii (Alternative Finance Regime), dále v Irsku, Francii a Lucembursku. Na základě kritérií daných článkem 107(1) SFEU testuje, zda se britský Alternative Finance Regime dá pokládat za státní pomoc, a zjišťuje, že nikoliv. - Poznámky.

Sha Hua

Kleine Banken, große Probleme

Malé banky, velké problémy

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 108 (6.6.2019), S. 30-31

Čínská centrální banka (PBC) a orgán tamního dozoru nad bankami a pojišťovny (CBIRC) poprvé po více než 20 letech musely uvalit nucenou správu na jeden ze svých podřízených peněžních domů, banku Baoshang se sídlem ve Vnitřním Mongolsku. Navzdory malé velikosti sanované banky (s celkovou bilancí 60 miliard dolarů) však tento krok vyvolal turbulence na akciových trzích. Podle článku je to proto, že se investoři začínají obávat o finanční zdraví dalších malých a středních čínských bank, zejména kvůli rostoucímu podílu špatných úvěrů. Těmto obavám rovněž nahrává rozhodnutí čínských centrálních bankéřů poskytnout bankovnímu sektoru mimořádný přísun kapitálu ve výši 57 miliard dolarů. Na druhé straně však aktivity čínského bankovního dozoru a regulátorů finančního trhu

vykazují odhodlání omezit růst rizik v podobě nekvalitního úvěrování a stínového bankovníctví. -- K tématu viz také článek na s. 31 a komentář na s. 27. -- K rostoucímu zadlužení čínských domácností a firem viz článek na s. 12-13 a dále v The Economist č. 9148/2019, s. 56-57.

Peter Csernák

Lacné úvery? Banky stále požičiavajú aj za 20 percent : úverové sadzby

Trend, Sv. 29, (2019) č. 22, s. 34-35

Bližší pohled na vývoj úrokových sazeb jednotlivých typů úvěrových produktů na Slovensku. Autor uvádí, že hypotéky na Slovensku patří k nejlevnějším v eurozóně, jejich sazby klesaly zejména z důvodu konkurenčního tlaku. Dále upozorňuje na rozdíly v cenách klasických splátkových úvěrů a revolvingových půjček a na výrazně vyšší úroky u povoleného přečerpání a kreditních karet. Úrokové sazby u dvou posledně jmenovaných produktů od r. 2007 narostly a jsou vyšší, než je průměr eurozóny. Zmiňuje také otázky statistiky průměrných úroků a jejich vykazování. Zdůrazňuje, že slovenské banky poskytují dražší revolvingové úvěry než zahraniční banky v sousedních zemích patřících do stejných bankovních skupin.

Sven Afhüppe, Michael Maisch, Martin Murphy, Andreas Kröner

Letzte Chance : Umbau Deutsche Bank

Poslední šance : přestavba Deutsche Bank

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 132 (12.7.2019), S. 42-46

Banka Deutsche Bank zahájila v červenci 2019 rozsáhlou restrukturalizaci. Vedení banky v čele s generálním ředitelem Christianem Sewingem má v úmyslu mj. radikálně omezit oblast investičního bankovníctví. Různé plány na reorganizaci byly zvažovány již dříve, otázkou proto je, zda banka dokáže získat zpět důvěru zákazníků, zaměstnanců i akcionářů, a zda nejsou nastavené cíle příliš ambiciózní. -- Viz i články na s. 46-47 a na s. 48-51. -- Více k tématu v č. 123/2019, č. 128/2019, č. 141/2019 a v č. 146/2019 na s. 30-31. -- Také viz FT z 5.7. a 6.7.2019.

Markets in an age of anxiety

Trhy v době obav

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9156, p. 9

Finanční trhy obvykle ignorují známky přicházející recese, dokud není příliš pozdě. To však neplatí v současné době. Nyní na trzích naopak převládají obavy, ačkoli k tomu na první pohled není důvod. Pesimistické nejsou navíc pouze trhy, ale i samotné centrální banky. Příčinou zmíněných obav je pravděpodobně obchodní válka mezi Čínou a USA. Do budoucna je třeba sledovat tři signály, které mohou více vypovídat o tom, zda recese skutečně nastane: zájem investorů o dolar, vývoj výnosnosti amerických korporátních dluhopisů a další vyjednávání mezi Čínou a Spojenými státy. -- Viz i článek na s. 55. -- K obchodní válce mezi USA a Čínou viz s. 53-54. -- K invertované výnosové křivce viz FT ze 17.8.2019, s. 5. -- Viz i článek v The Economist č. 9157/2019 na s. 62.

by Adrien Auclert

Monetary policy and the redistribution channel

Měnová politika a redistribuční kanál

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 6, p. 2333-2367

Ekonomové obvykle předpokládají, že redistribuce (přerozdělování) je pouze vedlejším účinkem změn měnové politiky. Podle autora je však redistribuce klíčovým kanálem, prostřednictvím kterého měnová politika ovlivňuje makroekonomické proměnné. Východiskem je předpoklad, že změna měnové politiky prospěje některým subjektům v ekonomice více, než jiným, přičemž subjekty, pro které je akomodativní měnová politika příznivá, mívají vyšší mezní sklon ke spotřebě (marginal propensity to consume, MPC). Autor identifikuje celkem tři zdroje redistribuce: tzv. příjmový kanál (earnings heterogeneity channel), fisherovský kanál (Fisher channel) a kanál úrokových sazeb (interest rate exposure channel). Ověřením na datech z USA a Itálie autor potvrzuje, že tyto kanály zvyšují účinky měnové politiky. - Poznámky.

Nad'a Blahová

Nad rizikem svrchovaných expozií [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 14 (2019), č. 1, s. 17-33

Autorka v článku charakterizuje tzv. svrchované riziko (také suverénní riziko; sovereign risk), které ČNB definuje jako situaci, kdy vláda není schopna dostát svým závazkům, čímž dojde ke státnímu bankrotu či restrukturalizaci vládního dluhu. Za rizikovou považuje autorka zejména provázanost bankovního sektoru a státu. V článku analyzuje různé aspekty této provázanosti a dále komentuje situaci v ČR včetně dohledu ze strany České národní banky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.525>

Panda express : China's financial opening

Panda express : finanční otevírání se Číny vůči světu

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9150, p. 56-57

Čínský finanční systém se otevírá světu. Na počátku července 2019 čínský předseda vlády uvedl, že se zahraniční investoři budou moci stávat jedinými vlastníky investičních bank a pojišťoven již od r. 2020, tedy o rok dříve, než bylo původně v plánu. I přes počáteční skeptické reakce zahraničních investorů existuje podle The Economist důvod k opatrnému optimismu. Vztahy nicméně stále komplikuje napjatá situace v oblasti zahraničního obchodu.

Norbert Häring

Planspiele um eine Parallelwährung : Italien

Simulace paralelní měny : Itálie

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 114 (17.6.2019), S. 10

Prezident Evropské centrální banky Mario Draghi varuje italskou vládní koalici před emisí zvláštních a veřejnosti distribuovatelných dluhopisů mini-BOTs, protože se může jednat o nelegální paralelní měnu. Tento názor však není sdílen zdaleka všemi ekonomy, neboť paralelní měnu v eurozóně by zakládala povinnost její všeobecné akceptace, kterou návrh mini-BOTs nepředpokládá. To ale ještě neznamená, že vláda v Římě se tímto projektem nepřipravuje na možné vystoupení Itálie z eurozóny či alespoň na posílení své pozice při vyjednávání v rámci společných evropských institucí. -- Viz i komentář "Legality is not the problem with Italy's mini-BOTs" ve FT (7. 8. 2019, s. 9). -- K možným paralelám mini-BOTs s měnou assignats, vydanou během Velké francouzské revoluce viz FT č. 40115/2019 (13.6.2019), s. 11.

Peter Csernák

Prichádza nová hrozba pre banky : fintechy

Trend, Sv. 29, (2019) č. 24, s. 8-11

Úvaha nad vztahem klasických bank a fintechů na slovenském bankovním trhu. Autor zdůrazňuje, že na malém slovenském trhu je postavení fintechů z hlediska nákladů a konzervativního postoje klientů poměrně obtížné, z toho důvodu se také prosazují zejména společnosti, které bankám nekonkurují, ale chtějí s nimi spolupracovat. Další nevýhodou fintechových společností působících v SR je nedostatek kapitálu nebo jazyková bariéra při využívání jejich služeb (např. online banky). Situaci dokládá na příkladu firmy Viamo, která umožňuje klientům bank posílat peníze na telefonní číslo bez znalosti čísla účtu adresáta. Jinou výchozí situaci ovšem mají bigtechy, jejichž vstup do oblasti finančního sektoru a bankovních služeb jednotného evropského trhu se očekává. Autor rozebírá výhody velkých technologických společností ve srovnání s malými fintechy a zvažuje, nakolik mohou tradiční banky odolat jejich tlaku. -- Viz také rozhovor na s. 11-13, blíže k situaci fintechů v Izraeli viz s. 14-15.

Soaring stockmarket, peaking profits : business in America

Prudce rostoucí akciové trhy, zisky na vrcholu : podnikání v USA

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9152, p. 10-11

V uplynulých 25 letech akciový trh v USA prudce rostl, také díky velmi vysokým ziskům amerických korporací. Nyní ale hrozí zhoršení: i přes chvilkový růst způsobený daňovými úlevami mají zisky tendenci spíše stagnovat. Řada firem je přitom vysoce zadlužená. Většina investorů i věřitelů očekává, že zisky i nadále porostou, toto očekávání se však může ukázat jako ošidné. -- Viz i článek na s. 49-51.

Zbyněk Kalabis

Střípky z historie centrálního bankovníctví Thajska a Vietnamu

Bankovníctví, Sv. 27, (2019) č. 7, s. 48-49

Seznámení s historickým vývojem i současností centrálního bankovníctví v Thajsku a Vietnamu. Autor popisuje opakované pokusy o zřízení centrální banky v Thajsku (Siamu) v průběhu druhé poloviny 19. století a dále ve 30. letech 20. století. V r. 1940 zahájil operace Thajský národní bankovní úřad, který byl následně v r. 1942 přeměněn na centrální banku. Bankovní systém ve Vietnamu byl vytvořen Francouzi prostřednictvím Indočínské banky, která působila od r. 1875 jako centrální banka pro celou Indočínu, nezávislá měnová politika a bankovní systém funguje v zemi od r. 1951. V 90. letech byla provedena reforma bankovního systému a přijat nový zákon o centrální bance Vietnamu. V závěru článku jsou uvedena data založení několika dalších centrálních bank v regionu jižní a východní Asie.

By Max Seddon, Roman Olearchuk and Ben Hall

The bank that holds the key to Ukraine's future

Banka, která v rukou drží klíč k budoucnosti Ukrajiny

Financial Times, Vol. 2019, No. 40145 (18.7.2019), p. 7

V r. 2016 došlo na Ukrajině ke znárodnění banky Privatbank z důvodu významných nesrovnalostí ve finančních výkazech. Banku původně vlastnil Igor Kolomoisky, významný podnikatel, který je nyní ve Spojených státech vyšetřován pro údajný podvod. V dubnu 2019 byl novým ukrajinským prezidentem zvolen Volodymyr Zelenskij, herec, který se proslavil vystupováním v televizi rovněž vlastněné ukrajinským oligarchou. Západní investoři se obávají nadměrného vlivu Kolomoiského na nového prezidenta. O vztazích obou osob může více vypovědět právě případ Privatbank.

Jonathan Ford

The bet that failed

Sázka, která nevyšla

Financial Times, Vol. 2019, No. 40147 (20.7.2019), sect. Life & Arts, p. 16-17

Popis současné situace hazardního průmyslu ve Velké Británii. Sázkové kanceláře nebyly povoleny až do r. 1961, později byl hazard tolerován, ale nepodporován. Kromě technologických změn ovlivnil hazardní průmysl právě čím dál benevolentnější přístup státu: v r. 1994 byla zavedena v Británii národní loterie (National Lottery), v r. 2005 byl přijat nový zákon "Gambling Act", který hazardní průmysl do značné míry dereguloval. Například byla postupně umožněna reklama, což mělo pomoci zlepšit konkurenční prostředí v odvětví. Na příběžích osob představených v článku jsou ukázány problematické aspekty nynějšího přístupu Velké Británie - mj. také to, že výzkumy o škodlivosti gamblersství jsou financovány právě hazardním průmyslem.

By James Cloyne, Kilian Huber, Ethan Ilzetzki, and Henrik Kleven

The effect of house prices on household borrowing : a new approach

Vliv cen nemovitostí na půjčky domácností : nový přístup

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 6, p. 2104-2136

Autoři na základě dat o hypotékách z Velké Británie za období 2005-2015 zkoumají vliv cen nemovitostí určených k bydlení na půjčky domácností. Potvrzují, že vývoj cen nemovitostí ovlivňuje půjčky domácností. Příčinou je tzv. efekt zajištění (collateral effect) a efekt bohatství (wealth effect). - Poznámky.

Jakub Jakl

The true nature of the portfolio balance channel of quantitative easing policy [elektronický zdroj]

Skutečná povaha kanálu rovnováhy portfolia u opatření kvantitativního uvolňování

Národohospodářský obzor, Vol. 19 (2019), No. 2, p. 95-117

Evropská centrální banka se stejně jako některé další velké centrální banky v důsledku finanční krize uchýlila k tzv. kvantitativnímu uvolňování (QE), což je jeden z netradičních nástrojů měnové politiky. Mezi akademiky však stále není zcela jasno o mechanismu, prostřednictvím kterého program nákupu aktiv funguje. Autor v článku používá ke zkoumání možného mechanismu (v rámci programu PSPP) nástroje regresní a srovnávací analýzy. Výsledky zjištěné pomocí těchto metod jsou v souladu s tvrzením ECB o účincích kvantitativního uvolňování. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2019/08/Narodohospodarsky_obzor_2_2019_str_95-117.pdf

Turning point : monetary policy**Bod obratu : měnová politika**

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9154, p. 59-60

Americká centrální banka Fed poprvé od r. 2008 přistoupila ke snížení úrokových sazeb o 0,25 p. b. Důvodem je nízký hospodářský růst ve světě spolu se slabou inflací a nejistotami v oblasti zahraničního obchodu. Snížení úrokových sazeb trhy očekávaly. Americké domácnosti sice ekonomice stále věří a hojně utrácejí, zhoršila se však důvěra podniků. Otázkou je, zda snížení úrokových sazeb pomůže a zda měnová politika Fedu nezpůsobí problémy na kapitálových trzích. -- Viz i články na s. 10 a 64 (dopad snížení úrokových sazeb na rozvojové ekonomiky).

Eugene Ludwig

US bank regulators are ill prepared for the next downturn**Američtí regulátoři bankovního sektoru jsou špatně připraveni na příští krizi**

Financial Times, Vol. 2019, No. 40114 (12.6.2019), p. 9

Autor komentáře se přimlouvá za změny v pokrizovém Dodd-Frankově zákoně, kterým Obamova administrativa uložila americkým bankám povinnou minimální míru vlastního kapitálu a zpřísnila podmínky, za jakých státní instituce smějí přikročit k sanaci finančního sektoru z veřejných prostředků. Právě druhý zmíněný aspekt této regulace je podle autora problematický, neboť snížil schopnost centrální banky Fedu flexibilně reagovat krátkodobými nouzovými půjčkami na potřeby ekonomiky a omezil garance fondu pojištění vkladů FDIC. Dodd-Frankův zákon byl reakcí na veřejné pobouření, že daňový poplatník musel vytahovat bankéře z jejich problémů. Záchrané programy, jako byl zejména Troubled Asset Relief Program (Tarp), však USA po vypuknutí hypoteční krize a pádu banky Lehman Brothers uchránily od podobné či horší hospodářské deprese jako po r. 1929. Učiněná opatření Fedu, FDIC a federálního ministerstva financí se mohou ukázat jako nezbytná i v budoucnosti. Tvůrci odpovídajícího zákonného rámce by si toho proto měli být vědomi a upřednostňovat flexibilitu před rigiditou.

Václav Brož, Michal Hlaváček

What drives the distributional dynamics of client interest rates on consumer loans in the Czech Republic?**Co řídí distribuční dynamiku klientských úrokových sazeb spotřebitelských úvěrů v České republice?**

Finance a úvěr, Vol. 69, (2019) No. 3, p. 175-197

Autoři zkoumají distribuční dynamiku klientských úrokových sazeb spotřebitelských úvěrů v ČR v letech 2014-2019. Jedná se o období, kdy banky nově začaly poskytovat spotřebitelské úvěry s velmi nízkou úrokovou sazbou. Článek se zároveň zaměřuje na téma spotřebitelských úvěrů v ČR v obecné rovině, které dle autorů dosud nebyly v tuzemském kontextu dostatečně analyzovány. Za použití dat zpřístupněných Českou národní bankou docházejí k závěru, že spotřebitelské úvěry představují nezanedbatelnou součást úvěrových portfolií českého bankovního sektoru, což má značný vliv na úvěrové riziko a ziskovost. Přicházejí také s důkazem, že snižující se koncentrace trhu mohla přispět ke snížení klientské úrokové sazby spotřebitelských úvěrů v krátkém období. Z provedených analýz rovněž vyplývá, že zisky ze spotřebitelských úvěrů mohou i nadále přispívat k solidní ziskovosti bank v ČR, což by mohlo mít potenciálně pozitivní dopad na jejich kapitálovou přiměřenost. - Poznámky.

Deutsche Bundesbank

Zahlungsdienste im Umbruch: Instant Payments, PSD2 und neue Wettbewerber = Payment services in transition: instant payments, PSD2 and new competitors**Přelomový vývoj v platebních službách: okamžité platby, druhá směrnice EU o platebních službách a noví aktéři na trhu**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 71, (2019) Nr. 6, S. 51-64

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 71, (2019) No. 6, p. 51-64

Článek se věnuje možným implikacím nových technických možností platebního styku pro hospodářskou soutěž, postavení evropských aktérů na trhu s platebními službami a pro mandát centrálních bank a dalších regulátorů finančního trhu. Autoři uvádějí, že trend směrem k bezhotovostním platebním řešením se už nevyhýbá ani dosud konzervativnímu Německu, kde v r. 2018 podíl platebních karet na obratu v maloobchodě poprvé předstihl peněžní hotovost. Současně je možné v sektoru inovativních firem ve finančnictví (tzv. fintechs) pozorovat určitou konsolidaci a pronikání velkých nadnárodních

korporací (bigtechs) do Evropy, jež kombinují různé obchodní modely a disponují značným objemem využitelných dat. Na tento fenomén přinášející nové obchodní šance i rizika monopolů a oligopolů by měli reagovat příslušní regulátoři, což se na úrovni Evropské unie již děje především prostřednictvím druhé směrnice o platebních službách PSD II. V EU však bude nutná ještě hlubší spolupráce všech aktérů a integrace platebních systémů, zejména v oblasti tzv. okamžitých plateb. - Poznámky -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu. -- K nákladům spojeným s různými platebními prostředky v německém maloobchodě viz studie na s. 67-82 (v anglické verzi na s. 65-79).

Michael Maisch, Elisabeth Atzler

Zins-Schock für die Banken

Úrokový šok pro banky

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 123 (1.7.2019), S. 28-29

Evropská centrální banka hrozí rekordním snižováním úroků. Stále nižší úroky by stály německé banky stovky milionů eur. Nebezpečí roste, když se dodatečná zátěž přesouvá na soukromé klienty bank. -- Viz i HB č. 142/2019, s. 24-25. -- Důvody, proč je další vlna kvantitativního uvolňování pro ECB vhodnějším řešením než snižování úrokových sazeb, uvádí Melvyn Krauss v komentáři pro FT (č. z 3.7.2019, s. 20).

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 27, (2019) č. 7

Počet přímých zahraničních investic v Evropě po 6 letech růstu klesl (s. 8); Příprava projektu Sonia se blíží do finále - elektronická identifikace pro přístup k elektronickým službám státu (s. 10-13); Nejzajímavější regulační novinky za druhé čtvrtletí 2019 (s. 18-21); Data: všichni o nich mluví, ale prakticky se nic moc neděje - dopady GDPR (s. 24-25); FAÚ vloni zajistil více než sedm miliard! (s. 28-29); Investiční rozvoj malých a středních podniků pro budoucí konkurenceschopnost (s. 30-33); Dopady zdanění technických rezerv pod drobnohledem - sektorová daň v pojišťovnictví (s. 34-35) a související článek na s. 36-37; Porovnání fungování měnověpolitických nástrojů centrální banky Fedu a ECB (s. 44-47); Střípky z historie centrálního bankovníctví Thajska a Vietnamu (s. 48-49).

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 27, (2019) č. 8

Odhad ekonomického vývoje ČR i nadále komplikují přetrvávající vnější rizika (s. 5); Municipality: ačkoli tvoří jen pár procent, jsou dobrými klienty! (s. 10-12); Udržitelnost veřejných financí? Jen do roku 2047... (s. 18-21); Změny v AML, daních a další aneb co nového v regulaci (s. 33); Apple Pay na Slovensku roztočil milióny - bankovní platby (s. 36-37); Z historie centrálního bankovníctví v Libanonu (s. 40-41).

Hospodářské noviny

Sv. 63, (2019) č. 164 (26.8.2019)

Korunu zasáhne brexit, říká člen vedení ČNB (s. 1) a související rozhovor s viceguvernérem ČNB Tomášem Nidetzkým na s. 10-11; 2,7 procenta - průzkum ČSÚ a růst ekonomiky (s. 2); Koruna je stabilní, stabilně slabá - komentář (s. 12).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Laurence Boone ; rozhovor vedli Jan Mallien a Frank Wiebe

"Deutschland sollte im Ausland investieren"

"Německo by mělo investovat v zahraničí"

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 106 (4.6.2019), S. 32

Rozhovor s hlavní ekonomkou OECD L. Boone o hospodářské situaci v Evropské unii a eurozóně a možnostech, kterými disponuje Německo pro její pozitivní ovlivnění. Podle Boone by měli němečtí investoři využít stávající prostředí nízké úrokové hladiny k produktivním investicím doma i v zahraničí. Současně by měla být podpora investic do akcií také úkolem pro regulátory, aby poněkud zmírnili některé kapitálové požadavky a účetní standardy přijaté v posledních letech (např. směrnici Solvency II).

Dále by se členské země EU měly zaměřit na strukturální reformy svých ekonomik a státy s nízkým zadlužením také více koordinovat své fiskální politiky, aby evropské hospodářství získalo nový prorůstový stimul.

A strangely elastic expansion

Podivně pružná expanze

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9151, p. 20-22

Světová ekonomika zažívá neobvykle dlouhou expanzi, existují ale určité známky toho, že se hospodářská situace zhoršuje. Zatím k recesi nedošlo zejména proto, že chyběly faktory, které ji obvykle spouští, to se však může změnit. Článek rozebírá různé faktory, které mohou ovlivnit recesi v kontextu současného stavu světové ekonomiky.

Alexandra Suich Bass

A tale of two states : special report on California and Texas

Příběh dvou států : zvláštní zpráva o Kalifornii a Texasu

The Economist, Vol. 431, (2019) No. 9148, centr. sect. (p. 3-5)

Kalifornie a Texas jsou dva nejlidnatější státy USA a zároveň státy s vysokým HDP, vývozem i výrazným přírůstkem obyvatel. Model fungování obou států se ovšem radikálně liší. Liberální Kalifornii dominuje Demokratická strana a ekonomika je založena na vysokém zdanění, regulaci a vysoké úrovni služeb. V konzervativním Texasu se podpoře těší Republikánská strana a stát se snaží občanům zasahovat do života co nejméně (převládají nízké daně a regulace a nízká úroveň služeb). Článek uvozuje speciální přílohu, která srovnává různé aspekty fungování obou amerických států. -- Viz i zbývající články speciální přílohy, která následuje po s. 36, a článek "Texaformia dreaming" na s. 8.

David Pilling

Africa poised 'to play a major role in the world'

Afrika je připravena "hrát ve světě významnou úlohu"

Financial Times, Vol. 2019, No. 40180 (28.8.2019), sep. sect. (p. 1, 3)

Autor v článku, který uvozuje speciální přílohu Financial Times o Africe, uvádí argumenty, proč je na tom Afrika v dnešní době lépe, než se obecně myslí. Tisk si obvykle všímá spíše velkých katastrof, jako např. epidemie eboly, malé pozvolné pokroky však zůstávají opomíjeny. Řada velkých problémů zejména v některých zemích přetrvává, obecně se ale situace zlepšila, ať už ve zdravotnictví, očekávané délce života či v množství občanských válek a pučů. Kontinentu pomohla zejména Iniciativa pro těžce zadlužené chudé země (Heavily Indebted Poor Country Initiative, HIPC) a podpora ze strany Číny.

By Henry Sanderson

Coal's survival plan

Plán uhelného průmyslu na přežití

Financial Times, Vol. 2019, No. 40174 (21.8.2019), p. 7

Uhelný průmysl ve světě se snaží v době přechodu na obnovitelné zdroje energie obhájit svoji existenci investicemi do speciálních technologií na snižování emisí. Podle řady odborníků jde však zejména o marketingový tah, odvětví navíc zůstává pozadu za cíli, které si samo stanovilo. -- O těžbě uhlí v USA viz FT z 13. 9. 2019, s. 7.

Martin-Werner Buchenau, Markus Fasse, Franz Hubik, Stefan Menzel, Kevin Knitterscheidt, Roman Tyborski

Das Ende eines langen Booms : Autobranche in der Krise

Konec dlouhodobého rozmachu : automobilové odvětví v těžké situaci

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 133 (15.7.2019), S. 4-5

Téměř desetiletí automobilový průmysl pouze rostl. Nyní konjunktura oslabuje, dodavatelé si stěžují na prudký pokles. Komentář situace v automobilovém průmyslu v Německu. -- Další články k tématu na s. 1, 6 a 7.

Gerd Höhler

Der neue schwierige Partner : Griechenland

Nový obtížný partner : Řecko

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 129 (9.7.2019), S. 10

Novým řeckým premiérem se 8.7.2019 stal šéf strany Nová demokracie Kyriakos Mitsotakis. Slíbil reformy, jako jsou snížení daní, veřejných výdajů i byrokracie či privatizaci státních podniků. Lídr Nové demokracie tvrdí, že předchozí vláda premiéra Tsiprase šetřila až příliš. Některé požadavky se však nebudou líbit věřitelům Řecka.

Jakob Blume, Norbert Häring, Fabian Ritters

Ende des zehnjährigen Booms

Konec desetiletého rozmachu

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 156 (15.8.2019), S. 4-5

Německá ekonomika se propadla do tzv. technické recese (situace, kdy dojde ve dvou čtvrtletích po sobě ke snížení HDP). Příčinou je pokles exportu, který souvisí s obchodními konflikty ve světě. Ani vyhlídky do budoucna nejsou příliš příznivé. Klesl tzv. index podnikatelského klimatu a zhoršují se očekávání i v sektoru služeb. Možný pokles signalizují také indikátory na finančních trzích. Podle modelů institucí IfW, Ifo a IMK je příchod recese v Německu velmi pravděpodobný. -- K tématu "Neue Rezessionsangst" viz i příspěvek na s. 1, 5 a 14. -- K poklesu indexu podnikatelského klimatu v červenci 2019 viz Handelsblatt č. 142/2019, s. 11-12. -- Viz i FT ze 17.8.2019, s. 7.

By Alan Beattie

Eyes on the prize

Boj o prvenství

Financial Times, Vol. 2019, No. 40151 (25.7.2019), p. 7

Čína a Spojené státy mezi sebou bojují o prvenství v oblasti nových technologií a souvisejících standardů. Země, která nastaví standardy, poskytuje svým firmám konkurenční výhodu. Pozadu přitom nezůstává ani Evropská unie: ta se soustředí na vydávání legislativy na ochranu dat. V případě vzniku různých standardů půjde o to, komu se podaří rozšířit svůj přístup do dalších zemí, a to zejména do velkých rozvíjejících se asijských ekonomik. -- K regulaci "Big Tech" viz i článek na titulní straně a příspěvky na s. 11-12.

By Tobias Buck

Germany's lingering divide

Přetrvávající rozdělení Německa

Financial Times, Vol. 2019, No. 40182 (30.8.2019), p. 7

I přesto, že je bývalé Východní Německo objektivně v lepší hospodářské situaci než v dobách NDR, roste mezi tamními obyvateli hořkost, která se projevuje i v politických preferencích. Dochází k odlivu obyvatel na západ a ke zvyšování popularity krajní pravice i levice (AfD, Die Linke). Němci z bývalé NDR mají pocit, že se na ně zapomnělo. Spolkové země Západního Německa považovaly téma sjednocení Německa za dávno vyřešené, nyní ale budou muset zřejmě svůj přístup přehodnotit. -- Viz i Handelsblatt č. 167/2019, s. 42-51.

Simon Book, Sophie Crocoll, Jörn Petring

Gute Mine, böses Spiel

Dobrý důl, špatná zábava

WirtschaftsWoche, Jg. 2019, Nr. 18, S. 14-21

Světový boj o suroviny se vyhrocuje. Spojené státy zpřísňují ropné embargo vůči Íránu. Čína mocně zahání svůj hlad po technologiích budoucnosti. Německo se spokojilo s několika drobečky. Berlín chce proto nyní vyzkoušet strategii surovin. Plán však může ztroskotat.

by Rainer Zitelmann

Chile: the capitalist alternative to Venezuela in Latin America

Chile: kapitalistická alternativa Venezuely v Latinské Americe

The European financial review, Vol. 10, (2019) No. 2 (April -May), p. 59-64

V příspěvku vychází německý historik a politolog R. Zitelmann z protikladu dvou latinskoamerických států, kapitalistické Chile a socialistické Venezuely, a představuje a hodnotí vybrané kapitoly nedávné chilské historie. Zaměřuje se zejména na socialistické období během působení prezidenta Salvadora Allende doprovázené zestátnováním a jeho důsledky pro chilskou ekonomiku. Návazně charakterizuje období vojenské diktatury Augusta Pinocheta, transformaci na tržní ekonomiku a změnu hospodářské politiky Chile po r. 1973 i hospodářskou recesi v letech 1982-1983. Poté zmiňuje změny politického systému po r. 1989, hospodářskou liberalizaci a dlouhodobé pozitivní dopady hospodářských reforem vedoucí k současnému hospodářskému úspěchu země. - Článek je výňatkem ze Zitelmannovy knihy The Power of Capitalism.

Karolína Zábojníková

Inflace v EU na začátku roku poklesla

Statistika & my, Sv. 9, (2019) č. 6, s. 22

Stručné přiblížení meziročního přírůstku harmonizovaného indexu spotřebitelských cen ve 28 státech EU za 1. čtvrtletí 2019. Autorka uvádí, že meziroční růst HICP ve většině zemí EU zpomalil, nicméně ČR byla jednou z výjimek, když inflace dosáhla 2,3 %. Dále provádí porovnání růstu cenových hladin a faktorů, které ovlivňují dynamiku HICP, v jednotlivých členských státech.

Benedict Mander, Michael Stott, Andres Schipani, Silvia Pavoni, Andrew Nickson, Laurence Blair, Margaret Hebblethwaite

Investing in Paraguay

Investování v Paraguaji

Financial Times, Vol. 2019, Nr. 40113 (11.6.2019), sep. sect. (10 p.)

Zvláštní příloha věnovaná hospodářské a politické situaci v Paraguaji a možným investičním příležitostem v této jihoamerické zemi. Paraguay ještě na přelomu tisíciletí charakterizovala politická nestabilita a hospodářské zaostávání, v uplynulých 15 letech však její HDP rostl v průměru o 4,5 procenta a celkově se zvýšil ze 7 na 40 miliard dolarů. Hospodářství země je však nadále silně závislé na vývozu sójy a hovězího masa, přičemž v uplynulých letech nebylo podle autorů učiněno příliš mnoho pro dosažení vyšší diverzifikace ekonomiky a udržitelného rozvoje, posílení nezávislosti soudů či snížení míry korupce a klientelismu. První známky příznivějšího investičního prostředí i určitých generačních změn v rámci politické elity jsou však již pozorovatelné.

Peter Karadi and Adam Reiff

Menu costs, aggregate fluctuations, and large shocks

Přeceňovací náklady, celková fluktuace a velké cenové šoky

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 11, (2019) No. 3, p. 111-146

Autoři pracují s modelem tzv. nákladů jídelníčku (přeceňovacích nákladů, menu cost model) a sledují, jakým způsobem firmy mění ceny svých výrobků v reakci na agregátní šoky a změny v daňových sazbách. Jako modelový případ používají situaci Maďarska, kde v r. 2004 a 2006 došlo ke třem výrazným změnám v sazbách DPH. Zaměřují se na heterogenní firmy a porovnávají jejich chování v období, kdy se sazba daně měnila, s obdobím, kdy zůstala beze změny, přičemž neopomínají zohlednit i důsledky pro měnovou neutralitu peněz. Výsledky ukázaly, že ceny výrobků se v důsledku změny výše DPH měnily flexibilně a velmi asymetricky. - Poznámky.

On a knife-edge

Na ostří nože

The Economist, Vol. 431, (2019) No. 9149, p. 74

Světová ekonomika v posledních letech kolísá. Problémem je neexistence subjektu, který by ji stabilizoval a zároveň neochota států spolupracovat. Výzvu do budoucna dále představují konfliktní cíle, a to jak na straně centrálních bank, tak na straně vlád. Pokud politici neupřednostní hospodářský růst před dalšími cíli, může se světová ekonomika ocitnout v problémech.

Jakub Bechný

Output gap in the Czech economy : DSGE approach [elektronický zdroj]

Produkční mezera české ekonomiky : přístup DSGE

Národohospodářský obzor, Vol. 19, No. 2 (2019), p. 137-156

Produkční mezera (nebo také mezera výstupu; output gap) měří rozdíl mezi skutečnou a potenciální úrovní HDP. Autor v článku určuje produkční mezeru České republiky s využitím dynamického stochastického modelu všeobecné rovnováhy (DSGE). Tento model naznačuje, že k přehřátí české ekonomiky v letech 2006-2008 a následnému propadu v letech 2008-2009 došlo vlivem vývoje světové ekonomiky a vývozu a dovozu. Recese v letech 2012-2013 byla oproti tomu způsobena kombinací poklesu domácí poptávky a nákladových šoků. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2019/08/Narodohospodarsky_obzor_2_2019_str_137-156.pdf

Martin Kölling

So funktioniert Industriepolitik

Tak funguje průmyslová politika

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 118 (24.6.2019), S. 26

Komentář hodnotí pozitivně strategii japonské vlády na podporu vodíkové energetiky prostřednictvím spolupráce státu, podniků a akademické sféry. Podle autora je program s cílem vyrobit a prodat do r. 2030 na 800 tisíc vodíkových dopravních prostředků a instalovat 5,3 milionů tepelných a elektrických jednotek do obytných prostor podobně ambiciózní a zřejmě i jasnozřivý, jako byla japonská podpora solární energetiky v 70. letech 20. století. Autor si také všímá už dlouhodobějšího návratu k aktivnímu průmyslověpolitickému angažmá státu zejména skrze polostátní investiční fond INCJ, jehož úkolem je uchovat japonské know-how v zemi i provádět akvizice strategických start-upů a firem v zahraničí. -- K japonským investicím do vodíkových technologií a záměrech německých firem viz také článek na s. 14-15.

By Olivier De Groote and Frank Verboven

Subsidies and time discounting in new technology adoption : evidence from solar photovoltaic systems

Dotace a diskontování v čase při přechodu na novou technologii : poznatky ze systému solární fotovoltaiky

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 6, p. 2137-2172

Dotace na přechod na obnovitelné zdroje výroby elektřiny jsou většinou motivovány existencí environmentálních externalit a tzv. selhání trhu. Dotace mohou být poskytovány na investice či výrobu elektřiny. Rozhodování o přechodu na nový způsob výroby elektřiny obnáší volbu mezi současnými investičními náklady a budoucími zisky z výroby elektřiny. Autoři v článku zkoumají program podpory solární elektřiny, který fungoval v Belgii v letech 2006-2012 a který je považován za poměrně úspěšný. V rámci programu byly poskytovány domácnostem za specifických a v průběhu let se měnících podmínek dotace na výrobu elektřiny. Bylo zjištěno, že program sice vedl k masivnímu přechodu na solární elektřinu, vzhledem ke zjištěné diskontní míře by však byl pravděpodobně levnější program investičních dotací. - Poznámky.

The captain sets course for the rocks : Italy

Kapitán nasadil kurz směrem k útesu : Itálie

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9151, p. 23-25

Článek rozebírá italskou politickou situaci v souvislosti s populistickou politikou vicepremiéra Mattea Salviniho přezdívaného "Il Capitano". Oblíbenost Salviniho pravicové strany Liga severu za posledních 6 let výrazně vzrostla, k její popularitě ovšem nepřispěl plán na zotavení stagnující italské ekonomiky, ale spíše Salviniho protiuprchklická a protievropská rétorika. Itálie je vysoce zadlužená. Kvůli možnému porušení Paktu stability a růstu zemi Evropská unie pohrozila zavedením sankcí. Itálie bude muset najít dodatečné prostředky do státního rozpočtu, nebo ustoupit z plánů na zvýšení výdajů a snížení daní. Strukturální problémy italské ekonomiky stále přetrvávají. Jakou cestou se do budoucna Salvini vydá, zatím není jisté.

Philipp Ther

The price of unity : the transformation of Germany and Eastern Europe after 1989

Cena sjednocení : transformace Německa a východní Evropy po roce 1989

Focus on European economic integration, Vol. 2019, No. 3, p. 41-52

Článek se komparativní perspektivou věnuje ekonomickým reformám provedeným v Německu a východní Evropě po německém znovusjednocení v r. 1990. Autor se zabývá neoliberalním pohledem tehdejších ekonomů, tzv. šokovou terapií a měnovou integrací, jež proběhla ve Spolkové republice Německo. V úvodu přichází s globálním shrnutím historických událostí spojených s transformací po r. 1989, přičemž zvláštní pozornost věnuje zejména situaci v Polsku a Německu. Samostatná kapitola se zaměřuje na německou šokovou terapii, na kterou následně navazuje analýza ekonomických reforem podniknutých vládou středolevé koalice Gerharda Schrödera v období 2001-2005. Autor se zaměřuje zejména na reformu Harz IV. a sleduje její dopady na socioekonomickou situaci v zemi a taktéž vliv prohloubené společenské disparity na změnu volebních preferencí - ve prospěch populistických uskupení. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.oenb.at/Publikationen/Volkswirtschaft/Focus-on-European-Economic-Integration.html>

Informatika. Počítače

Bernd Giezek, Andreas Wähnert

Künstliche Intelligenz vs. anwendergelenkten Softwareeinsatz : ist KI generell leistungsfähiger oder nur besser zu verkaufen?

Umělá inteligence vs. uživatelem ovládaná softwarová aplikace : je umělá inteligence opravdu výkonnější nebo se jen lépe prodává?

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 31, S. 1707-1711

Digitální datová analýza podle posledních výzkumů představuje zdroj velmi přesných informací a přispívá ke zkvalitnění rozhodovacích procesů. Stále častěji se proto poukazuje na to, že by se měla uplatňovat ve více oblastech (např. převodní ceny) a že k umělé inteligenci neexistuje alternativa. Autoři tato tvrzení konfrontují s opačným názorem, jenž se zakládá na průzkumu provedeném v rámci projektu "Summarische Risikoprüfung (SRP)" (souhrnné posouzení rizik), který dokládá, že zejména lidská schopnost intuice vede v porovnání s použitím digitální datové analýzy k mnohem přesvědčivějším výsledkům. Mnoho projektů v oblasti technologie digitálních zkoušek dokládá fakt, že změnit způsob práce personálu směrem k větší míře digitalizace a kreativity je velmi citlivý proces. Ten však, dle autorů, není možné úspěšně zvládnout prostřednictvím obvyklých softwarových kurzů. Závěrem navrhuje úplnou restrukturalizaci vzdělávání a odborné přípravy, přičemž zdůrazňují fakt, že základní digitální dovednosti by měly být vytvářeny systematicky a pokud možno se prolínat ve všech teoretických oborech. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

By Nic Fildes

The electromagnetic 'cash cow'

Elektromagnetická "dojná kráva"

Financial Times, Vol. 2019, No. 40161 (6.8.2019), p. 7

Státy, které se snaží podpořit zavedení 5G sítí, stojí před dilematem, zda prostřednictvím prodeje frekvencí v aukcích vydělat co nejvíce, nebo zda upřednostnit rozvoj samotných 5G sítí a kvalitu služeb. Podle operátorů nelze zajistit obojí. Aukce navíc často neřeší problém koluze dosavadních hráčů na trhu a mohou vést při špatném nastavení i k dalším deformacím na trhu. Různé státy zastávají v tomto směru rozdílné přístupy - Čína od aukcí zcela ustoupila, v Evropě dosahují v dražbách ceny astronomických výšin a v USA jsou ceny naopak velmi nízké.

Otto Dostál

Zajišťování důkazů u počítačové kriminality. (4. díl), Úložiště, e-mail, telefony, sociální sítě a logy

Trestněprávní revue, Sv. 18, (2019) č. 6, s. 123-127

Je řada cest, jakými mohou být v případech počítačové kriminality získány důkazy pro trestní řízení. Cílem autora je na tuto problematiku pohlédnout komplexněji a věnovat se takovým otázkám, jako je rozsah použitelnosti a vzájemné vztahy procesních nástrojů užívaných v této souvislosti. Předmětem čtvrtého dílu ze série článků je aplikace těchto institutů na některé typické zdroje důkazního materiálu

v případech počítačové kriminality (vzdálená úložiště, e-maily a emailové schránky, zajištěné mobilní telefony a obdobná zařízení, internetová fóra a sociální sítě, logy). - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Michael Landesmann

30 years of East-West integration in Europe : reflections on what we have learned and on challenges ahead

30 let integrace východní a západní Evropy : úvahy o tom, co jsme se naučili a co je ještě před námi

Focus on European economic integration, Vol. 2019, No. 3, p. 29-40

Článek mapuje třicetiletou zkušenost integrace východní a západní Evropy a zaměřuje se zejména na ekonomickou transformaci v zemích střední, východní a jihovýchodní Evropy po r. 1989. Předmětem autorova výzkumu je samotný proces tranzice a liberalizace, během něhož se bývalé komunistické státy měnily v tržní ekonomiky. Zabývá se mimo jiné vztahy Evropského společenství vůči těmto postkomunistickým zemím a sleduje postupný vývoj směrem ke stále užší integraci. Důležitou součástí studie je rovněž část věnující se strukturálním změnám příslušných ekonomik a místnímu pracovnímu trhu. V tomto ohledu jsou zmíněny i současné trendy, např. pracovní migrace, jež i nadále zůstává hojně diskutovaným tématem. V závěru autor definuje makroekonomická specifika této geografické oblasti a zamýšlí se nad potenciálem ekonomického růstu stejně jako nad mírou makroekonomické zranitelnosti zemí regionu SVJV Evropy. Plný text dostupný z: <https://www.oenb.at/Publikationen/Volkswirtschaft/Focus-on-European-Economic-Integration.html>

Ruth Berschens, Donata Riedel, Moritz Koch

Blitzstart in Brüssel

Bleskový start v Bruselu

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 127 (5.7.2019), S. 8-9

V červenci 2019 byla jako nástupkyně J. C. Junckera na pozici předsedy Evropské komise nominována německá politička Ursula von der Leyen. V článku jsou shrnuty výzvy, které před novou předsedkyní EK stojí, a to jak v oblasti zahraniční politiky (vztah k Rusku, USA i k Číně), tak i v hospodářství. Leyen se bude muset zabývat pro ni zcela novými tématy, mezi která patří migrace, klimatické změny či digitalizace. -- Viz i komentáře na s. 14 a 15 a článek na s. 62. -- Další příspěvky v HB č. 136/2019.

Moritz Kraemer

Danger for poorer nations if UK backs out of Brexit bill

Nebezpečí hrozící chudším zemím, pokud Velká Británie nedostojí svým závazkům v EU

Financial Times, Vol. 2019, No. 40116 (14.6.2019), p. 22

Autor komentáře považuje za přehnané obavy mnohých analytiků, že Velká Británie přijde o svůj vysoký úvěrový rating, pokud nedostojí svým finančním závazkům v souvislosti s platbami do rozpočtu Evropské unie. Závazky států mezi sebou navzájem či vůči multilaterálním organizacím nebývají totiž předmětem hodnocení ratingových agentur. Pokud ale předpokládaný britský premiér B. Johnson nebude ochoten v rámci vyjednávání o brexitu splnit to, k čemu se již jeho země zavázala, bude to mít přesto nepříjemné následky. Ovšem ne přímo pro britské občany, ale pro rozvojové země. Platby do evropského rozpočtu totiž patří k tzv. vyvolatelnému kapitálu (callable capital), pomocí nějž jsou financovány také ostatní mezinárodní organizace, které si tím také udržují svůj vysoký rating. Pokud tedy Velká Británie svým unijním závazkům nedostojí a zároveň neutrpí větší újmu, jsou potenciálně ohroženy i ostatní globální projekty, zejména Světové banky a ostatních rozvojových bank, jež stojí na příspěvcích suverénních států.

By Martin Wolf

Renewing the rules of good behaviour

Znovunastolení pravidel dobrého chování

Financial Times, Vol. 2019, No. 40139 (11.7.2019), p. 8

V červenci 2019 uplynulo 75 let od brettonwoodské konference, která dala vzniknout systému založenému na celosvětové spolupráci mezi státy. Éru, která následovala, lze hodnotit úspěšně, a to i přes rozpad brettonwoodského měnového systému, růst inflace v 70. letech a finanční liberalizaci, která vyvrcholila

krizemi před 10 lety. Nyní je však na vzestupu protekcionismus a nacionalismus. Je systém založený na spolupráci v dnešní době ještě udržitelný? -- Viz i komentář v č. z 18.7.2019 na s. 8 a v č. z 26.7.2019 na s. 9. -- Dále viz i The Economist, č. 9156/2019, s. 59 a čas. Trend č. 28/2019, s. 16-18.

by Niccolo Pisani and Omar Toulan

Soft, hard or no brexit : the damage is done

Měkký, tvrdý nebo žádný brexit : škoda byla spáchána

The European financial review, Vol. 10, (2019) No. 2 (April - May), p. 21-24

Autoři se zaměřují na pět konkrétních oblastí, kde se již projevila škoda, kterou přináší Velké Británii brexit. Jedná se o oblasti hospodářské výkonnosti, důvěry investorů, přilákání talentovaných pracovníků z Evropy, celosvětového renomé země a britského politického vedení a politické efektivnosti. Dokládají proces změn v jednotlivých oblastech. - Poznámky.

Thomas Scheiber

The use of euro cash in CESEE and the role of euro adoption expectations

Užívání hotovostního eura v zemích střední, východní a jihovýchodní Evropy a role očekávání přijetí eura

Focus on European economic integration, Vol 2019, No. 3, p. 76-94

Studie se věnuje měnové substituci, tedy situaci, kdy země dobrovolně používají cizí měnu jako prostředek hotovostních plateb nebo v této měně shromažďují svá aktiva. Autor zkoumá determinanty, které k tomuto fenoménu vedou, a zaměřuje se přitom na země regionu střední, východní a jihovýchodní Evropy, kde je držba eurové měny v hotovosti v poslední době na vzestupu (Albánie, Chorvatsko, Česká republika, Srbsko, aj.). Na základě dat z OeNB Euro Survey zkoumá celkovou euroizaci a zohledňuje přitom zejména aktiva domácností. Část studie je věnována shrnutí dosavadních průzkumů a vysvětlení, proč je pro jihovýchodní Evropu typické shromažďovat úspory v hotovosti spíše než spořit v bankách. V neposlední řadě autor věnuje pozornost socioekonomickým charakteristikám dané oblasti a zkoumá, do jaké míry korelují s vykázanými držbami hotovosti v eurech a zda sklon lidí držet tuto hotovost může souviset s vyhlídkami na budoucí přijetí eura. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.oenb.at/Publikationen/Volkswirtschaft/Focus-on-European-Economic-Integration.html>

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Jin Liqun ; rozhovor vedl Mathias Peer

"Wir wollen Länder in Südeuropa unterstützen"

"Chceme podporovat státy v jižní Evropě"

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 124 (2.7.2019), S. 10

Rozhovor s prezidentem Asijské infrastrukturní investiční banky (AIIB) Jin Liqunem o čínských projektech infrastruktury v Evropě, kritice pekingské iniciativy nové Hedvábné stezky a očekávání Německa s ohledem na klimatickou změnu.

Vijay Vaitheeswaran

A slow unravelling : special report on global supply chains

Pomalé rozplétání : zvláštní zpráva o globálních dodavatelských řetězcích

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9151, centr. sect. (p. 3-4)

V letech 1990-2010 zažíval světový obchod zlaté časy díky snižování cel a levnější komunikaci i dopravě. Nyní se ale zdá, že tato příznivá doba může být pryč: tempo růstu světového obchodu se podle dat OECD snížilo z 5,5 % v r. 2017 na letošních 2,1 %; harmonizaci regulací nahradila lokální pravidla, jako např. GDPR; rostoucí mzdy a environmentální náklady způsobují odklon od dosavadního modelu levné výroby v asijských zemích. Nadnárodní firmy jsou nuceny modernizovat své dodavatelské řetězce i z důvodu měnících se preferencí zákazníků. Změny mohou usnadnit nové technologie, jako např. robotizace či umělá inteligence, největší výzvou do budoucna je však dostatečné zabezpečení dodavatelských řetězců, které si další technologický rozvoj vynucuje. -- Další články k tématu globálních dodavatelských řetězců viz i s. 4-12 přílohy. -- S tématem souvisí i článek v čas. Global Trade and Customs Journal č. 4/2019, s. 136-145. -- Viz i komentář v FT z 19. 7. 2019 na s. 9.

Arnoud Willems, Anamaria Jinaru, Alessandra Moroni

Accountability in antidumping : the silent death of Lisbon

Odpovědnost v antidumpingu : tichá smrt Lisabonské smlouvy

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 6, p. 268-277

Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost v r. 2009, změnila institucionální uspořádání Evropské unie. V oblasti antidumpingu získala významnou pravomoc Evropská komise. Autoři se v článku zabývají tím, zda je současné vymezení pravomocí v oblasti antidumpingu mezi různými orgány EU žádoucí, zejména když v této oblasti dochází k růstu soudních sporů. Popsány jsou rozdíly "před Lisabonem" a "po Lisabonu", jsou určeny slabé stránky nynějšího procesu a navržena zlepšení, která by měla zajistit efektivnější fungování celého procesu. - Poznámky.

Stefano Inama, Pramila Crivelli

Convergence on the calculation methodology for drafting rules of origin in the FTAs using the ad valorem criterion. (Part I.)

Konvergence metodik výpočtu při návrhu pravidel o původu zboží ve smlouvách o volném obchodu při použití kritéria ad valorem. (1. část)

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 4, p. 146-153

Autoři se zabývají použitím metody "ad valorem" při návrhu pravidel o původu zboží (rules of origin) ve smlouvách o volném obchodu. Ačkoli metoda ad valorem bývá vnímána v porovnání s dalšími metodami jako jednodušší, autoři ukazují, že i při jejím zvolení existují různé výjimky a možnosti výpočtu. Článek obsahuje také doporučení nejlepších postupů (best practices), jak určit procentuální hodnotu ad valorem, včetně nejčastějšího způsobu výpočtu ad valorem v mezinárodních smlouvách o volném obchodu. - Poznámky.

Andrew Grainger, Jamie M. Rundle and Saad Raafay Ahsen

Customs and humanitarian logistics

Celní úřady a humanitární logistika

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 4, p. 154-168

Humanitární pomoc bývá dle různých negativních ohlasů v tisku často zdržována celními procedurami. Autoři v souvislosti s tím analyzují tuto problematiku - uvádějí 3 případové studie, ve kterých jsou popsány administrativní problémy humanitárních organizací v celní oblasti při doručování mezinárodní pomoci na místo určení. Na jejich základě autoři dochází k závěru, že problémy se mohou vyskytnout v rámci celého logistického řetězce. Tyto problémy by mohly být zmírněny prostřednictvím nástrojů na usnadnění obchodu. - Poznámky.

Peter Mišúr

Evropská unie odstranila další překážky přeshraničního investování

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 11, (2019) č. 7-8, s. 205-212

Končící Evropská komise J. C. Juncera udělala velký pokrok zejména ve vytváření unie kapitálových trhů, kde se jí podařilo prosadit velkou část programu jejího vytvoření. Dosluhující Evropský parlament podpořil legislativní návrhy upravující alternativní zdroje financování, které odstraňují další překážky přeshraničních investic. V konečném důsledku se tak v EU posílí soukromé sdílení rizik a zejména pak hospodářská a měnová unie. Příspěvek přibližuje zejména změny v oblasti fondů kolektivního investování a v oblasti krytých dluhopisů. - Poznámky.

Katrin Terpitz

Fälschermafia richtet Milliarden-Schäden an : geistiges Eigentum

Padělatelská mafie způsobuje miliardové škody : duševní vlastnictví

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 108 (6.6.2019), S. 18-19

Podle zprávy Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) pro r. 2019 přicházejí produktovým pirátstvím firmy ze států EU v 11 nejpostiženějších odvětvích o roční příjmy ve výši až 60 miliard eur, což se rovná více než 7 procentům jejich obratu. Paděláním také Evropa ztrácí téměř půl milionu pracovních míst a 16,3 miliard eur na daních a odvodech. Podle EUIPO je přitom produktová piraterie velmi atraktivním polem působnosti pro organizovaný zločin, které je dokonce výnosnější než obchod s drogami. Nezamýšlenou podporu pro padělatele přitom představují zóny

volného obchodu a nedobrovolným prostředníkem pro příliv padělků do EU se rovněž ve zvýšené míře stává pošta. - V článku citovaná zjištění EUIPO byla publikována ve zprávě "2019 Status Report on IPR Infringement". -- K tématu viz také rozhovor na s. 19 a komentář na s. 27; k produktové piraterii viz také HB č. 110/2019 (11.6.2019), s. 22-23.

Changing of Lagarde : the International Monetary Fund

Střídání stráží : Mezinárodní měnový fond

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9151, p. 61-62

V letošním roce končí funkční období Mariu Draghimu, prezidentovi Evropské centrální banky. Draghiho by měla na tomto postu vystřídat Christine Lagarde, dosavadní generální ředitelka Mezinárodního měnového fondu. Článek v této souvislosti rozebírá politické zákulisí spojené s volbou nového generálního ředitele (či ředitelky) MMF i výzvy, které má tato instituce před sebou. Mnozí kritici MMF vyčítají, že si na svá bedra přibírá nové úkoly (jako např. řešení klimatických změn), když přitom nezvládá pomáhat s řešením takových úkolů, ke kterým je primárně určen (vysoká inflace v Argentině nebo naopak příliš nízká inflace v Japonsku). -- Viz i příspěvek v deníku HB z 5. 7. 2019 (č. 127/2019, s. 10); FT z 5. 7. 2019, s. 3, 8. 7. 2019, s. 16 a 22. 7. s. 17.

By Rochelle Toplensky and Alex Barker

In search of a clearer purpose

Hledání jasnějšího účelu

Financial Times, Vol. 2019, No. 40143 (16.7.2019), p. 7

Evropská investiční banka je šedesát let starou institucí a zároveň jednou z největších světových bank, jejímž účelem je jednat ve veřejném zájmu a financovat takové projekty, na které si soukromí investoři netroufají. Kritici nicméně poukazují na chybějící dohled nad touto institucí a také na to, že banka poskytuje příliš půjček na projekty s nízkým rizikem. Kromě toho vyplouvají na světlo i nelichotivé zprávy o podnikové kultuře banky.

Moritz Koch, Donata Riedel

Kontrolle ist besser

Kontrola je lepší

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 131 (11.7.2019), S. 4-5

Německá vláda plánuje zjistit prostřednictvím dotazníkového šetření, zda firmy s více než 500 zaměstnanci dbají na dodržování lidských práv v rámci svých dodavatelských řetězců a u dceřiných společností v zahraničí. Zda na základě výsledků šetření vznikne např. nový zákon, zatím není jasné - některá ministerstva by takový krok podpořila, jiná se naopak obávají přílišné byrokracie. Dotazníkové šetření v současné podobě je určitým kompromisem, lidskoprávní organizace jej nicméně kritizují mj. pro jeho nedostatečnost a opožděné spuštění. -- Viz i příspěvek na titulní straně a komentář na s. 15.

Lukáš Hoder

Mezinárodní transakce směřují pod kontrolu státu

Právní rádce, Sv. 27, (2019) č. 7-8, s. 42-45

Informace o systémech kontroly zahraničních investic ve vyspělých státech a o jejich zpřísnování. Autor se nejprve zaměřuje na vývoj legislativy v Německu a USA, dále popisuje nové evropské nařízení o prověřování zahraničních investic, které koordinuje jednotlivé vnitrostátní kontrolní mechanismy (platné od dubna 2019). Následně představuje a analyzuje návrh zákona o prověřování zahraničních investic v ČR, u kterého se počítá s účinností od ledna 2020. Věnuje se cíli zákona a posuzovaným kritériím (identita zahraničního investora, podstata zahraniční investice, zaměření zahraniční investice) i procesu kontroly investic. Grafy dokumentují situaci zahraničních investic v ČR v r. 2018.

Ondrej Poništiak

Nepřímé vyvlastnění podle dohody CETA

Právní rádce, Sv. 27, (2019) č. 7-8, s. 52-57

Hospodářská dohoda CETA (Komplexní hospodářská a obchodní dohoda) mezi Kanadou a Evropskou unií je prototypem poslední generace mezinárodních investičních dohod implementujících nejnovější přístupy, a to nejen v otázce ochrany a regulace zahraničních investic. Významným atributem této dohody je postupné odstranění cel až po vznik zóny volného obchodu. Autor shrnuje přínosy CETA, zabývá se

otázkami její platnosti i vztahu k české dohodě o podpoře a ochraně investic s Kanadou. Dále se zaměřuje zejména na úpravu nepřímého vyvlastnění a regulačních opatření nekompensovatelného charakteru. - Poznámky.

Milan Bednář

Obchodně-politické překážky vývozu zboží z Evropské unie do USA : význam liberalizace obchodních toků

Politická ekonomie, Sv. 67, (2019) č. 3, s. 231-252

Autor nejprve shrnuje historii a nedávný vývoj mezinárodního obchodu mezi EU a USA a charakterizuje překážky vývozu zboží z členských států EU28 do USA. Podrobněji rozebírá teoretické aspekty obchodních překážek, jejich dělení a problematiku kvantifikace netarifních bariér. Následuje popisná analýza tarifních a netarifních překážek. Poté kvantifikuje význam netarifních bariér a odhaduje dopad jejich snížení na obchodní toky s cílem ověřit hypotézu, že snížení daných překážek by mělo značný dopad. Autor hlavní hypotézu testuje prostřednictvím ekonometrické analýzy panelových dat o netarifních bariérách vývozu 28 členských zemí EU do USA z let 1995-2014. Zjišťuje, že ve zkoumaném období klesal význam tarifních bariér obchodu, na druhé straně multilaterální netarifní bariéry vývozu zboží do USA v čase prudce rostly. - Poznámky.

Pratyush Nath Upreti

The Belt and Road Initiative at crossroads

Projekt Nové Hedvábné stezky na rozcestí

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 5, p. 200-202

Čína zahájila v r. 2013 jeden z nejambicióznějších projektů tohoto tisíciletí, tzv. projekt "Nové Hedvábné stezky" (One Belt, One Road; nebo také Belt and Road Initiative, BRI). Projekt spočívá v masivních investicích do infrastruktury ze strany Číny a vytvoření nových obchodních cest mezi Čínou, Evropou, Asií, Afrikou a Oceánií. Mezi odborníky se nyní často diskutuje o tom, zda Nová Hedvábná stezka představuje nový model regionální a celosvětové hospodářské spolupráce, i např. o tom, čím je Čína motivována a jaké jsou její cíle, či jaké právní obtíže jsou s BRI spojené. Autor v tomto úvodním příspěvku k monotematicky zaměřenému číslu představuje obsah jednotlivých článků v čísle. - Poznámky. -- K tématu Nové Hedvábné stezky viz další příspěvky na s. 203-266.

Martin Wolfgang Zankl

The effects of CETA on the continuous implementation of the precautionary principle within the European Union

Vliv Komplexní hospodářské a obchodní dohody na možnost dalšího využívání principu předběžné opatrnosti v Evropské unii

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 4, p. 179-198

V září 2017 vstoupila v účinnost Komplexní hospodářská a obchodní dohoda (CETA), což je smlouva o volném obchodu uzavřená mezi Kanadou a Evropskou unií. Jelikož byla cla mezi Kanadou a EU nízká již před uzavřením dohody, snaží se CETA o odstranění zejména tzv. netarifních překážek obchodu. V souvislosti s tím se však objevily obavy plynoucí z rozdílů v principech, na kterých je regulace v EU a Kanadě založena. Evropská unie se snaží eliminovat možná rizika předem na základě tzv. principu předběžné opatrnosti. Kanada naopak reguluje určité skutečnosti až poté, co byla vědecky potvrzena jejich škodlivost. Teoreticky by tedy mohlo hrozit, že v EU budou zmírněny bezpečnostní standardy např. v oblasti životního prostředí či dopadů na lidské zdraví. Autor v článku analyzuje dohodu CETA s ohledem na to, jaký dopad bude mít na využívání principu předběžné opatrnosti v EU, a dochází k závěru, že Evropská unie může regulovat citlivé oblasti v souladu s principem předběžné opatrnosti i po uzavření dohody. - Poznámky.

Gary Horlick

The new NAFTA : a first look

Nová NAFTA : první pohled

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 6, p. 278-280

Představení hlavních změn nové obchodní dohody mezi USA, Mexikem a Kanadou, která nahrazuje dohodu NAFTA z r. 1994. Nová dohoda v USA označovaná jako USMCA (v dalších jazycích a

zúčastněných zemích pak TMEC, CUSMA a ACEUM) např. zpřísňuje pravidla pro bezcelní dovoz automobilů a mění mechanismus řešení sporů, podle autora však zůstává v mnohém stejná, jako původní dohoda NAFTA.

Alex Ansong

The WTO Appellate Body : are there any viable solutions?

Odvolací orgán Světové obchodní organizace : existují nějaká proveditelná řešení?

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 4, p. 169-178

Odvolací orgán Světové obchodní organizace, jeden z podstatných prvků systému řešení sporů (dispute settlement system), se ocitl v pasti. Spojené státy vetují jmenování nových soudců, takže místo sedmi členů má nyní orgán členy pouze tři. Dvěma z těchto zbývajících členů navíc končí funkční období v prosinci 2019. Autor v článku shrnuje obavy USA, které byly příčinou veta, a dále diskutuje o tom, zda se nabízejí z této nelehké situace nějaká východiska. - Poznámky.

Valentina Romei, Gavin Jackson

Uncertainty on Brexit brings boost to investment across EU27

Nejistota kolem brexitu přináší příliv investic do EU-27

Financial Times, Vol. 2019, No. 40112 (10.6.2019), p. 4

Podle analýzy Financial Times na základě údajů z vlastní databáze fDI Markets činily přímé zahraniční investice v členských státech EU mimo Velké Británie v období mezi prvními čtvrtletími 2016 a 2019 kolem 340 miliard dolarů, což je o 43 procent více než v předchozích třech letech. Zato ve Spojeném království, pravděpodobně i vlivem referenda a následné nejistoty ohledně vystoupení země z EU, investice poklesly o 30 procent na 85 miliard dolarů. Zahraniční investice také oproti předcházejícímu období vytvořily v evropské sedmadvacítce více než 1,2 milionu pracovních míst, z čehož 53 tisíc míst vzniklo v provozech britských investorů. -- K poklesu přímých zahraničních investic ve Velké Británii od referenda o vystoupení z EU v r. 2016 viz FT č. 40127/2019 (27.6.2019), s. 4.

David Rada

Úspěšnost celní správy v soudních řízeních správních

Clo-douane, Sv. 53, (2019) č. 6, s. 10-11

Statistiky úspěšnosti celní správy v soudních řízeních správních v letech 2007-2012 a 2013-2018. Celková úspěšnost, úspěšnost podle dílčích oblastí (cla, spotřební daně, ostatní). Podíl procesních vad na neúspěšných soudních sporech. Doplněno o komentář.

Jakob Blume, Martin Greive, Dana Heide, Sha Hua, Till Hoppe, Thomas Jahn, Moritz Koch, Annett Meiritz, Jens Münchrath, Torsten Riecke, Frank Wiebe

Weltwirtschaft in Gefahr : USA und China im Streit

Světová ekonomika v nebezpečí : spor USA a Číny

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 152 (9.8.2019), S. 44-50

Vztahy mezi Čínou a USA jsou v oblasti zahraničního obchodu napjaté. Další omezování volného obchodu by mohlo negativně dopadnout i na Německo jako na ekonomiku orientovanou na export. V článku je podrobně analyzováno politické pozadí nynějších sporů včetně souvisejících okolností. Tyto neshody někteří experti označují za "novou studenou válku". -- Viz i příspěvek na s. 50-51.

Sara Armella

WTO Agreement on Trade Facilitation (TFA) : general rules on simplification, harmonization and modernization of administrative procedures

Dohoda o usnadňování obchodu Světové obchodní organizace : všeobecná pravidla ke zjednodušení, harmonizaci a modernizaci správních postupů

Global trade and customs journal, Vol. 14, (2019) No. 6, p. 281-286

V r. 2013 uzavřeli členové Světové obchodní organizace (WTO) Dohodu o usnadňování obchodu (Trade Facilitation Agreement, TFA). Zásady TFA jsou pro členy WTO závazné. Prostřednictvím TFA byla stanovena kritéria a pravidla celních procedur, dále byla také určena práva hospodářských subjektů. Autorka v článku shrnuje změny, které TFA přinesla, mj. v oblasti "single window", výměny informací či tzv. předběžných rozhodnutí (advance rulings). - Poznámky.

Podnik a podnikání

Hartwin Bungert, Eric Becker

Der finale EU-Richtlinienentwurf zu grenzüberschreitenden Formwechseln, Verschmelzungen und Spaltungen

Finální návrh evropské směrnice o přeshraničních přeměnách, fúzích a rozdělení

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 29, S. 1609-1617

V dubnu 2019 byla Evropským parlamentem finálně schválena směrnice o přeshraničních přeměnách, fúzích a rozdělení. Jedná se o reakci na návrh Evropské komise na změnu stávající směrnice č. 2017/1132/EU. Dosud byla pravidla pro přeshraniční přeměny a fúze formulována výhradně na základě precedentů a rozhodnutí Evropského soudního dvora. Jelikož tato praxe mnohdy vedla k nejasnému právnímu výkladu, znamená nová směrnice významný posun k lepšímu právnímu ukotvení a zpřesnění pravidel. Předmětem článku je analýza nové směrnice, jejich nedostatků a zejména implikace pro německé hospodářství a právní systém. Autoři podrobně rozebírají nová ustanovení a postup jejich budoucí implementace. Mimo jiné berou v úvahu stanoviska zaměstnavatelů, zaměstnanců a zohledňují faktor ochrany věřitelů. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Peter Kindler, Simon Jobst

Die Online-Gründung nach dem Company Law Package : Chancen und Risiken bei der Umsetzung ins deutsche Recht

Online zakládání společností podle tzv. Company Law Package : šance a rizika při implementaci do německého práva

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 27-28, S. 1550-1555

Ačkoliv je založení firmy přes internet výrazně méně nákladné, než je tomu u klasického postupu, ne všechny státy EU takovou praxi umožňují. V kontextu digitalizace a celkového zjednodušení přišla Evropská komise s návrhem směrnice, která by pravidla napříč členskými zeměmi harmonizovala a podnikům by ušetřila nejen finance, ale také čas a administrativní zátěž. Směrnice č. 2019/1151/EU byla finálně schválena 20.6.2019 a vstupem v platnost mění tu dosavadní (2017/1132). Ustanovení jsou součástí tzv. Company Law Package, který má mimo jiné usnadnit přeshraniční fúze a hospodářskou spolupráci. Autoři v článku podrobně rozebírají znění směrnice, předepsané postupy pro přeshraniční zakládání společností a hodnotí, jakým způsobem její implementace ovlivní německý právní řád. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M13.

Mattis Aszmons, Adina Herse

EU-Whistleblowing-Richtlinie: der richtige Umgang mit den neuen Vorgaben und deren Umsetzung : zweistufiges Meldeverfahren, Hinweisgebersysteme, Umgang mit Meldungen und Sanktionen

Směrnice o ochraně whistleblowerů: správné zacházení s novými požadavky a jejich implementace : dvoustupňový postup ohlašování, poradní systémy, zacházení s oznámeními a sankce

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 33, S. 1849-1854

Nová směrnice EU o ochraně whistleblowerů si klade za cíl, zaručit potenciálním oznamovatelům bez rizika jakýchkoli represí hlásit porušení pravidel a zákonů Evropské unie. Privilegováni by měli být nicméně výhradně ti, kteří hlásí faktické porušení práva, nikoliv ti, kteří upozorňují např. pouze na neetické jednání. Dosud platil úzus, kdy byl součástí posuzování také oznamovatelův motiv. Nyní jsou však potenciální whistlebloweri chráněni i v tomto ohledu a kromě toho ani nenesou odpovědnost za zveřejnění obchodního tajemství, pokud z jejich strany existuje důvodné podezření, že došlo k porušení práva EU, což musí zaměstnavatel respektovat. Článek seznamuje s obsahem příslušné směrnice a s ochrannými opatřeními. Autor se dále věnuje zejména výzvám, se kterými se ve spojitosti s novou směrnicí musejí vypořádat jednotlivé firmy, např. co se týká nových systémů hlášení, které budou některé podniky muset povinně zavést. Zmiňuje také aspekt ochrany dat, anonymity a možných sankcí, jež firmám hrozí v případě, že neimplementují žádoucí mechanismy do svých interních systémů. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Marcel Nuys, David Rasche

Kartellrechtliches Vollzugsverbot : EU-Kommission gegen Canon

Antimonopolní zákaz : Evropská komise versus Canon

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 32, S. 1782-1783

Jak potvrdilo nedávné řízení vedené Evropskou komisí proti společnosti Canon, porušení pravidel hospodářské soutěže může vést k citelným peněžitým trestům (v tomto konkrétním případě dosáhlo výše 28 mil. EUR). Provinění společnosti spočívalo v tom, že zavčasu nenahlásila převzetí Toshiba Medical Systems Corporation (TMSC) a fúzi tudíž před jejím uskutečněním nepředložila ke schválení Evropské komisi. Stručný článek pojednává o dosavadní praxi a zaměřuje se na možná rizika a potenciální sankce, které hrozí v případě porušení kartelového protimonopolního práva Evropské unie.

Alexander Demling, Anja Müller, Christian Rickens

Keine Lust auf Risiko

Nechuť riskovat

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 137 (19.7.2019), S. 44-49

V Německu chybí oproti dřívějšímu ochota zakládat nové úspěšné firmy. Start-upů je nedostatek, nové podniky se potýkají s byrokratickými překážkami a s obtížemi při financování. Generace podnikatelů, kteří se prosadili po období tzv. německého hospodářského zázraku a mezi něž patří např. zakladatel sítě drogerií Dirk Roßmann, pomalu odchází. Motivy dnešních podnikatelů k podnikání se změnily, stejně jako faktory, které úspěšnost podmiňují. Německá vláda přislíbila různá opatření, jak podnikatele podpořit, řada změn však zůstala zatím jen na papíře. -- Viz i rozhovor se spoluzakladatelem společnosti FlixBus Danielem Kraussem na s. 50-51.

Martin Ťopek

Malé firmy čekají jednodušší pravidla : vláda představila desatero změn

Hospodářské noviny, Sv. 63, (2019) č. 166 (28.8.2019), s. 1

Informace o připravovaném desateru změn pro živnostníky a další drobné podnikatele, které by mělo přinést zjednodušení a usnadnění podnikání v ČR. Mezi nejvýznamnější změny patří jednodušší daňová a účetní agenda (paušální platba daně pro živnostníky s obratem do 1 milionu korun), revize daňových výjimek a účinnost legislativních změn pouze 2x ročně, virtuální finanční úřad "Moje daně", elektronické vyplňování úředních formulářů, podpora rodinného podnikání (rodinná firma), aj. -- Více k tzv. online finančnímu úřadu aneb portálu MOJE daně viz Bulletin Komory daňových poradců č. 2/2019, s. 37.

Karina Sopp, Josef Baumüller

Nichtfinanzielle Berichterstattung : Kritik an den neuen Leitlinien zu klimabezogenen Angaben

Tvorba zpráv o nefinančních aspektech : kritika nových směrnic týkajících se údajů o klimatu

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 33, S. 1801-1809

Po závěrech klimatické konference OSN z r. 2015 opět nabyly na síle globální snahy o redukci emisí CO₂. Toto se promítlo i do požadavků na tvorbu zpráv o nefinančních aspektech podniků, které Evropská komise v červnu 2019 svým dodatkem konkretizovala. Některé firmy jsou již nyní povinny podávat zprávy o nefinančních aspektech své činnosti za účelem větší transparentnosti. Návrh EK, který je však stejně jako původní dokument nezávazný, rozšiřuje tematický obsah zpráv a doplňuje ho zejména o otázky životního prostředí. Článek obsahuje kritickou analýzu návrhu Evropské komise i jeho dodatku. Autoři v něm přicházejí s obecným doporučením, jaké údaje by ve zprávách měly být zohledňovány. Ačkoliv má tento návrh sloužit spíše pro lepší orientaci podniků, bank a pojišťoven, podle autorů jí nikterak nepřispívá. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Lukáš Sadecký

Omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným podle navrhované změny zákona o obchodních korporacích

Ad Notam, Sv. 25, (2019) č. 2, s. 7-11

Navrhovaná novela zákona o obchodních korporacích (sněmovní tisk č. 207) se dotýká i otázky omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným, což se může projevit ve větší variabilitě obsahového znění společenské smlouvy. Příspěvek charakterizuje význam institutu omezení převoditelnosti podílu a podrobněji představuje jednotlivé okruhy tohoto omezení (podmínění převodu

podílu souhlasem některého z orgánů společnosti; omezení převoditelnosti vázané na souhlas přímo valné hromady; omezení převoditelnosti podílu jinak). Rozebírá také vzájemnou kombinaci přípustných okruhů a absolutní vyloučení převoditelnosti podílu. V závěru je připojeno krátké zhodnocení navrhované novely. - Poznámky.

By Leo Lewis, Robin Harding and Kana Inagaki

Pressed into national service

Dotlačeni ke "službě národu"

Financial Times, Vol. 2019, No. 40170 (16.8.2019), p. 7

Bliže k financování olympijských her, které se budou konat v japonském Tokiu v r. 2020. Pořadatelům (resp. reklamní agentuře Dentsu) se podařilo získat neobvykle velkou částku od domácích sponzorů, ukazuje se ale, že podmínky sponzoringu jsou pro japonské firmy velmi nevýhodné. Firmy byly ke sponzorování spíše dotlačeny, a to pod rouškou vlastenectví. Firmám, které by dar neposkytly, navíc hrozilo, že by se nemohly zúčastnit dalších tendrů spojených s olympijskými hrami. Podniky nemají zaručenu ani exkluzivitu - olympiáda v Tokiu je sponzorována konkurenčními firmami v různých odvětvích.

Dana Heide, Sha Hua, Klaus Stratmann

Unter verschärfter Beobachtung

Pod zostřeným dohledem

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 118 (24.6.2019), S. 6-7

Čínský stát nehodnotí pomocí zvláštního bodového systému pouze své občany a rezidenty, ale i firmy včetně zahraničních investorů. Důsledky nepříznivého ratingu, který zahrnuje různé oblasti od ekologie po bezpečnost informačních systémů, pak mohou být pro podniky zničující, neboť jim nemusí být udělovány licence, povolení k podnikání v Číně či veřejné zakázky. Zástupci německých podnikatelů ale kritizují čínský systém jako málo transparentní a postrádají také ochotu pekingské vlády být podnikům partnerem ve zlepšování jejich ratingu a objasňování hodnotících kritérií. Svazu německého průmyslu (BDI) se rovněž nelíbí stále rostoucí objem dat, k nimž čínské úřady mají přístup prostřednictvím bodových systémů i zákonů o kybernetické bezpečnosti. -- Téma shrnuje také článek na s. 1.

Petr Sprinz

Úvěrové financování v insolvenčním řízení : východiska a základní znaky

Právní rozhledy, Sv. 27, (2019) č. 13-14, s. 464-470

Úvěrové financování v insolvenčním řízení má dlužníku zásadně napomoci zachovat či obnovit provoz závodu. Příspěvek rozebírá účel a význam tohoto úvěrového financování a nastiňuje jeho přínosy a úskalí. Charakterizuje základní znaky úvěrového financování v insolvenčním řízení a následky nenaplnění jeho kritérií (dosažení účelu a neodpovídající účel, zákonem daný typ smlouvy, uzavření smlouvy ze strany příslušné osoby, souhlas věřitelského výboru, podmínky úvěrového financování a jejich vynucení). - Poznámky.

Stanislav Klazar, Barbora Slintáková

Vliv zdanění příjmů na zadlužení nefinančních podniků

Politická ekonomie, Sv. 67, (2019) č. 3, s. 253-272

Autoři zkoumají, zda má korporátní zdanění, které není neutrální v přístupu k úrokům a dividendám v základu daně, vliv na zadlužení nefinančních podniků. Analyzují makrodata ze 17 států Evropské unie za období 2006-2014. Zdanění aproximují ukazateli efektivního zatížení investic. Seznamují s použitými modely zadlužení nefinančních podniků, ve kterých mají na zadlužení vedle zdanění příjmů vliv další faktory (proměnné reprezentující náklady finanční tísně, náklady zastoupení a náklady informační asymetrie na finančním trhu). Protože zdanění v dané zemi ovlivňuje kapitálovou strukturu nejen lokálních, ale i nadnárodních společností, rozdělují autoři celkový efekt zdanění na zadlužení na "domácí efekt", který vyjadřuje vliv zdanění na poměr financování dluhového a z vlastního kapitálu, a na "mezinárodní efekt", který představuje pobídku k přesunu dluhů. Ukazuje se, že výsledky založené na konsolidovaných makroekonomických datech jsou ve srovnání s analýzami na úrovni firmy odlišné. - Poznámky.

Vymezení rodinného podniku v ČR

Právní rozhledy, Sv. 27, (2019) č. 11, příl. Legislativa s. II

Vláda ČR v květnu 2019 schválila nelegislativní materiál "Vymezení rodinného podniku v České republice", který obsahuje definici rodinného podniku. Příspěvek informuje o tomto materiálu, přináší schválenou definici rodinného podniku a zdůrazňuje jeho význam pro podporu tohoto druhu podnikatelských subjektů v ČR.

Pojišťovnictví. Sociální péče

By Oliver Ralph

Cutting out the middleman for cover**Omezování prostředníků u životního pojištění**

Financial Times, Vol. 2019, No. 40142 (15.7.2019), p. 15

Ve světě se objevují nové start-upy, které se snaží nabízet životní pojištění přes internet přímo zákazníkům, bez nutnosti jednat s finančním poradcem či zprostředkovatelem. Firmy přitom cílí na mladou generaci, jež je zvyklá nakupovat vše na internetu. Podle zastánců tohoto nového přístupu mohou algoritmy zlepšit kvalitu pojišťovacích služeb. Skeptici naopak připomínají, že lidé obvykle k uzavření životního pojištění potřebují od někoho přesvědčit, a algoritmy cílí na zákazníky, kteří již vědí, co chtějí, k tomu nestačí. Online lze zatím navíc nabízet pouze jednoduše navržené produkty – pro komplexnější pojištění jsou služby poradců stále nezbytné.

Looking after baby : paid family leave**Péče o dítě : placená rodičovská dovolená**

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9152, p. 31-32

V USA se těší vzrůstající popularitě myšlenka placené rodičovské dovolené. Nyní je placená rodičovská dovolená zavedena pouze v několika státech USA. Kromě toho umožňují placenou rodičovskou dovolenou zaměstnancům dobrovolně i některé firmy v rámci benefitů. Opatření je spojeno s mnohými výhodami, mj. zdravotními. Na federální úrovni se však politici zatím neshodují na konkrétní podobě programu: zda by měla být hrazena pouze rodičovská dovolená, nebo i jiné formy péče (např. ošetřování člena rodiny) a z jakých prostředků by opatření mělo být financováno. -- Viz i článek "The Daddy trap" na s. 32-33.

Irena Kubátová

Nařízení o panevropském osobním penzijním produktu

Pojistný obzor, Sv. 2019, č. 2, s. 18-21

Nařízení o celoevropském osobním penzijním produktu (PEPP) bylo přijato Evropským parlamentem dne 4.4.2019. Příspěvek shrnuje vyjednávání o návrhu tohoto nařízení a představuje cíle nového dobrovolného rámce pro penzijní spoření, který má podpořit přeshraniční poskytování a přenositelnost osobního penzijního produktu. Autorka informuje o konceptu PEPP, o registraci PEPP, podmínkách produktu, informačních povinnostech s ním souvisejícím i o změnách poskytovatele a dohledu nad dodržováním nařízení o PEPP. Je zdůrazněno, že Evropská komise navrhla dobrovolný režim ve smyslu vytvoření jeho nabídky a dobrovolného výběru účastníků, který má být doplňkem k existujícím národním penzijním systémům. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://www.pojistnyobzor.cz/archiv>

Antonín Daněk

Pobyt v cizině

Národní pojištění, Sv. 50, (2019) č. 7, s. 10-14

Předmětem článku je problematika zdravotního pojištění při pobytu v cizině, doplněná o konkrétní příklady z praxe. Dle zákona má český občan možnost vynětí ze systému veřejného zdravotního pojištění v České republice v případě, že plánuje zahraniční pobyt v délce přesahující 6 měsíců a v případě, že si v této zemi pojištění hradí. Může mu být tedy odpuštěna platba pojistného v ČR, s čímž ale souvisí i fakt, že tím tato osoba automaticky ztrácí nárok na poskytnutí hrazených služeb českého veřejného zdravotnictví. Povinnost platit pojistné se obnoví po návratu z ciziny, přičemž je nutné doložit, že došlo k uzavření zdravotního pojištění v cizí zemi, včetně délky jeho trvání. V opačném případě hrozí, že pojistné bude muset být zpětně doplaceno. Ve druhé části se autor věnuje povinnosti zaměstnavatelů platit za zaměstnance pojistné v případě, že se pracovník rozhodne vykonávat výdělečnou činnost v jiném členském státě EU.

Run for cover : innovation in insurance**Hledání ochrany : inovace v pojišťovnictví**

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9152, p. 55-56

I přes existenci různých start-upů neodpovídají produkty ani procesy pojišťoven situaci 21. století. Změnila se rizika (ta jsou nyní méně předvídatelná a jejich dopady jsou oproti minulosti větší) a jiné jsou i požadavky zákazníků. Pojišťovny málo inovují. Podíl ekonomiky, který není krytý pojištěním, se zvětšuje. Téměř jediné inovace nyní přináší zajišťovací společnosti (reinsurance companies) a pojišťovny v Asii. Mluví se však také o tom, že by do pojišťovacího sektoru mohly vstoupit velké technologické firmy (Big Tech).

Starting the party : pensions in Brazil**Začátek párty : penze v Brazílii**

The Economist, Vol. 431, (2019) No. 9148, p. 37-38

Od ledna 2019 úřduje v Brazílii nový prezident, Jair Bolsonaro. Od nového prezidenta si zejména investoři slibovali mnohé, mj. liberalizaci ekonomiky, reformu penzijního systému a obnovení hospodářského růstu. Tato očekávání však vystřídala spíše nejistota: prezidenta provázejí různé skandály související také s jeho komunikací na sociálních sítích. I přes tyto problémy se však pravděpodobnost provedení tolik očekávané penzijní reformy zvýšila. V Brazílii je penzijní systém nastaven velmi štědře, což výrazně zatěžuje veřejný rozpočet. Bez provedení reformy hrozí, že podíl veřejného dluhu vzhledem k HDP brzy převyší 90 % (v r. 2013 přitom činil veřejný dluh pouhých 52 % HDP). Penzijní reforma sice k úplnému zotavení ekonomiky nestačí, může však být dobrým začátkem.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

By Carlos Garriga, Rodolfo Manuelli, and Adrian Peralta-Alva

A macroeconomic model of price swings in the housing market**Makroekonomický model cenových výkyvů na trhu s bydlením**

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 6, p. 2036-2072

V uplynulých letech a zejména v USA v době hospodářské krize okolo r. 2007 došlo na realitních trzích k významným výkyvům cen nemovitostí. Autoři ve speciálním modelu zkoumají interakci úrokových sazeb, LTV (loan-to-value ratio, poměr mezi hypotečním úvěrem a zástavní hodnotou nemovitosti) a očekávání a dále řeší vliv těchto faktorů na ceny nemovitostí. Vliv snížení hypotečních sazeb na ceny je vždy pozitivní, účinky uvolnění LTV jsou smíšené. Model dokáže vysvětlit růst cen nemovitostí v USA po r. 2000 přibližně z poloviny. K dalšímu zpřesnění modelu dojde po zohlednění šoků v očekávání. - Poznámky.

Judith Evans

Topping out?**Dostavěno?**

Financial Times, Vol. 2019, No. 40120 (19.6.2019), p. 7

Na trzích s nemovitostmi ve vyspělých zemích se množí známky ochlazení. V řadě měst včetně Londýna nastává pokles cen rezidenčních nemovitostí, snižuje se kurz akcií na burzách kótovaných developerských firem a i známý americký investor Sam Zell, který se v předvečer finanční krize v r. 2008 dokázal včas zbavit svého portfolia kancelářských komplexů, se opět chystá k prodeji. Po necelé dekádě, kdy developerské branži pomáhala likvidita a prostředí nízkých úroků plynoucí z uvolněné měnové politiky centrálních bank, tak podle článku nastává určitý obrat, jež charakterizuje rostoucí nejistota investorů ohledně míry nabídky a hodnoty obchodovaných nemovitostí. -- K poklesu cen luxusních nemovitostí a možnému převisu nabídky ve světových metropolích viz FT č. 40129/2019 (29.6.2019), příloha House & Home, s. 1-2.

Weak foundations : the economy**Slabé základy : ekonomika**

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9152, p. 24-25

Jedny z prvních známek hospodářské krize, která proběhla před více než deseti lety, byly ve Velké Británii patrné na realitním trhu. Nyní se zdá, že je situace na britském trhu s nemovitostmi opět slabší: poprvé

od r. 2013 došlo k meziročnímu poklesu cen a snižuje se i počet transakcí. Příčiny mohou být různé, a to jak na straně nabídky, tak na straně poptávky. Existuje riziko, že pokles cen nemovitostí negativně ovlivní důvěru spotřebitelů, která se už nyní pohybuje na nízké úrovni. K dalšímu výraznému poklesu cen může podle Bank of England přispět i brexit. Hrozí, že další recese může být opět vyvolána situací na realitním trhu. -- K britskému realitnímu trhu viz i další článek na s. 25.-- Situace ve světě viz komentář "Cutting rates cannot curb property boom and bust" v FT z 5. 7. 2019 na s. 9.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

An accidental doom-monger

Neúmyslný prognostik zkázy

The Economist, Vol. 431, (2019) No. 9149, p. 66

Vědci Carl Benedikt Frey a Michael Osborne publikovali v r. 2013 studii, z níž vyplývá, že u 47 % pracovních míst v USA existuje vysoké riziko jejich automatizace do poloviny 30. let tohoto století. Závěry studie jsou hojně citovány, často jsou však interpretovány zkresleně - autoři sami uvádějí, že to, zda k zániku pracovních míst v důsledku robotizace skutečně dojde, závisí na řadě faktorů. Diskuze o tomto tématu jsou obecně velmi polarizované. C. B. Frey nyní vydal novou knihu "The Technology Trap" (Technologická past), ve které zkoumá téma industrializace v průběhu dějin a snaží se najít poučení z těchto období pro dnešní dobu. -- K tématu automatizace a trhu práce viz i čas. The Journal of Economic Perspectives č. 2/2019, s. 3-88.

Emilie Jašová, Božena Kadeřábková

Analýza vlivu sladování rodinného a pracovního života žen prizmatem míry nezaměstnanosti neakcelerující inflaci v České republice

Politická ekonomie, Sv. 67, (2019) č. 3, s. 316-332

V r. 2017 schválila vláda ČR Koncept rodinné politiky, jejíž součástí je problematika sladování rodinného a pracovního života. Článek přináší kvantifikaci a určení charakteru vlivu vybraných opatření zavedených koncepcí na sladování pracovního a rodinného života žen. Na problematiku participace žen na trhu práce se autorky dívají prizmatem NAIRU, neboť tento koncept ukazuje dlouhodobý potenciál trhu práce. NAIRU označuje přirozenou míru nezaměstnanosti, resp. takovou míru nezaměstnanosti, která neakceleruje inflaci. Odhadují a porovnávají NAIRU žen a mužů v různých věkových kategoriích s důrazem na věk 20-49 let. Poté autorky mapují vliv ukazatelů opatření pro podporu sladování na NAIRU žen ve věku 20-49 let. Přinášejí také přehled opatření zvyšujících a snižujících NAIRU u této věkové skupiny.

Julia Qualmann

Das beschleunigte Fachkräfteverfahren nach dem Fachkräfteeinwanderungsgesetz : Chancen und Risiken für Arbeitgeber

Zrychlené řízení podle zákona o přistěhovalectví kvalifikovaných pracovníků : šance a rizika pro zaměstnavatele

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 30, S. 1680-1684

Počínaje r. 2020 začne ve Spolkové republice Německo platit zákon, který poskytuje nový právní rámec pro snadnější imigraci kvalifikovaných pracovníků ze třetích zemí. Jelikož jsou stávající procedury zdoluhavé a představují nadměrnou administrativní zátěž, zákonodárci si od nové právní úpravy slibují zjednodušení celého procesu prostřednictvím zrychlené procedury přijímání zahraničních kvalifikovaných pracovníků. Autor přináší podrobný popis dosavadního postupu a právních zásad vztahujících se k přijímání zahraničních pracovních sil, dále pak analyzuje změny, které přináší nově schválený zákon. Zde se zaměřuje především na již zmiňovanou proceduru o zrychleném řízení. Článek doplňuje přehledné schéma, které porovnává dosud platný a nově schválený systém. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Stefan Müller

Das Gebot fairen Verhandeln von Aufhebungsverträgen : Inhalt und Reichweite dieser Arbeitgeberpflicht sowie Rechtsfolgen unfairer Verhandlungen

Příkaz férového jednání při smlouvě o ukončení pracovního poměru dohodou : obsah a dosah této povinnosti zaměstnavatele a právní důsledky neférového jednání

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 32, S. 1792-1798

Německý Spolkový pracovní soud vydal v únoru 2019 rozhodnutí, kterým blíže specifikuje povinnosti zaměstnavatele týkající se férového jednání při uzavírání smlouvy o ukončení pracovního poměru dohodou. Zaměstnavatel by dle závěrů soudu měl dbát na práva a zájmy zaměstnance, který navíc napříště disponuje právem se bez nátlaku rozhodnout, zda smlouvu v jejím znění přijme či nikoliv. Zaměstnavateli v případě porušení práv náležejících zaměstnanci hrozí, že po něm bude vymáhán nárok na náhradu škody. Dle autora je stěžejní uvědomit si fakt, že v případě vyjednávání o smlouvě dohodou (Aufhebungsvertrag) se zaměstnanec neocitá v podřízené pozici, jak tomu bývá v případě vypovídání běžné pracovní smlouvy. Autor v článku poskytuje přehled o základních pravidlech férového jednání, právech zaměstnance a výčet doplňuje konkrétními modelovými příklady. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Anke Mönning, Tobias Maier and Gerd Zika

Economy 4.0 - digitalisation and its effect on wage inequality

Ekonomika 4.0 - digitalizace a její dopady na mzdovou nerovnost

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 239, (2019) No. 3, p. 363-398

Studie rozebírá vliv digitální transformace (označované taky ekonomika 4.0) na trhy práce se zaměřením na mzdovou nerovnost. Použitý kvantitativní makroekonomický model umožňuje provádět také ex-ante analýzu, což je z hlediska dostupných dat o dopadu ekonomiky 4.0 na mzdovou nerovnost vhodnější. Výsledky ukazují, že digitální transformace zrychluje mzdovou nerovnost, zejména na horním konci distribuční křivky, ale pouze v malém rozsahu. Po r. 2030 by měla být mzdová nerovnost v ekonomice 4.0 téměř shodná se mzdovou nerovností dle základní předpovědi, která zachycuje pouze aktuální trendy a chování. Digitální transformace posiluje dopad strukturálních změn na mzdovou nerovnost. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky čísla tematicky zaměřeného na digitalizaci a trh práce.

Donata Riedel, Ulf Sommer, Frank Specht

Gefahr im Verzug

Nebezpečí z prodlení

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 124 (2.7.2019), S. 4-5

Strukturální změna a ochlazení konjunktury stále více zatěžují pracovní trh. V Německu narůstá strach z masivního propouštění především v průmyslových podnicích.

Wolfgang Kleinebrink

Gesetzliche Förderpflichten des Arbeitgebers zugunsten Schwerbehinderter bei der Besetzung freier Arbeitsplätze : Umfang und richtige Vorgehensweise zur Vermeidung materieller Nachteile
Právní povinnosti zaměstnavatelů za účelem podpory těžce tělesně postižených při obsazování volných pracovních míst : rozsah a správný postup za účelem vyhnouti se materiálními nevýhodám

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 26, S. 1505-1509

Podle německých zákonů jsou zaměstnavatelé povinni ověřit, zda nemůže být volné pracovní místo obsazeno kandidátem s těžkým fyzickým postižením. Kromě toho existují právní povinnosti, kterými se zaměstnavatel musí řídit, např. v rámci přijímacího řízení na danou pozici a při jednání s těmito osobami za účelem jejich podpory. Autor v článku přibližuje aktuální právní úpravu týkající se této problematiky, kterou detailně rozebírá. Přichází se seznamem práv a povinností, kterých by měli zaměstnavatelé dbát, aby se vyhnuli možným peněžitým a jiným trestům, v případě neplnění. Součástí článku je mimo jiné výčet možných postihů, které zaměstnavatelům hrozí. V praxi nicméně mnohdy dochází ke zneužívání těchto práv za účelem získání finančního odškodnění, přičemž přesvědčit soudy o zneužití podpůrných pravidel zaměstnancem je pro zaměstnavatele kvůli rigidním pravidlům dokazování velmi obtížné. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M14.

Matthias Umkehrer

Heterogenous effects of entering the labor market during a recession : new evidence from Germany

Heterogenní efekty vstupu na pracovní trh v období recese : nové důkazy z Německa

CESifo Economic studies, Vol. 65, (2019) No. 2, p. 177-203

Autor se v článku snaží nalézt odpověď na to, jakou roli hrají ekonomický stav země a její makroekonomické podmínky v profesním rozvoji jednotlivce. Jako příklad volí Německo v letech 1992-1996, na kterém ilustruje vliv tehdy probíhající recese na kariérní vyhlídky mužů, kteří právě vstoupili na trh práce. Ze získaných dat vyplývá, že absolventi s nedostatkem praktických zkušeností byly negativními vstupními podmínkami a ekonomickou recesí výrazně ovlivněni, což se promítlo i na výši jejich příjmů. Naopak absolventi zkušenější byli zasaženi méně, nebo dokonce vůbec, zejména z důvodu jejich větší profesní, regionální a edukační mobility. Autor navrhuje soustředit se zejména na posilování flexibility budoucích absolventů, jejichž větší míra by pomohla zmírnit dopady recesí a mohla by potenciálně vést i k potlačení ekonomických nerovností. - Poznámky.

Sven Lohse, Nadine Germeroth

Mindestlohn auch für Arbeitnehmer eines ausländischen Transportunternehmens

Minimální mzda také pro zaměstnance zahraniční spediční firmy

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 23, S. 1334

K rozsudkům finančního soudu pro Berlín a Braniborsko z 16.1.2019 (1 K 1161/17 a 1 K 1174/17) ve věci žaloby dvou polských spedičních a logistických firem proti působnosti německého zákona o minimální mzdě u jejich v Německu krátkodobě činných zaměstnanců. Finanční soudci se ve svém právním názoru připojili k již existující prvoinstanční judikatuře soudů jiných spolkových zemí, podle které zákon o minimální mzdě neporušuje ústavně zaručenou svobodu volby povolání, ani není v rozporu s volným pohybem služeb v rámci Evropské unie. Autoři také upozorňují na ručení německých podniků za dodržování legislativy o minimální mzdě u plnění jejich zahraničních subdodavatelů, jakož i na jejich případnou povinnost tuto mzdu zaměstnancům subdodavatele přímo vyplácet. V této věci byla již ostatně v r. 2018 u bonnského pracovního soudu vznesena žaloba českého řidiče vůči německé poštovní společnosti Deutsche Post AG, jež však skončila mimosoudním vyrovnáním.

Nadine Hoffmann

Mitarbeiterentsendungen ins Ausland : rechtliche Rahmenbedingungen und vertragliche Gestaltungsmöglichkeiten

Vysílání pracovníků do zahraničí : právní rámec a smluvní možnosti

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 31, S. 1737-1740

Německo se v r. 2018 umístilo na třetím místě nejúspěšnějších exportních zemí, hned za Čínou a USA. Mezinárodní obchod i komunikace jsou navíc vlivem globalizace mnohem více propojené a exportující podniky stále častěji vysílají své pracovníky do zahraničí. Procedury jsou ale mnohdy velmi zdoluhavé a často podléhají různým právním úpravám v závislosti na tom, o jaký typ vysílání pracovníků se jedná. Autorka vychází z modelové situace, kdy firma se sídlem v Německu vysílá svého zaměstnance do zahraničí na dobu určitou, a vysvětluje právní aspekty celého procesu, např. kdy je potřeba uzavírat dodatečnou smlouvu a kdy stačí postupovat dle příslušné pracovní smlouvy. Definiuje pojem vysílání pracovníků a představuje tři možné varianty výjezdů, při jejichž popisu se zaměřuje mimo jiné na to, za jakých podmínek je možné uplatňovat německé právo sociálního zabezpečení. Zda bude uplatňováno německé daňové právo nebo to platné v cílové zemi závisí na tom, jaké místo trvalého bydliště si zaměstnanec ponechá. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Ladislav Jouza

Mohou děti pracovat?

Národní pojištění, Sv. 50, (2019) č. 7, s. 26-27

Autor se věnuje problematice zaměstnávání mladistvých, kteří nedosáhli 15 let věku, a přináší přehled podmínek, za kterých je práce dětí legální. Zákony oficiálně neumožňují, aby byl s osobou mladší 15 let sjednán pracovněprávní vztah, nicméně pokud je příslušná práce vykonávána pro právnickou nebo fyzickou osobu, která tuto skutečnost výslovně uvádí v předmětu své činnosti, o porušení legislativy se nejedná. Musí se však jednat výhradně o činnosti uměleckého, kulturního, sportovního nebo reklamního charakteru. Zmíněné povolení k této činnosti je nutné získat na úřadu práce, který dle příslušného zákona stanoví

rozsah povinností vedoucích k zajištění bezpečných pracovních podmínek. Součástí je také časové vymezení, které stanoví horní hranici pro výkon činnosti, dobu odpočinku atd.

Dalibor Holý

Nejrychleji rostly nejnižší mzdy

Statistika & my, Sv. 9, (2019) č. 6, s. 40-41

Autor zdůrazňuje, že český trh práce zaznamenal v r. 2018 dosažení extrémních hodnot u několika statistických kategorií. Dokládá vývoj v oblasti počtu volných pracovních míst, míry nezaměstnanosti i dlouhodobé nezaměstnanosti. Dále se zaměřuje na růst mezd spojený s tlakem na zaměstnavatele v boji o pracovní sílu, na zužování mzdové distribuce a na postupné zavírání nůžek mezi vysokými a nízkými mzdami. Kromě mzdového rozdělení se věnuje míře zvyšování mezd v konkrétních kategoriích zaměstnání. Grafy dokumentují mzdová rozdělení v letech 2016 a 2018 a meziroční indexy nominální a reálné mzdy za období 2007-2019.

Tomáš Nejedlý

Nové druhy práce sú na vzostupe. Brusel navrhuje reguláciu : práva zamestnancov

Trend, Sv. 29, (2019) č. 29-30, s. 32-34

Počet osob, které se zapojují do gig a sdílené ekonomiky, postupně stoupá. Jako odpověď na vzestup moderních forem práce připravila Evropská unie v červnu 2019 nová pravidla pracovníprávní ochrany těchto osob s cílem zajistit rovnováhu mezi flexibilitou a ochranou zaměstnanců. V článku je představena nová směrnice EP o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v EU, která má být implementována do národního práva do 1.8.2022, a práva, která zaručuje. Autor se dále zaměřuje na situaci zaměstnávání v oblasti sdílené ekonomiky na Slovensku a na očekávané dopady evropské směrnice na nové druhy práce. -- O rozšíření platformové práce v ČR viz Fórum sociální politiky č. 4/2019, s. 26-27.

Johannes W. Buse

Schwarzarbeit und illegale Beschäftigung : Erscheinungsformen und Strafbarkeit

Práce načerno a nelegální zaměstnávání : její podoby a trestnost

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 27-28, S. 1535-1538

Práce na černo představuje významný problém, který pro státní rozpočet znamená podstatné ztráty na sociálním pojištění a daňových příjmech. Přispívá navíc ke snížení konkurenceschopnosti, což vede k úbytku legálních pracovních míst a zabraňuje vytváření nových. Autor se v článku zabývá rozšířenými formami nelegálního zaměstnávání, např. praxí nenahlášené samostatné výdělečné činnosti. Dále rozebírá právní rámec a možnosti trestání této nelegální činnosti na základě německých právních předpisů. V závěru shrnuje negativní dopady práce načerno na německé hospodářství a zdejší pracovní trh. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Jaroslav Zahradníček

Soukromí v práci ve světle evropské judikatury

Právní rádce, Sv. 27, (2019) č. 7-8, s. 36-41

Problematika přípustnosti využití informačních systémů a související automatizace procesů na pracovišti pro sledování zaměstnance a střetu práva na ochranu osobnosti a soukromí zaměstnance s právem zaměstnavatele na ochranu svého majetku. Článek se zaměřuje na rozhodování Evropského soudu pro lidská práva v posuzování souladu a nesouladu rozhodnutí národních orgánů a soudů s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod ve věci principu legitimního očekávání soukromí zaměstnance na pracovišti. Autor představuje koncept legitimního či rozumného očekávání soukromí a informuje o vybraných rozhodnutích ESLP (Halford; Copland; Akhlyustin; Peev; Benedik aj.). Rozebírá také judikaturu, která posouvá ochranu zaměstnanců ještě dále za koncept legitimního očekávání soukromí. - Poznámky.

Ian Mount, Valentina Romei

Spanish recovery lures back workers

Španělské oživení láka zpět pracovní sílu

Financial Times, Vol. 2019, No. 40126 (26.6.2019), p. 4

V r. 2018 žilo ve Španělsku téměř 47 milionů osob, což je meziročně o 276 tisíc více. Důvodem tohoto nárůstu není pouze tradiční imigrace ze zemí Latinské Ameriky či Maroka, ale i dalších evropských států, zejména z Portugalska a Itálie. Španělská ekonomika se totiž již znatelně zotavila z následků finanční krize, kvůli níž byla až čtvrtina Španělů v produktivním věku bez zaměstnání. Nyní roste španělské HDP dvakrát tak rychleji, než je průměr eurozóny, a tamní pracovní trh naopak nabírá nové zaměstnance. V článku ale zaznívají varování, že země zatím nemá příliš promyšlenou imigrační politiku a politiku zaměstnanosti se strategií tvorby pracovních míst s vyšší přidanou hodnotou.

Ariel J. Binder and John Bound

The declining labor market prospects of less-educated men

Zhoršující se vyhlídky méně vzdělaných mužů na trhu práce

The Journal of economic perspectives, Vol. 33, (2019) No. 2 (Spring), p. 163-190

V uplynulých 50 letech se vyhlídky méně vzdělaných mužů na trhu práce v USA výrazně zhoršily: reálná hodinová mzda muže se středoškolským vzděláním ve věku 25-54 let se v letech 1973-2015 snížila o 18,2 %, u mužů s vysokoškolským vzděláním (college) se mzda naopak zvýšila. Zároveň došlo u méně vzdělaných mužů k poklesu participace na trhu práce. Autoři se v článku zabývají změnami na trhu práce v USA od 60. let 20. století, přičemž se soustředí na strukturu mezd a na rozdíly ve výši mezd, které pobírají absolventi vysokých škol oproti absolventům středních škol (tzv. "college wage premium"). Dále objasňují možné příčiny klesající participace na trhu práce. - Poznámky. -- K tématu viz i články na s. 191-210 a 211-228.

By Trevor Tombe and Xiaodong Zhu

Trade, migration, and productivity : a quantitative analysis of China

Obchod, migrace a produktivita : kvantitativní analýza Číny

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 5, p. 1843-1872

Autoři v článku zkoumají faktory, které ovlivňují produktivitu práce v Číně. Konkrétně jsou prostřednictvím modelu vnitřního a vnějšího obchodu a migrace zjišťovány dopady snížení nákladů spojených s obchodem a migrací. V r. 2000 byly náklady vysoké, poté se však snížily. Toto snížení nákladů zapříčinilo růst agregátní produktivity práce v letech 2000-2005 o 36 %. Podstatné je zejména snížení nákladů spojených s migrací a vnitřním obchodem. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 67, (2019) č. 7-8

Ošetřovné - posuzování nároku na dávku a její výplatu v příkladech (s. 8-11); Evropská rada zaměstnanců: přístup k nadnárodním informacím a možnosti jejich projednání (s. 12-16); Autorská a průmyslová práva z pohledu zaměstnance a zaměstnavatele (s. 25-29); Neplacené volno ve zdravotním pojištění (s. 33-35); Zdravotní pojištění - zaměstnanci a "státní kategorie" po část kalendářního měsíce (s. 36-39); Vzdělávání zaměstnanců: je to aktivita managementu lidských zdrojů jen pro některé? (s. 46-50); Ochranná doba při zákazu výpovědi a dobré mravy - judikát (s. 55-57); Porušení konkurenční doložky a smluvní pokuta - judikát (s. 58-60); Diskriminace na pracovišti (s. 61-67); Osobní příspěvek - achillova pata odměňování v rozpočtové sféře (s. 68-72).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 14, (2019) č. 9

eNeschopenka - novela zákona o nemocenském pojištění - č. 164/2019 Sb. (s. 3-6); Co je sick days a jeho zdanění (s. 7); Novela zákona o obchodních korporacích - navrhované změny (s. 8-12); Kdo rozhoduje o čerpání dovolené: (2.) (s. 18-20); Navýšení práv nad zákoník práce (s. 23-26); Zneužití ochrany zaměstnancem - účelová pracovní neschopnost (s. 32-34); Příspěvek zaměstnavatele na pojištění zaměstnance z hlediska daně z příjmů (s. 35-39); Nepřípustný souběh ve zdravotním

pojištění (s. 43-44); Daňový balíček u veřejně prospěšných poplatníků - č. 80/2019 Sb. (s. 56-60); Pracovní poměr na dobu určitou ve veřejné správě (s. 66-69).

Právo

Johan Boucht

Asset confiscation in Europe - past, present, and future challenges

Zabavování majetku v Evropě - minulost, současnost a výzvy do budoucna

Journal of financial crime, Vol. 26, (2019) No. 2, p. 526-548

Základem mechanismů umožňujících zabavení majetku pocházejícího z nelegální činnosti je myšlenka, že pachatel by neměl profitovat ze své kriminální činnosti. Autor v článku popisuje jednotlivé fáze konfiskace majetku a dále se soustředí na systémy nastavené v evropských zemích a jejich rozdíly. Diskutovány jsou také právní i praktické problémy s konfiskací majetku spojené. - Poznámky.

Frank Grell, Ulrich Klockenbrink

Auswirkungen der Richtlinie über präventive Restrukturierungsrahmen auf Fremdkapitalgeber
Směrnice o rámcích preventivní restrukturalizace a její dopady na věřitele

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 26, S. 1489-1494

Nedávno schválená Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 má minimalizovat překážky pro volný pohyb kapitálu, které vyplývají z rozdílných rámcových podmínek v jednotlivých členských zemích EU. Klade si za cíl zachovat celkovou hodnotu krizových podniků pro věřitele, akcionáře i samotné hospodářství. Ke schválení došlo po velkých debatách a státy mají nyní povinnost směrnici do dvou let implementovat do svého právního systému. Ačkoliv směrnice znamená výhody zejména pro dlužníky, autoři tvrdí, že v konečném důsledku bude mít pozitivní dopady i na věřitele. Závěrem doporučují, aby se při implementaci dbalo na destigmatizaci krizových podniků tím, že budou umožněny provozně spolehlivé obchodní operace, aniž by byla do příliš velké míry omezena práva věřitelů. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M13.

Bernd Federmann, Frank Racky, Markus Kalb, Gracjan Modrzyk

Die Whistleblower-Richtlinie der EU : die neuen Regeln und deren Auswirkungen auf Unternehmen des privaten Sektors

Směrnice EU o ochraně whistleblowerů : nová pravidla a jejich dopady na podniky soukromého sektoru

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 30, S. 1665-1671

V dubnu 2019 schválil Evropský parlament navrženou Směrnici o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie (tzv. whistleblowerů), která zaručuje, že oznamovatelé nebudou čelit žádným represím ani sankcím. Přijatá opatření nyní musí členské státy do dvou let implementovat do svého národního právního řádu. Článek se věnuje obsahové stránce navržené směrnice, přibližuje její znění a kontext. Autor přichází s podrobnou analýzou rozsahu směrnice, možností uplatnění a kanálů, prostřednictvím kterých mohou whistlebloweri porušování unijní legislativy oznamovat. Ačkoliv se návrh zaměřuje na porušování práva EU, autor se domnívá, že němečtí zákonodárci působnost nových pravidel rozšíří i na národní úroveň. Doporučuje proto německým firmám, aby ověřily své interní struktury a popřípadě zvážily možnosti přizpůsobení se novým podnikovým procesům, např. za použití systému správy případů na bázi IT. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Michael Kieffer

Digitalisierung des stationären Vertriebs und automatisierte Geschäftsräume : Vertragsschluss, Informationspflichten und weitere Aspekte

Digitalizace stálého prodeje a automatizované obchody : uzavření smlouvy, informační povinnosti a další aspekty

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 34, S. 1888-1892

Trend digitalizace se začíná stále více promítat i do obchodu a nakupování. Dokumentace a prodejní procesy se uskutečňují elektronickou formou a prodej zboží a služeb by mohl napříště probíhat i bez fyzické přítomnosti prodávajících. Počítá se s tím, že klasické obchodní domy se stanou minulostí a místo nich

budou zřizovány speciální prostory, kde rady prodejce nahradí informace poskytované automatizovaným systémem prostřednictvím digitálních aplikací. Změna se promítne i do uzavírání smluv, jež zákazníci nebudou dostávat v papírové podobě, ale stvrdí je pouze svým elektronickým podpisem. Článek se věnuje právním aspektům elektronicky prováděných obchodních procesů, přičemž zohledňuje faktor přítomnosti respektive absence prodejce. Je-li přítomen, nenáleží mu žádné jiné právní povinnosti, než v případě uzavírání smluv klasickou formou. Povinnosti, které vyplývají z nepřítomnosti prodejce, autor v článku detailněji analyzuje. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Jan Kupčík

Digitální platformy pohledem soutěžních orgánů

Antitrust, Sv. 2019, č. 1, s. 9-15

Bližší k problematice regulace soutěžního práva na digitálních trzích. Autor představuje několik soutěžně-právních analýz pokrývajících vztahy digitálních platforem k určitým specifickým otázkám se zaměřením zejména na evropský prostor. Provádí jejich názorovou syntézu a identifikuje nejzajímavější závěry, poté se zamýšlí nad budoucím vývojem. Jedná se o analýzu Australské soutěžní a spotřebitelské komise (ACCC) shrnující šetření v oblasti digitálních platforem; o studii britského soutěžního úřadu (CMA) k digitálním porovnávačům; společnou studii francouzského soutěžního úřadu (ADLC) a německého soutěžního úřadu (BKA) ke vztahu soutěžního práva a dat a o studii ADLC k online reklamě a TV médiím. - Poznámky.

Jiří Fuchs

Diskriminace z důvodu věku v judikatuře Soudního dvora EU

Právní rozhledy, Sv. 27, (2019) č. 11, s. 397-400

Zákaz diskriminace je pevně zakotven v primárním právu EU a Listina základních práv EU přináší výčet zakázaných diskriminačních důvodů, ke kterým se řadí i věk. Autor se zaměřuje na otázku, kdy je rozlišování podle věku legální a kdy už představuje diskriminaci. Kriticky hodnotí, jak tuto otázku zodpověděl v řízení o předběžných otázkách Soudní dvůr EU a shrnuje, jaká pravidla lze z jeho judikatury vyčíst. Rozebírá případy týkající se rozlišování podle věku u přijímání do zaměstnání (stanovení maximálního věku pro přijetí uchazeče k práci, která zahrnovala fyzicky velmi náročné úkoly), při určování výše mzdy či platu a v případě ukončení zaměstnání (povinný odchod do důchodu). Autor uvádí, že zkoumaná judikatura na řadu aspektů odpověď nedává a v některých ohledech není zcela jednoznačná, nicméně se dají vyvodit některé nezpochybnitelné závěry. - Poznámky.

Peter Mišúr

Evropský parlament schválil směrnici posilující ochranu spotřebitelů

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 11, (2019) č. 6, s. 163-168

Evropský parlament schválil dne 17.4.2019 legislativní usnesení k návrhu Komise, kterým se novelizuje soubor směrnic zaměřený na lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů EU na ochranu spotřebitele (zejména směrnice 2005/29/ES a 2011/83/EU). Nová směrnice je součástí balíčku „Nová politika pro spotřebitele.“ - Poznámky.

Jan Strakoš

Informační systém evidence přestupků (ISEP) a jeho využití ve správním trestání

Správní právo, Sv. 52, (2019) č. 4, s. 217-235

Informační systém evidence přestupků (ISEP) funguje od 1.10.2016 jako systém veřejné správy podle zákona č. 365/2000 Sb. Centrální registr přestupků využívá tento neveřejný informační systém pro zpracování dat a jejich transfery, editorem dat jsou různé státní orgány, které odpovídají za obsah evidence. Autor nejprve shrnuje důvod vzniku, výchozí principy a filozofii Centrálního registru přestupků, dále se zaměřuje na legislativní proces a spuštění ISEP. Poté rozebírá právní problémy evidence přestupků a věnuje se otázce, kdo a za jakých okolností a v jakém rozsahu může využívat data uložená v ISEP. Připojuje také kritickou analýzu procesu sběru a zpracování dat v rámci ISEP. - Poznámky.

Jan Balarin, Anežka Janoušková

K fenoménu hromadné žaloby

Právní rozhledy, Sv. 27, (2019) č. 13-14, s. 489-496

Ministerstvo spravedlnosti ČR předložilo v březnu 2019 do mezirezortního připomínkového řízení návrh zákona o hromadných žalobách. Návrh umožňuje vést společné řízení na účet všech osob, které mají stejné nebo obdobné nároky vůči témuž žalovanému, a to buď v režimu opt-in (řízení zahrne pouze nositele nároku, kteří se k účasti přihlásí) nebo opt-out (řízení se týká nároků všech oprávněných bez nutnosti jejich procesní aktivity). Článek upozorňuje na některé nesouhlasné a negativní názory na myšlenku hromadných řízení, zejména pak v koncepční podobě, s níž přichází připravovaná legislativa. Autoři reagují na vybrané argumenty odpůrců hromadných žalob - zda jsou nástrojem nátlaku a trestání a nikoli prostředkem ochrany a vyvažování nerovnováhy v postavení stran; zohledňuje tvůrce zákona, že se pohybuje na poli soukromého práva; obrátí se úprava proti spotřebitelům a dalším, kterým má sloužit; proč i opt-out a jeho rozpor s ústavními principy; slučitelnost českého návrhu s návrhem evropské směrnice aj. - Poznámky. -- Příspěvek částečně reaguje na článek K. Šveřepové v Právním rádci č. 2/2019, s. 42-43.

Petr Klika

K zastavení exekučního řízení pro vady exekučního titulu v oblasti spotřebitelských úvěrů

Ad Notam, Sv. 25, (2019) č. 2, s. 49

Příspěvek představuje dva významné nálezy Ústavního soudu z prvního pololetí r. 2019, které se týkají zastavení exekučního řízení v souvislosti s případy porušení povinnosti poskytovatele spotřebitelského úvěru prověřit schopnost úvěrovaného daný úvěr splácet a nepřipustné výše úroků z prodlení. Jedná se o nález sp. zn. II. ÚS 3194/18 a nález sp. zn. III. ÚS 4129/18. V prvním případě byly vady exekučního titulu shledány v přiznání úroků z prodlení překračujících nejvyšší ústavně přípustnou výši. ÚS upozorňuje, že není-li možné takové úroky sjednat, není ani možné připustit, aby soudy přiznávaly nárok na jejich plnění. Zároveň je jejich uplatnění považováno za zneužití práva. Druhý nález akcentuje povinnost poskytovatele spotřebitelského úvěru prověřit schopnost spotřebitele splatit úvěr a uvádí, že nelze poskytnout zvýšenou ochranu ve formě exekučního řízení poskytovatelům, kteří neověří schopnost splácet.

Marcela Káňová

Kdy se přiznat ke kartelu

Právní rádce, Sv. 27, (2019) č. 6, s. 36-38

Autorka analyzuje, jak by měli postupovat jednatelé či členové představenstva podniku v případě odhalení kartelové dohody a případně, zda je vždy popírání existence kartelové dohody v souladu s péčí řádného hospodáře. Nejprve upozorňuje na možnost využití prostředků vedoucích k minimalizaci uložené pokuty (za pomoci programu shovívavosti a procedury narovnání), dále konkretizuje povinnosti péče řádného hospodáře. Poté se zaměřuje na rozhodující faktory ovlivňující procesní strategii se zaměřením na povinnost péče řádného hospodáře. - Poznámky.

Petr Liška

Ke smlouvě o zápůjčce

Obchodní právo, Sv. 28, (2019) č. 6, s. 25-36

Cílem článku je poukázat na kořeny úpravy zápůjčky v souvislostech nové právní úpravy, odlišit regulaci smlouvy o zápůjčce od jiných smluv obdobného typu a zejména rozebrat některé nové aspekty právní úpravy především z hlediska potřeb právní praxe. V současné době je zápůjčka pevnou součástí úpravy závazků v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. - Poznámky.

Jan Dvořák

Několik poznámek k ochraně utajovaných informací v řízení o přestupku

Správní právo, Sv. 52, (2019) č. 4, s. 201-216

Článek se věnuje problematice zajištění ochrany utajovaných informací v řízení o přestupku. Autor zkoumá, jaký je vztah přestupkového zákona k zákonu č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Provádí rozbor jednotlivých ustanovení správního řádu, která mají přímou vazbu na ochranu utajovaných informací (spis, nahlížení do spisu, ústní jednání, dokazování, rozhodnutí) a vyvozuje několik závěrů. Upozorňuje, že v každém řízení o přestupku, v němž bude

řešena utajovaná informace, je nutno dostát všem povinnostem stanoveným v zákoně o ochraně utajovaných informací, což může klást na správní orgán značné nároky. - Poznámky.

David Slováček

Neposkytnutí dotace z územního rozpočtu obce nebo kraje

Právní rozhledy, Sv. 27, (2019) č. 12, s. 446-451

Autor poukazuje na existenci malého množství soudní judikatury k otázce možné obrany před neuzavřením smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu krajů a obcí a na její vnitřní nekonzistentnost. Jednotlivé rozsudky ve vztahu k různým poskytovatelům a podobným právním úpravám docházejí k rozdílným závěrům. Sdělení (oznámení) o neposkytnutí dotace podle některých je a podle jiných zase není správním rozhodnutím, bránit se proti němu lze žalobou proti rozhodnutí, ale podle jiných rozsudků jen žalobou zásahovou. V článku je porovnána právní úprava procedury poskytování dotací ze státního rozpočtu (tzv. velká rozpočtová pravidla) s poskytováním dotací z rozpočtů krajů a obcí (tzv. malá rozpočtová pravidla) a dále je popsán a kriticky zhodnocen aktuální stav judikatury k otázce procedury ne/uzavírání veřejnoprávních smluv. Autor nabízí vlastní univerzálně použitelný model výkladu dotační procedury vedoucí k ne/uzavření smlouvy o poskytnutí dotace. - Poznámky.

Stanislav Bednář, Libuše Dočekalová

Obchodní tajemství ve světle evropského práva

Právní rádce, Sv. 27, (2019) č. 6, s. 44-45

Směrnice o ochraně obchodního tajemství č. 2016/943/EU stanoví minimální povinnou úroveň harmonizace této oblasti v Evropské unii. Lhůta pro její implementaci uplynula v r. 2018. Příspěvek informuje o implementaci směrnice o ochraně obchodního tajemství do právního řádu ČR, kde na rozdíl od jiných členských zemí již existovala definice obchodního tajemství i jeho relativně ucelená právní ochrana v rámci ochrany před nekalou soutěží. Některé články směrnice byly zapracovány novelou č. 286/2018 Sb. do zákona č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství. Autoři zmiňují, že dle jejich názoru nedošlo k řádné implementaci směrnice u úpravy výjimek z obchodního tajemství a doporučují novelizaci dotčených ustanovení. - Poznámky.

Stanislav Servus

Rodinná ústava, nový koncept v českém prostředí

Právní rádce, Sv. 27, (2019) č. 6, s. 40-42

V českých podnikatelských rodinách, které se rozhodly pro cestu mezigeneračního nástupnictví a předání vlastnictví, případně i vedení rodinné firmy, se postupně začíná prosazovat institut tzv. rodinné ústavy. Rodinná ústava představuje společnou dohodu o vizi jak v oblasti byznysu, tak i správy rodinného majetku, dále o společných základních hodnotách a principech vzájemného fungování a vztazích mezi jednotlivými rodinnými členy. Článek představuje koncept rodinné ústavy a zaměřuje se na základní obsahové body, které by měla zahrnovat. Poté rozebírá otázky přípravy rodinné ústavy a navazujících pravidel správy rodinné firmy. Autor zdůrazňuje, že rodinná ústava není typickou smlouvou uzavřenou mezi jejími stranami, ale představuje spíše morální kodex a základní rámec pro další společný rozvoj a spolupráci.

Jan Mihálik

Zamyšlení se nad formulací vyjádření notáře dle § 70a notářského řádu

Ad Notam, Sv. 25, (2019) č. 2, s. 23-29

Autor představuje změny v notářském řádu související s rozšířením náležitostí notářského zápisu o právním jednání, má-li notářský zápis sloužit jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku či veřejného seznamu. Věnuje se sepsu podkladových notářských zápisů a zejména formulacím vyjádření notáře dle § 70a notářského řádu. Součástí textu jsou také konkrétní formulace, které autor doporučuje použít v sepsovaném notářském zápisu. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Saeed Fayyaz

A review on measuring digital trade & e-commerce as new economic statistics products

Pohled na měření digitálního obchodu a e-commerce jako nových produktů hospodářské statistiky

Statistika, Vol. 2019, No. 1, p. 57-68

Globalizace a digitalizace s sebou přinesly nový způsob mezinárodní interakce mezi podniky i vládami, vyznačující se přesunem obrovského množství digitálních dat. Autor článku upozorňuje, že i přes stále vzrůstající význam tzv. digitálního obchodu není k dispozici dostatek empirických dat, která by pomohla definovat a lépe pochopit výzvy, které s sebou tento fenomén přináší. Článek se zabývá statistikou tzv. e-commerce a nabízí statistický pohled na způsob, jakým se měří elektronické obchodování. Po úvodu do problematiky digitalizace následuje modelový příklad z Íránu, s pomocí kterého autor přibližuje, jakým způsobem zde v praxi funguje e-commerce. Demonstruje to na konkrétním příkladu iránského start-upového podniku, který úspěšně vyvinul mobilní aplikaci, jež dnes slouží jako online platforma pro miliony Íránců. - Poznámky.

Simon Scott

But are those numbers correct? Some suggestions for appraising the accuracy of statistics

Jsou ta čísla správná? Návrhy na posouzení přesnosti statistik

Statistika, Vol. 2019, No. 1, p. 49-56

Autor se příspěvkem snaží upozornit na význam spolehlivosti dat pro výzkum a formulování kvalitních hypotéz a zároveň vyzývá k přesnější formulaci a identifikaci kritérií, kterými lze jejich přesnost posuzovat. Poukazuje na fakt, že nejsou stanovena žádná pravidla a návody, která by pomohla lépe určit, zda jsou předkládaná fakta pravdivá a dostatečně podložená. V úvodu předkládá historický přehled dosavadních pravidel, jak správně zpracovávat statistiky, a kriticky hodnotí jejich nedostatky. Autor v teoretické rovině navrhuje přesnější postup a pravidla pro statistická měření, jejichž stanovení pokládá za stěžejní, zejména v éře tzv. fake news, kdy je důvěryhodnost a spolehlivost statistik obzvláště důležitá. - Poznámky.

Jiří Pelej

Comparison of statistical yearbooks of Czechoslovakia, Czech Republic and Slovak Republic 1920, 1925 and 2017

Srovnání statistických ročenek Československa, České republiky a Slovenské republiky z let 1920, 1925 a 2017

Statistika, Vol. 2019, No. 1, p. 93-96

Komparace statistických ročenek vydaných v letech 1920 a 1925 v Československu s ročenkami zveřejněnými již samostatnými státy Českou republikou a Slovenskou republikou v r. 2017. Autor v úvodu přichází s historickým exkurzem, v němž popisuje, jakým způsobem probíhala formulace statistik v tehdejší Československu. Dále se již konkrétně zaměřuje na strukturu ročenek ve sledovaných letech a porovnává v nich obsažená data, stejně tak jako tematické zaměření průzkumů. V neposlední řadě autor provádí srovnání české a slovenské statistické ročenky z r. 2017 a dochází k závěru, že kapitoly se často poměrně liší. V porovnání se současnou českou verzí (2017) v československé ročence (1925) chybí např. kapitoly: měna a platební bilance, vybrané indikátory národní ekonomiky nebo životní prostředí. -- Více ke století čs. statistiky na s. 77-92.

Účetnictví

Miloš Tumpach, Zuzana Juhászová, Zuzana Kubaščíková

Aplikace změn účetního zobrazení leasingu podle IFRS v národní účetní legislativě SR z pohledu nájemce [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 14 (2019), č. 1, s. 5-16

Autoři porovnávají pojetí finančního leasingu podle mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS (konkrétně IAS 17 a IFRS 16) a podle slovenské legislativy. Ta se sice standardy IAS/IFRS inspiruje, stále se však vyskytují v obou pojetích určité rozdíly, které se přijetím standardu IFRS 16 ještě zvýší.

Podle autorů je slovenská národní legislativa v oblasti leasingu náchylnější na manipulaci, a to zejména z důvodu chybějících pravidel při oceňování aktiv z leasingu a nesprávně stanovených kritérií pro určení okamžiku, kdy o leasingu účtovat. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.524>

Rolf Uwe Fülbier, Jan Seitz, Gilbert Fridgen

Blockchain im Rechnungswesen : einige Gedanken über Möglichkeiten und Grenzen

Blockchain v účetnictví : několik postřehů k jeho možnostem a limitům

Der Betrieb, Jg. 72, (2019) Nr. 24, S. 1337-1344

Technologie blockchainu začíná pronikat prostřednictvím některých start-upů v Evropě a USA i do oblasti účetnictví a auditu. Autoři analyzují potenciál této případné inovace pro účetní i auditorskou praxi. Zde vyzdvihují zejména koncept "potrojného účetnictví" (Triple-Entry Accounting), které by se mohlo stát doplňkem či dokonce alternativou ke stávajícímu účetnictví podvojnému a mohlo by podnikatelům ušetřit administrativu a zároveň zvýšit transparentnost jednotlivých transakcí. Stále ale ještě nejsou zdaleka vyvráceny všechny pochybnosti o efektivnosti vynaložených nákladů i technické proveditelnosti blockchainového účetnictví, především v případě tzv. otevřeného blockchainu a tvorby či auditu závěrek v reálném čase. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Petr Vácha

Požadavky na zveřejnění v oblasti výnosů : IFRS vs. české účetní předpisy [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 14 (2019), č. 1, s. 35-49

Autor shrnuje současný stav zveřejňování výnosů podle české účetní legislativy v porovnání s mezinárodními účetními standardy IAS/IFRS a následně analyzuje účetní závěrky 20 největších českých účetních jednotek, z nichž polovina účtuje podle české legislativy a polovina podle IAS/IFRS. Zveřejňování v oblasti výnosů podle IAS/IFRS přináší podle autora uživatelům více informací, než při zveřejňování podle české účetní legislativy. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.527>

Luboš Hlinovský

Transparentnost a aplikace IAS 20 v podmínkách evropských poskytovatelů letových provozních služeb [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 14 (2019), č. 1, s. 51-63

Poskytovatelé letových provozních služeb (ANSP, řízení letového provozu) patří mezi monopolní a regulované podniky. Autor v článku analyzuje, zda zkoumané ANSP v letech 2015-2017 dodržovaly pravidla Nařízení EU 550/2004, tedy zda zveřejňovaly všechny požadované informace dle IAS 20, a to s ohledem na čerpání dotací. Na základě posouzení výročních zpráv 17 ANSP zjišťuje nižší míru dodržování pravidel, různorodost ve formě i obsahu účetních závěrek a nízkou účinnost regulace. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.526>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 26, (2019) č. 6

Řízení kvality: osoby a obsazení (s. 7-11); Řízení kvality: předpisy (s. 11-15); Řízení kvality: vedení spisu (s. 15-17); Nezapomínejme na povinnou kontrolu kvality u vybraných auditů a jiných zakázek (s. 18-20); Dozorčí komise - mýty a skutečnost (s. 20-22); Priority činnosti Kárné komise KA ČR (s. 22-23); Každý, kdo se snaží dělat poctivý audit, si zaslouží hluboký respekt: rozhovor s Monikou Vítovou, předsedkyní kontrolního výboru Rady pro veřejný dohled nad auditem (s. 24-26).

Veřejná správa

Samuel Král, Štěpán Štarha, Robert Nešpůrek

Servisní smlouvy k softwaru z pohledu objednatele

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 7, (2019) č. 4 (červenec), s. 40-45

Servisní smlouvy zpravidla navazují na implementační smlouvy a uzavírají se v případech, kdy implementovaný systém vyžaduje podporu systému nebo zásahy, jimiž bude dodavatel systém dále rozvíjet.

Příspěvek se zaměřuje na praktické otázky, které trápí zadavatele jako objednatele služeb podpory systému. Přináší doporučení, jak správně nastavit vztah implementační a servisní smlouvy, jaká jsou potřebná ujednání servisní smlouvy a jak zajistit předání a převzetí služeb podpory ze strany různých dodavatelů. Autoři zdůrazňují potřebu monitoringu dodržování požadavků na kvalitu poskytování servisních služeb (SLA, service level agreement), nutnost součinnosti zadavatele, poskytnutí licence k výsledkům rozvoje systému, nastavení odpovědnosti smluvních stran za chod systému a infrastruktury i pravidel pro exit. -- Tematicky souvisí s příspěvkem o implementačních smlouvách z č. 3/2019, s. 48-52.

Jan Sedláček

Trestněprávní rovina zadávání veřejných zakázek. (I.)

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 7, (2019) č. 4 (červenec), s. 52-55

Autor se věnuje problematice trestné činnosti související se zadáváním veřejných zakázek. Nejprve informuje o statistice kriminality v oblasti veřejných zakázek a uvádí, že celkový počet zahajovaných trestních řízení v této oblasti je na nižší úrovni, než by se kvůli mediálnímu obrazu problému mohlo zdát. Poté přináší přehled konkrétních trestných činů upravených trestním zákoníkem, které se mohou oboru veřejných zakázek týkat (trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, sjednávání výhody při zadávání veřejné zakázky, pletichy při zadávání veřejné zakázky, zneužití pravomoci úřední osoby) a objasňuje jejich skutkovou podstatu. Představuje i některé relevantní judikáty.

Jana Petrová, Matúš Holubkovič, Adéla Havlová

Výhrada změny dodavatele v průběhu plnění VZ

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 7, (2019) č. 4 (červenec), s. 28-31

V průběhu plnění veřejné zakázky může nastat situace, že dodavatel, který se zúčastnil zadávacího řízení, nemůže v jejím plnění pokračovat. Zákon o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. v tomto případě umožňuje využít předem vyhrazené změny ve smlouvě na veřejnou zakázku a nahradit dodavatele jiným bez nutnosti nového zadávacího řízení. Příspěvek poukazuje na praktické otázky při tvorbě zadávací dokumentace a smlouvy na plnění veřejné zakázky, chce-li si zadavatel vyhradit změnu dodavatele. Věnuje se naplnění podmínek vyhrazené změny, dalším vhodným smluvním ujednáním i vlastnímu procesu výměny. Autoři zdůrazňují, že výhrada změny dodavatele může být praktická zejména u dlouhodobých projektů, které jsou strukturovány do fází nebo jejichž plnění je svojí povahou jednoduché, takže je dodavatel fakticky zaměnitelný a rizika spojená s jeho změnou jsou menší než u provedení nového zadávacího řízení.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2019, č. 2

Kyberbezpečnost 90,91: debata nejen o varování NÚKIB (s. 4-10); Zajištění kontinuity činností z pohledu bezpečnosti informací (s. 12-14); Spisovou službu čekají zásadní změny (s. 20-21); Projekt Sonia: elektronická identita pro 5 milionů Čechů (s. 26-27); Portály místních samospráv a poskytování personalizovaných služeb klientům veřejné správy (s. 28-31); eIdentita (s. 34-35); Nařízení eIDAS a bezpečnost (s. 36-37).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 25, (2019) č. 8

Pohár trpělivosti územních samospráv se zásahy státu do jejich práv se naplnil (s. 6); Rok 2018 a investiční dotace obcím (s. 20-21); Jaké jsou nové trendy v řízení organizací? (s. 26-27); Potřeba vzdělávání v oblasti veřejných zakázek je konzistentní (s. 30); Umělá inteligence se úspěšně uplatní ve službách veřejné správy (s. 37); Na podporu digitalizace lze získat finance z Evropské unie i tuzemska (s. 38); Jak šel čas s aktivitami Center společných služeb (s. 48-49); Jak správně nastavit zadávací podmínky u veřejných zakázek na stavební práce (s. 58-59).

Veřejná správa

Sv. 30, (2019) č. 13

Úřady zlepšují podmínky pro hendikepované (s. 2-5); Tlumočnický znakového jazyka (s. 6); Tomáš Vyhnánek: Rozklikávací rozpočet otevírá virtuální dveře do hospodaření institucí i obcí (s. 7); Aktuality z přestupkového

práva (s. 8-9); Přehled přestupků a pokračování reformy správního trestání (s. 10-12); Nová skripta ke zkoušce odborné způsobilosti k přestupkovému řízení (s. 13); Metropolitní oblasti a aglomerace na území České republiky (s. 18-19); Vzdělanostní, genderové a věkové profily zastupitelů obcí (s. 22-23); Odpadní teplo není jen v Temelíně. Nově vzniklý toolbox pomůže odpadní teplo efektivně využívat (s. 24-26); Nové kapacity v lokálních sítích pomáhají obcím aktivně řešit situaci ohrožených dětí (s. 27); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - předvídatelnost, rozumnost (s. 28); Hospodaření obce (s. 29).

Veřejná správa

Sv. 30, (2019) č. 14

Snad Ústavní soud nezruší bezdoplatkové zóny, doufají v Karviné (s. 2-7); Veřejnoprávních smluv v posledních letech ubývá (s. 8); Vzdělávání zastupitelů pomůže lepšímu výkonu samosprávy (s. 9); Anna Doležalová: Občan na úřadě očekává kompetentní úředníky (s. 10-12); Projekt Institutu pro veřejnou správu „Přístupný a otevřený úřad“ (s. 13); Petr Mlsna: Připravte se na technoparty dopředu (s. 14); Vyhodnocení roku 2018 z hlediska řízení kvality ve služebních úřadech (s. 15-18); Záměr právního jednání a jeho zveřejňování (s. 19); Projekt eSbírka a eLegislativa (s. 20-23); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - sezení na stavebních prvcích, technoparty (s. 27); Budoucnost Evropy očima občanů Unie (s. 28-29).

Veřejná správa

Sv. 30, (2019) č. 15

Šmejdi 2: podvodníci útočí i na malé obce, telefonicky si vynucují smlouvy (s. 2-5); David Sláma: modernizace veřejné správy se netýká jen často skloňované elektronizace (s. 6-9); Mikolajice spustily mikroelektrárnu a získaly nominaci na „energetického oskara“ (s. 10-13); Srozumitelný jazyk šetří úřadům čas i peníze - nová metodika (s. 14-15); Alena Švejnhová: aktivní lidé přemýšlejí a je skvělé vyjít jim vstříc (s. 18-21); Daří se vám na úřadě zvládat rizika? - risk management (s. 22-23); Klimatická změna – a co my s tím? (s. 24-25); Cesta k udržitelnému a přívětivému sídlu souvisí také s integrací hry do jeho prostředí (s. 26-27); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - účinnost OZV (s. 28); Smlouvy uzavírané obcí (s. 29).

Veřejná správa

Sv. 30, (2019) č. 16

Paragrafy stavebního zákona do října nebudou, myslí si Legislativní rada vlády (s. 2-6); Marcela Pavlová: Díky novému stavebnímu zákonu bude stačit jen jedno povolení ke stavbě (s. 7-9); David Sláma: Rekodifikace stavebního práva je nákladný experiment s nejistým výsledkem (s. 10-11); Obce mýtné na některých silnicích nechťejí, obávají se, že se kamiony přesunou jinam (s. 12-14); Státní služba v roce 2018: legislativní změny (s. 15-18); Petr Mlsna: Regulace doby nočního klidu představuje druhou nejčastěji upravovanou problematiku (s. 19); Česko na cestovatelském tržišti. Z Pražského hradu až do zapadlých koutů země (s. 20-23); Obce loni hospodařily s rekordními příjmy i výdaji (s. 24-25); Věra Kameníčková: Dotace budou ubývat, obce na to nejsou připravené (s. 26-27); Ministerstvo vnitra vydalo Výroční zprávu o stavu veřejné správy v roce 2018 (s. 28-29); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - výjimky z OZV (s. 30).

Veřejná správa

Sv. 30, (2019) č. 17

Česko ztrácí vodu: Obcím pomáhají rychlé dotace, zřídí se „komise sucha“ (s. 2-5); V Moravskoslezsku se nedaří snížit imise. Kvůli Polsku i zákonům (s. 6-9); V Josefově na Sokolovsku vybudovali místo, kde se budou setkávat generace (s. 10-11); K přestupku proti veřejnému pořádku porušení nočního klidu (s. 12-15); Markéta Khauerová: Starosta musí být stále nejméně o krok napřed (s. 16-18); Etika: O čem se nemluví ve veřejné správě (s. 19-21); Dušan Zouhar: Měníme dynamiku i obsah vzdělávacího procesu - Institut pro veřejnou správu (s. 22-23); Výroční zpráva o stavu vzdělávání úředníků územních samosprávných celků v ČR v roce 2018 (s. 24-25); Povaha správního řízení trestního v porovnání s řízením trestním (s. 26-28); Přezkoumání hospodaření obce (s. 29).

Veřejné finance. Rozpočet

By Delphine Moretti and Dirk Kraan

Budgeting in France [elektronický zdroj]

Rozpočtový proces ve Francii

OECD journal on budgeting, Vol. 18 (2018), No. 2, p. 8-72

Ve Francii došlo v uplynulých dvaceti letech k rozsáhlým rozpočtovým reformám. Zpráva OECD popisuje rozpočtový proces ve Francii a charakterizuje provedené reformy. Pozitivně je hodnocena srozumitelnost předkládaných informací, střednědobý charakter rozpočtů i přechod k tvorbě rozpočtu shora dolů. Stále ale existují oblasti, ve kterých by mohlo dojít ke zlepšení. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2019/08/Journal_on_Budgeting_2_2018_str.8-72.pdf

by Ivor Beazley, Ronnie Downes and Scherie Nicol

Budgeting in Kazakhstan : a roadmap for continued budgetary governance reform

[elektronický zdroj]

Rozpočtový proces v Kazachstánu : podrobný přehled pokračující reformy rozpočtového řízení

OECD journal on budgeting, Vol. 18 (2018), No. 3, p. 9-80

Kazachstán je největší a nejrychleji rostoucí ekonomikou Střední Asie. Součástí programu reforem jsou i reformy v rozpočtové oblasti. V příspěvku jsou shrnuty dosud provedené kroky, posouzeny silné stránky rozpočtového procesu a navrženy priority do následujících let. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/08310b83-en>

Václav Sojka

Daňovou podporu na výzkum a vývoj čerpá méně podniků

Statistika & my, Sv. 9, (2019) č. 6, s. 34-35

Nepřímá veřejná (daňová) podpora výzkumu a vývoje je v ČR určena zejména pro soukromé podniky, její podstatou jsou odpočty výdajů na realizaci projektů VaV od základu daně z příjmů. Příspěvek přináší statistický pohled na využívání daňové podpory VaV v r. 2017 v ČR. Autor informuje o odvětvové struktuře podniků s přiznanou nepřímou veřejnou podporou, dále se zaměřuje na velikost těchto podniků a na koncentraci daňových odpočtů do několika málo soukromých podniků. Uvádí, že daňovou podporu VaV ve zkoumaném roce využilo 1135 soukromých podniků, ve srovnání s r. 2016 počet podniků klesl o 9% a vrátil se tak na úroveň r. 2013. Na jeden podnik připadala v průměru daňová podpora ve výši 2,2 milionu korun.

Ruth Berschens, Martin Greive, Jan Hildebrand, Moritz Koch, Jan Mallien, Jens Münchrath, Christian Rickens, Thomas Sigmund

Das gefährliche Vergessen : Comeback der Schulden

Nebezpečné zapomínání : návrat dluhů

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 122 (28.6.2019), S. 52-58

Autoři článku si všímají změny vnímání veřejného i soukromého zadlužení v rámci zemí skupiny G20. Zatímco po vypuknutí finanční krize v r. 2008 bylo toto samotné fórum ustaveno především za účelem zabránění excesivnímu úvěrování a zadlužování států, podniků a domácností s destabilizujícím účinkem na světovou ekonomiku, nyní zaznívají od řady politiků i ekonomů výzvy k využití nízké úrokové hladiny ke zvýšení investic a spotřeby. Dokonce i v Německu jsou vznášeny pochybnosti, jestli v tamní ústavě zakotvená dluhová brzda se již nepřežila a zda spíše než dluhy nebrzdí německou ekonomiku. V článku ovšem zaznívají také varování o potenciální rizikovosti již nyní vysoce zadlužených či zadlužujících se ekonomik (Čína, Japonsko, Itálie, USA), stejně jako upozornění na ne vždy efektivní a prorůstové veřejné investice. -- K tématu viz také článek na s. 57 a rozhovor s hlavní ekonomkou MMF G. Gopinath na s. 58-59.

Florin O. Bilbiie, Tommaso Monacelli, and Roberto Perotti

Is government spending at the zero lower bound desirable?

Jsou vládní výdaje v situaci nulové spodní hranice úrokových sazeb žádoucí?

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 11, (2019) No. 3, p. 147-173

Předmětem článku je vztah mezi velikostí multiplikátoru způsobeného vládními výdaji a stupněm blahobytu společnosti. Tato problematika byla dosud zkoumána na základě standardního nového keynesiánského modelu, který tvrdí, že během období tzv. pasti likvidity vykazuje vládní spotřeba větší míru multiplikace než obvykle. V tomto článku se autoři zaměřují na období Velké recese v USA (2008) a za použití teoretického DSGE modelu se snaží zhodnotit pozitivní účinky zvýšené vládní spotřeby v situaci nulové spodní hranice úrokových sazeb. Prostřednictvím pozorování dynamiky, jakou se v tomto období měnily hlavní makroekonomické proměnné, docházejí k závěru, že navýšení vládní spotřeby po r. 2008, ač mírné, bylo velmi blízko optima. - Poznámky.

Tomáš Nejedlý

Náhodne, málo a bez vize. Ako Slovensko financuje vedu : veda a výskum

Trend, Sv. 29, (2019) č. 27, s. 25-27

Úvaha nad současnou situací státní podpory vědy a výzkumu na Slovensku. Autor informuje o závěrech analýzy výkonu slovenské vědy v období 2007-2017 i o nerealizaci značné části strategických dokumentů státní vědní politiky. Přibližuje strukturu financování vědy a výzkumu na Slovensku, připravovanou transformaci Slovenské akademie vied a návrhy SAV vedoucí k vytvoření dlouhodobé koncepce financování VaV. Situaci slovenské vědy porovnává se situací v Česku a zde provedenými změnami v organizaci a financování VaV a inovační strategie.

By Sierd Hadley, Dirk Kraan, Bryn Welham

Recent developments in the work of the Budget Office [elektronický zdroj]

Nedávný vývoj v práci rozpočtových úřadů

OECD journal on budgeting, Vol. 18 (2018), No. 2, p. 151-195

V článku jsou popsány změny, ke kterým došlo v práci rozpočtových úřadů Velké Británie, Nizozemí a Slovinska v souvislosti s reformami rozpočtového procesu. Ve většině zemí OECD došlo během uplynulých 30 let k přechodu z tradičního (inkrementálního) rozpočtového procesu k rozpočtovému procesu "shora dolů" (top down budgeting). Situace Velké Británie, Nizozemí a Slovinska jsou předloženy jako případové studie, přičemž zdůrazněny jsou společné i rozdílné stránky rozpočtových procesů těchto zemí a míra, do jaké daná země přešla na přístup "shora dolů". - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2019/08/Journal_on_Budgeting_2_2018_str.151-195.pdf

By Guy Chazan

Rethinking the mantra of 'black zero'

Přehodnocování mantry o "černé nule"

Financial Times, Vol. 2019, No. 40177 (24.8.2019), p. 5

Německo již pět let udržuje rozpočtový přebytek. Nyní země čelí recesi, v souvislosti s čímž rostou tlaky na větší výdaje a ústup od tzv. "černé nuly". Evropské centrální bance zároveň docházejí nástroje, jak podpořit ekonomiku a zvýšit míru inflace. Větší výdaje (zejména v Německu) by mohly pomoci. Němečtí politici se však přesto "mantry o černé nule" stále drží. -- Viz i The Economist č. 9157/2019, s. 12.

Věra Kameníčková

Rok 2018 a investiční dotace obcím

Moderní obec, Sv. 25, (2019) č. 8, s. 20-21

Významným rysem hospodaření obcí v ČR v r. 2018 byl značný růst investičních dotací doprovázený zvýšením kapitálových výdajů. Investiční dotace dosáhly výše 16,1 mld. Kč, což bylo o téměř 7 miliard více než v r. 2017. Příspěvek se podrobněji zaměřuje na dynamiku investičních dotací, podíly obcí s investiční dotací v jednotlivých krajích a na geografické rozmístění obcí, které dotace získaly. Přibližuje také statistiku investičních dotací dle velikostních kategorií obcí. -- Více k hospodaření obcí viz Veřejná správa č. 16/2019, s. 24-27.

Valeria A. Ramey

Ten years after the financial crisis : what have we learned from the renaissance in fiscal research?

Deset let po finanční krizi : jaká poučení plynou z obnovy fiskálního výzkumu?

The Journal of economic perspectives, Vol. 33, (2019) No. 2 (Spring), p. 89-113

Před více než 10 lety, kdy vypukla světová finanční krize, a úrokové sazby se ocitly v blízkosti nulové hranice, začali politici uvažovat o podpoře ekonomik prostřednictvím fiskálních stimulů. Později se vzrůstajícím zadlužením se naopak hovořilo o úsporných opatřeních. Snahy o zjištění možných dopadů fiskálních opatření nicméně odhalily nedostatky týkající se výzkumu ve fiskální oblasti. Od doby, kdy krize vypukla, se mnohé změnilo. Autorka v článku shrnuje nynější stav vědomostí o účincích fiskální politiky deset let po finanční krizi, přičemž se zabývá zejména různými multiplikátory. - Poznámky. -- K tématu viz i články na s. 115-140 a 141-162.

Isabella Lehmann and Matthias Wrede

The Bavarian municipal fiscal equalization scheme : emphasis on equity rather than efficiency

Bavorské fiskální vyrovnávací schéma týkající se místních samospráv : důraz na spravedlnost spíše než na efektivitu

FinanzArchiv, Vol. 75, (2019) No. 2, p. 127-151

Od 50. let 20. století se diskutuje o tématu nerovnoměrného ekonomického rozvoje uvnitř různých zemí. Některé státy řeší tento problém prostřednictvím tzv. vyrovnávacích plateb, které mají zmírnit rozdíly mezi regiony. Jedním z těchto států je i Německo. Usiluje o vyrovnání daňových příjmů na obyvatele mezi spolkovými zeměmi i o dosažení shodné úrovně veřejných služeb uvnitř spolkových zemí. Autoři v článku analyzují schéma zavedené v Bavorsku z hlediska spravedlnosti a efektivity. Kritéria spravedlnosti bavorské schéma splňuje, efektivitu nicméně snižuje nedostatečné zohlednění externalit. - Poznámky.

Pablo Ottonello, Diego J. Perez

The currency composition of sovereign debt

Měnová skladba státního dluhu

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 11, (2019) No. 3, p. 174-208

Autoři se ve své studii zaměřují na rozvíjející se ekonomiky, které zkoumají s ohledem na jejich státní dluh. Vycházejí z modelového předpokladu, že vlády v těchto zemích nejsou omezeny závazky ve vztahu ke státnímu dluhu a monetární politice. Vysoká míra zadlužení v národní měně často pobízí k jejímu znehodnocení, s cílem změnit měnovou kompozici dluhu ve prospěch měn zahraničních, aby se tak zabránilo inflačním nákladům. Ze získaných dat o 18 ekonomikách vyplývá, že přibližně tři čtvrtiny rozvíjejících se zemí má svůj dluh denominován v zahraniční měně. Ke znehodnocení měny navíc dochází častěji v dobách recese, zatímco v situaci ekonomického boomu měna spíše zhodnocuje. - Poznámky.

Gilles Mourre, Savina Princen

The dynamics of tax elasticities in the whole European Union

Dynamika daňové elasticity v celé Evropské unii

CESifo Economic studies, Vol. 65, (2019) No. 2, p. 204-235

Hospodářská krize byla důkazem toho, že výši příjmů z daní pro jednotlivé vlády členských zemí Evropské unie není jednoduché předpovědět. Autoři zkoumají, jak se v čase mění výnosy z daňových příjmů v souvislosti se změnou výše daňového základu v rámci EU. Používají přitom data získaná během let 2001-2013. Analyzována je daňová elasticita, mimo jiné ve vztahu k různým příjmovým kategoriím (daně z příjmů právnických osob, spotřební daně, aj.). V tomto ohledu provedený výzkum ukázal, že dopady jsou znatelné ve všech kategoriích, vyjma spotřebních daní. Výnosy z daní z příjmů právnických osob se přitom ukázaly být nejvíce cyklicky závislou daňovou kategorií. Empirické výsledky této studie dokazují, jak důležité je při zkoumání krátkodobé elasticity výnosů z daňových příjmů zohlednit vývoj hospodářského cyklu. - Poznámky.

by Chunsoon Kim

Who has power over the budget - the legislature or the executive? : a comparative analysis of budgetary power in 70 countries [elektronický zdroj]

Kdo má pravomoc nad rozpočtem - legislativa či exekutiva? : srovnávací analýza rozpočtové pravomoci v 70 zemích

OECD journal on budgeting, Vol. 18 (2018), No. 3, p. 125-144

V příspěvku je analyzováno rozdělení rozpočtových pravomocí mezi orgány zákonodárné a výkonné moci v 70 zemích světa. Posuzované země jsou rozděleny do 4 skupin na základě dvou charakteristik: finančních pravomocí (financial authority) a organizační kapacity (organisational capacity). Rozdíly mezi danými skupinami jsou mj. způsobeny i politickým kontextem. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/efc0708a-en>

Simone Radačičová

Zadlužené Argentíně hrozí už třetí bankrot v novém století

Hospodářské noviny, Sv. 63, (2019) č. 169 (2.9.2019), s. 7

Dva měsíce před prezidentskými volbami sužují Argentinu stejné hospodářské problémy, jako když ji před čtyřmi lety prezident M. Macri přebíral. Země je zadlužená, trápí ji enormní oslabování měny a nedůvěra investorů. HDP letos dle odhadů spadne o 2 procenta, inflace může dosáhnout 70 %. Argentina jedná s věřiteli o restrukturalizaci dluhu a žádá prodloužení splatnosti státních dluhopisů. Ale restrukturalizace dluhu je velké riziko, jednání mohou světové ratingové agentury vyhodnotit jako bankrot a to by ještě více podkopalo důvěryhodnost země. I MMF je v této situaci lidmi vnímám jako nepřítel. -- Viz také příspěvek o zavedení měnové kontroly a reakci MMF na vývoj situace v Argentině v HN č. 170/2019 (3.9.2019), s. 13.

Marcel Fratzscher

Zerreißprobe für die Geldpolitik : Europa muss einen Mittelweg zwischen zwei Extremen finden
Zátěžová zkouška pro měnovou politiku : Evropa musí najít střední cestu mezi dvěma extrémny

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 113 (14.6.2019), S. 64

Autor komentáře označuje za extrémní jak požadavky tzv. moderní měnové teorie (MMT) založené na masivních veřejných investicích i za cenu rostoucího zadlužení ve vlastní měně, tak fiskální politiku přísných rozpočtových úspor a zastropování rozpočtových schodků (austerity). Eurozóna se svou měnovou a fiskální politikou by sice měla zohlednit jednotlivé aspekty, v nichž MMT a austerity poukazují na stávající ekonomické problémy, jejich doporučeními by se však neměla příliš řídit. Zastánci MMT a austerity totiž zpravidla dostatečně nezohledňují význam strany nabídky, respektive poptávky, podceňují vliv výše a kvality státních výdajů na úrokovou hladinu i hospodářský růst a pouze okrajově berou v potaz roli měnové politiky centrálních bank při podpoře cenové stability, spotřeby a investic. Evropské vládní kabinet, ale i administrativa USA by proto měly od MMT a austerity odhlédnout a zasadit se o proticyklická výdajová opatření, ochranu proinvestičních rozpočtových kapitol před výdaji na krátkodobou spotřebu, jakož i o maximální nezávislost a akceschopnost svých centrálních bank.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Monatsbericht des BMF

Jg. 2019, Nr. 6

Kryptotokeny a technologie decentralizovaných účetních knih (distributed ledger technology, DLT) - přehled vztahený na finanční trh (s. 8-13); Zadlužení nízkopříjmových rozvojových zemí (s. 14-20); Výsledky odhadu daňových příjmů provedeného 7. až 9. května 2019 (s. 21-31); Zákon proti nelegálnímu zaměstnávání a zneužívání sociálních dávek (s. 32-39); K aktuálnímu vývoji německé ekonomiky a veřejných rozpočtů (s. 41-67); Shrnutí zasedání Euroskupiny a Rady ministrů financí EU ve dnech 16. a 17. května 2019 (s. 68-71); Portrét ředitele odboru pro finanční trhy Spolkového ministerstva financí L. Holleho (s. 74-76).

Zdravotnictví

Ingrid Majerová

Socio-economic development and its impact on health personnel in regions of Visegrad Group Plus countries [elektronický zdroj]

Socioekonomický rozvoj a jeho dopad na zdravotnický personál v regionech zemí V4+

Národohospodářský obzor, Vol. 19 (2019), No. 1, p. 3-24

Kvalita života a hospodářský rozvoj různých regionů jsou ovlivněny kombinací různých faktorů, mezi které patří mj. nezaměstnanost, zdravotní péče, vzdělávání, oblast životního prostředí či vybavení domácností. Autorka v článku zkoumá vliv vybraných ukazatelů socioekonomického rozvoje na zdravotnický personál v regionech zemí tzv. V4+, což je Visegrádská čtyřka (Polsko, Slovensko, Maďarsko, ČR) rozšířená o Slovinsko a Rakousko. Zahrnuto bylo časové období 2004-2013. Největší dopad v pozitivním směru na počet zaměstnanců v nemocnicích má podle autorky růst příjmů a počet vozidel ve společnosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2019/08/Narodohospodarsky_obzor_1_2019_str_3-24.pdf

Zemědělství

George Hammond

Agricultural revolution

Zemědělská revoluce

Financial Times, Vol. 2019, No. 40111 (8.6.2019), sect. House & Home, p. 1-2

Pokud Velká Británie odejde z Evropské unie, zanikne pro tamní zemědělce také dosavadní dotační systém, jenž je založen na společné zemědělské politice EU. Britská vláda vypracovává vlastní národní systém zemědělských podpor (environmental land management scheme, ELMs), který by se odklonil od plateb za obhospodařovanou plochu a více honoroval environmentální opatření jako uskladňování (sequestrace) uhlíku do půdy či kultivaci remízků. Zástupci farmářů a majitelů zemědělských pozemků ale počítají s tím, že se budou muset stát ekonomicky soběstačnějšími. V článku citovaní zemědělci se tak například hodlají více zaměřovat na turismus včetně toho ekologického.

Životní prostředí

Mauro Petriccione ; Ján Kováč

Ako zastaviť zmenu klímy? Európa vymyslí model, Čína ho odkopíruje : ekologické zmeny

Trend, Sv. 29, (2019) č. 22, s. 45-47

Rozhovor s generálním ředitelem Evropské komise pro oblast klimatu M. Petriccionem o evropské klimatické politice. Je v něm vysvětlena snaha o snižování emisí oxidu uhličitého v rámci politiky Evropské komise a její potenciální vliv na další státy (zejména Čínu), postupné změny v automobilovém průmyslu se zaměřením na elektromobilitu i fungování evropského systému obchodování s emisními povolenkami a dynamika cen povolenek. Dále se Petriccione vyjadřuje k budoucnosti jaderné energetiky v EU a ocelářského a hutnického průmyslu. -- K dopadům klimatických změn na evropské hospodářství a společnost viz Trend č. 25/2019, s. 26-29.

By William Nordhaus

Climate change : the ultimate challenge for economics

Změna klimatu : skutečná výzva pro ekonomii

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 6, p. 1991-2014

W. Nordhaus, držitel Nobelovy ceny za ekonomii z r. 2018, se ve svém příspěvku proneseném v souvislosti s udělením Nobelovy ceny věnuje tématu externalit a klimatických změn. Popisovány jsou zdroje externalit, jejich potenciální dopady a nástroje, které mohou v boji proti klimatickým změnám pomáhat. - Poznámky. -- Viz i autorův příspěvek "Can we control carbon dioxide? (from 1975)" na s. 2015-2035.

Christoph Schlautmann

Die grüne Täuschung

Zelený podvod

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 125 (3.7.2019), S. 14-15

Potravinářský řetězec Aldi se nechává oslavovat jako průkopník v ekologii za svůj centový příplatek za každý sáček na ovoce. Ochránci životního prostředí v tom však cítí prostý greenwashing (dezinformace šířená organizací za účelem prezentovat environmentálně zodpovědný veřejný obraz sama sebe), a nejen v případě tohoto krále diskontů, ale i u dalších firem z různých odvětví.

Cordula Tutt

Mit Geld-zurück-Garantie

Se zárukou vrácení peněz

WirtschaftsWoche, Jg. 2019, Nr. 19, S. 28-32

Potřebuje Německo daň z oxidu uhličitého, aby dosáhlo pokroku v ochraně životního prostředí? Exkluzivní výzkumy ukazují: zásadní reforma by byla možná i bez zatěžování většiny obyvatel.

M. Greive, M. Knodt, T. Sigmund

Neue Schulden fürs Klima? : Umweltschutz

Nové dluhy kvůli klimatu? : ochrana životního prostředí

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 152 (9.8.2019), S. 10

V Německu se řeší, jak financovat tzv. klimatický balíček. Jednou z alternativ je i dluhové financování prostřednictvím tzv. zelených dluhopisů (Green Bonds). Snaha o vyrovnaný státní rozpočet ("die schwarze Null") je nyní v Německu pod stále větším tlakem. -- Viz i další příspěvek na s. 10 a komentář na s. 14. -- K tématu také další čísla HB, např. č. 151/2019, s. 1, 6-7 a 13.

Ladislav Rozenský, Pavla Vrabcová, Miroslav Hájek, Tereza Veselá, Petr Hukal

Searching for correlations between CO2 emissions and selected economic parameters

Hledání korelace mezi emisemi CO2 a vybranými ekonomickými parametry

Statistika, Vol. 2019, No. 2, p. 151-162

Systém pro obchodování s emisemi (ETS) je jedním z důležitých nástrojů k dosažení udržitelného růstu a snížení produkce skleníkových plynů. Jedná se o systém, jenž je v rámci EU povinný pro všechny členské státy. Předmětem článku je obecná analýza environmentální politiky ČR, kterou autoři sledují a porovnávají s politikami ostatních členských států EU a zároveň hodnotí její efektivnost. Docházejí k závěru, že navzdory všem přijatým opatřením je ČR spolu s Estonskem, Nizozemskem a Lucemburskem jednou ze čtyř zemí s největší produkcí CO2 na obyvatele. Podle autorů je to způsobeno zejména dvěma faktory - geografickou polohou země a silnou orientací na export. Analýza dokazuje, že korelace mezi růstem HDP a zvýšenou mírou produkce emisí je minimální, což je demonstrováno na statistických datech. Autoři závěrem navrhují opatření, která by EU s cílem rychlejšího snižování emisí mohla podniknout, např. omezení vydávání bezplatných emisních povolenek v energetickém sektoru nebo zavedení tzv. uhlíkové daně.

Životní úroveň

Thomas Piketty, Li Yang, and Gabriel Zucman

Capital accumulation, private property, and rising inequality in China, 1978-2015

Akumulace kapitálu, soukromé vlastnictví a vzestup nerovností v Číně v letech 1978-2015

The American Economic Review, Vol. 109, (2019) No. 7, p. 2469-2496

Čína se v letech 1978-2015 změnila z chudé nerozvinuté ekonomiky v jednu z předních rozvíjejících se ekonomik. Zatím však chybí informace o tom, jak jsou příjmy a bohatství v Číně rozděleny (různá data si navzájem odporují, statistiky jsou zkreslené). Autoři se tento nedostatek snaží odstranit vlastním výzkumem - na základě kombinace dat z různých zdrojů odhadují akumulaci a rozdělení příjmů a bohatství v Číně v letech 1978-2015 a míru nerovností ve společnosti. Mj. docházejí k závěru, že podíl osob s nejvyššími příjmy ("horních 10 %") se zvýšil z 27 % na 41 % a že podíl "spodních 50 %" naopak klesl z 27 % na 15 %. - Poznámky.

Simona Měřinská

Každý jedenáctý je ohrožen příjmovou chudobou

Statistika & my, Sv. 9, (2019) č. 6, s. 24-25

Článek shrnuje výsledky pravidelného statistického šetření o příjmech a životních podmínkách domácností (EU-SILC) za r. 2018 v oblasti příjmové chudoby v ČR. Autorka nejprve představuje výpočet indikátoru příjmové chudoby a dále uvádí, které domácnosti jsou nejvíce ohroženy chudobou, jak subjektivně vnímají vycházení se svými příjmy a kde žijí. Poté se věnuje ukazateli materiální deprivace a dynamice míry materiální deprivace v ČR. V závěru přináší stručné mezinárodní srovnání dle souhrnného evropského indikátoru (ČR 12,2 %). Uvádí, že ČR se spolu s Finskem, Norskem, Slovenskem a Francií řadí mezi evropské státy s nejnižším podílem osob ohrožených příjmovou chudobou, materiální deprivací a nízkou pracovní intenzitou. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Jak žijeme na s. 26-30.

Ivana Malá

Modelling deprivation of the 50-plus population of the Czech Republic based on the SHARE survey

Modelování deprivace obyvatel ČR starších 50 let na základě ankety SHARE

Statistika, Vol. 2019, No. 2, p. 117-128

Zlepšování životní úrovně a boj proti sociálnímu vyčleňování radí Evropská unie mezi své významné cíle. Měření těchto faktorů je však problematické a výsledky šetření nelze kvantifikovat. Je proto nutné používat metody, v nichž jsou zohledněny subjektivní názory dotazovaných, např. prostřednictvím dotazníků. Autorka se ve svém článku zaměřuje na občany České republiky, kteří jsou zvláště náchylní k sociální exkluzi a materiální deprivaci - na kategorii občanů starších 50 let. Srovnává výsledky ČR a data získaná v r. 2013 prostřednictvím ankety SHARE (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe). Komparuje míru materiální deprivace naměřenou v ČR s výsledky v jednotlivých členských zemích EU a dochází ke zjištění, že data jsou víceméně srovnatelná. Index sociální deprivace je však v ČR vyšší, stejně jako rychlost, jakou se její míra zvyšuje. Na základě těchto indikátorů autorka soudí, že sociální deprivace představuje v ČR závažnější problém, než deprivace materiální.

Patti Waldmeier

The boomers going bust

Generace Baby boomers se ocitá na mizině

Financial Times, Vol. 2019, No. 40165 (10.8.2019), sect. Life & Arts, p. 16-17

Současná generace amerických seniorů se ve srovnání s předcházejícími generacemi mnohem častěji ocitá ve finančních potížích. Na několika konkrétních osobních příbězích jsou v článku ukázány příčiny této situace: celkově nedostatečné sociální zabezpečení, nutnost splácet studentské úvěry a velmi jednoduchý přístup k dalším půjčkám. Senioři vyhlásují osobní bankroty a jsou mnohdy až do pokročilého věku nuceni pracovat.

Ostatní

Małgorzata Galecka, Katarzyna Smolny

Criteria for the optimal financing model of public theatres [elektronický zdroj]

Kritéria optimálního modelu financování veřejných divadel

Národohospodářský obzor, Vol. 19 (2019), No. 2, p. 119-136

Jedním z úkolů státu je zajistit občanům spravedlivou distribuci veřejných statků. Autorky se v článku zabývají optimálním modelem financování veřejných divadel v Polsku. Na údajích z let 2011-2015 jsou analyzovány indikátory týkající se dostupnosti veřejných divadel. Dostupnost je chápána ve smyslu poskytnutí rovného přístupu ke službám divadel všem občanům, včetně různých menšin a znevýhodněných skupin osob. Dostupnost ovlivňují různé proměnné související s financováním (např. podíl dotací na celkových příjmech, dotace na jednoho diváka či podíl vlastních příjmů na celkových příjmech), přičemž autorky zjišťují, že se dostupnost různých divadel velmi liší. Tato diverzita v dostupnosti může být snížena nastavením stálých a objektivních kritérií při rozdělování finančních příspěvků. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2019/08/Narodohospodarsky_obzor_2_2019_str_119-136.pdf

Simon Book, Konrad Fischer, Jan Guldner

München leuchtet

Mnichov září

WirtschaftsWoche, Jg. 2019, Nr. 19, S. 16-23

O profesním úspěchu rozhoduje také volba správné vysoké školy. Exkluzivní žebříček časopisu WirtschaftsWoche ukazuje, které německé univerzity nejlépe připravují studenty na profesní dráhu v různých oborech a mají mezi personálními šéfy nejlepší pověst. V tabulkách vyniká Technická univerzita Mnichov, která si získává studenty podnikatelským myšlením a vynikající vědou.

Terminal degrees

Nejvyšší kvalifikace

The Economist, Vol. 432, (2019) No. 9152, p. 60

V USA se již několik let diskutuje o tom, zda by mělo být terciární vzdělávání hrazeno z veřejných zdrojů. Politici na obou stranách názorového spektra argumentují ekonomickou efektivností, bezplatné vzdělávání ale souvisí i s hodnotami, na kterých je společnost založena. Odpůrci bezplatného vzdělávání zdůrazňují, že z vyššího vzdělání profitují nejvíce sami absolventi, měli by to být proto oni, kdo ponесou náklady se vzděláním spojené. Tato skupina politiků navíc nesouhlasí s tím, aby z peněz daňových poplatníků mohly studovat i děti z bohatých rodin, místo toho, aby byly peníze použity na pomoc pro chudé. Druhá strana si naopak všímá, že na vysokých školách studují zejména studenti z bohatých rodin, právě kvůli existenci školného. Udělovat finanční pomoc pouze chudým studentům je často složité a administrativně náročné. Problematika se dotýká i tématu nerovnosti ve společnosti.

Vladislav Strnad

The Visegrad cooperation as the Czech national interest : a conceptual and empirical analysis

Visegrádská spolupráce jako český národní zájem : konceptuální a empirická analýza

Politologický časopis = Czech Journal of Political Science, Vol. 26, (2019) No. 1, p. 22-49

Analýza významu spolupráce ve formátu zemí V4 (tzv. Visegrádu) pro českou zahraniční politiku od vzniku této platformy v r. 1991 do současnosti. Autor rozlišuje dvě fáze visegrádské spolupráce: inkluzivní (1991-2015) a defenzivní (od r. 2015 dosud), přičemž předmětem jeho zájmu je především prvá z nich. Závěr článku zní, že účast ČR na V4 požívala jak interní (tj. vnitropolitický konsenzus), tak externí legitimaci (tj. přijatelnost pro ostatní zahraniční partnery). V4 však pro ČR a její zahraniční politiku nepředstavovala a ani dosud nepředstavuje alternativní integrační uskupení k jejím hlavním vazbám v rámci EU a NATO, ale pouze přidanou hodnotu pro zahraničněpolitické aktivity a platformu založenou na dobrovolném, rovném partnerství a neformálních vztazích. To přes dosavadní přijatelnost při prosazování českých zájmů činí z V4 křehkou entitu, závislou na politické vůli konkrétních aktérů. - Poznámky.

Martin Greive, Thomas Hanke

Wunch und Wirklichkeit

Přání a skutečnost

Handelsblatt, Jg. 2019, Nr. 128 (8.7.2019), S. 6-7

Francie a Německo spřádají plány na agendu týkající se investic, růstu, inovací a bezpečnosti v EU. Mezi partnery však hrozí při zasedání Komise v Aix-en-Provence nový spor při obsazování pozic. Za vším stojí otázka: jak dlouho ještě v Německu vydrží velká koalice CDU/CSU a SPD?

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 63, (2019) č. 28

Německá ekonomika dál vadne - zpomalení německého hospodářství (s. 8); Změny v pelotonu velmocí jsou odrazem jejich ekonomické síly (s. 28-31); Palec dolů kryptoměně Facebooku - úvaha J. Stiglitze o alternativních měnách (s. 32-33); Při ohlášení korupce ve firmě stát ochrání i externisty a stážísty - unijní právo k ochraně oznamovatelů (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 63, (2019) č. 29**

Trump chce prošetřit digitální daň ve Francii (s. 8); Budoucnost rodiny v Česku - téma čísla o nové koncepci aktivnější podpory rodin, dalších financích na půjčky, dávky, školky či byty (s. 10-17); Na trhu se objevují nereseriozní účetní firmy, částečné řešení přinese směrnice - dopad směrnice o evidenci skutečných majitelů a potřeba profesní komory a dalších opatření pro zkvalitnění činnosti účetních (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 63, (2019) č. 30**

Jak daně vybírat spravedlivěji a více - téma čísla o evropských společných pravidlech pro zdanění korporací CCCTB a efektivním zdanění příjmů (s. 10-17); Byty v Česku podražovaly téměř nejvíc v EU - infografika o růstu cen bytů v Evropě, dostupnost bydlení (s. 28-29); Neil Woodford: supernova, která se proměnila v černou díru - kauza portfolio managera (s. 34-35); Trh práce se mění, zákonná pravidla pro nové typy úvazků ale chybí - gig economy (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 63, (2019) č. 31-32**

Otcové zakladatelé českého developmentu: 7 příběhů, 7 miliardářů - téma čísla o životním příběhu developerů z oblasti bytové a kancelářské výstavby v Praze a seznámení s některými jejich projekty (s. 10-51); Hazardní hra centrálních bank - úvaha M. A. El-Eriana o používání nekonvenčních a experimentálních kroků měnové politiky (s. 56-57); Firmy vyplácejí na odstupu miliony, mnohdy zbytečně - české pracovní právo a odvolání vedoucího zaměstnance z funkce (s. 70-71).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 63, (2019) č. 33**

Stát chystá vlastní penzijní fond - téma čísla o podpoře doplňkového spoření na důchod a myšlenka státního fondu (s. 10-17); Vysoké ceny bytů lákají developery do regionů - vývoj výstavby a cen bytů v krajích ČR (s. 28-30); S provozovnou může firma po předchůdci "zdědit" i zaměstnance - pracovní právo (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 63, (2019) č. 34**

Vláda si ohlíká investice z ciziny - k návrhu zákona o prověřování zahraničních investic (s. 8); Zrušit firmu stojí v Česku statisíce - téma čísla o likvidaci společností (s. 10-14); Česku začínají chybět projekty, které politici před 20 lety nechali zapadnout - jaderná energetika, rychlovlaky, dálniční síť, penzijní reforma, školství (s. 24-29); Pravda o příčinách vzestupu čínské ekonomiky - komentář (s. 32-33); Podpora ekologických aut: dotace, parkování a dálniční známky zdarma - elektromobily (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 63, (2019) č. 35**

Mzdy porostou. Ale výrazně pomaleji - téma čísla přináší pohled na vývoj průměrné mzdy podle sektorů ekonomiky a podle profesí v r. 2018 v ČR (s. 10-17); Učitelé v platové propasti - rozhovor s expertem na vzdělávání ekonomem Danielem Münichem (s. 18-25); Peníze ve druhé světové válce - data o HDP válčících mocností v letech 1939-1945 (s. 26-27); Svět chce k udržitelnému rozvoji dospět do roku 2030. Zatím ale spíš přešlapuje - ekologie (s. 30-31); Benefity bez jasných pravidel zbytečně zvyšují mzdové náklady firem (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 63, (2019) č. 36**

Německé ekonomice mají pomoci nižší daně - plány na snížení korporátní daně na 25 % (s. 8); Čínské investice na mrtvém bodě - téma čísla o čínských PZI v Česku (s. 10-16); Boj o sever: velmoci se přetahují, kdo ovládne tající Arktidu (s. 26-29); Přichází doba, kdy věřitelé platí dlužníkům - záporné úrokové sazby pro klienty finančních institucí (s. 30-32); Firmy dostanou paušál na jednání s exekutory - novela exekučního řádu (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2019, č. 29**

Poprask v sociálnímu: systém financování péče o staré a potřebné je zralý na velký třesk. Jinak se stát nedoplatí - sociální služby a jejich financování (s. 18-21) a komentář na s. 44; Tisíce připomínek,

žádný potlesk: za extrémně dlouho připravované návrhy odpadových zákonů si ministerstvo životního prostředí vysloužilo facku (s. 24); Africký krůček k naději: druhý nejlidnatější kontinent provedl důležitý tah ke sjednocení svého trhu, ale prosperita je stále daleko - vytvoření Africké zóny volného obchodu AfCFTA (s. 34-35); Konec zázraku jménem světový obchod: Česko v posledním čtvrtstoletí velmi těžilo ze světového obchodu. Dnes je kvůli tomu zranitelné - makroekonomický pohled M. Zámečnicka (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2019, č. 30**

Uschlý ráj to na pohled: českou krajinu čeká kvůli suchu proměna - téma čísla (s. 10-23); Málo masa, sem tam brouk: klimatické změny promění zemědělství a v důsledku toho i produkci potravin. To se bude týkat rostlinné, více však masité stravy (s. 16-17); Junckerův plán posílá do Česka miliardy: podnikatelé dosáhnou na financování rizikovějších projektů - Evropský fond pro strategické investice (s. 24); Švábí efekt a epidemie paca: Argentina (s. 33-35); Levné peníze, drahé byty: základní příčinou divokého růstu cen bytů jsou extrémně nízké úrokové sazby, které nutí bohaté lidi investovat do nemovitostí (s. 40-42).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2019, č. 31**

Ozvěna z Letné: začala velká hra o datum konce Bradáčové, Ištvana a Zemana - soustava státního zastupitelství (s. 22-23); Dobyť Frankfurtu: současné vedení Evropské centrální banky opět s vysokou pravděpodobností uvolní měnovou politiku a základní sazbu posune ještě kousek do mínusu - Draghi/Lagardeová (s. 26); Co čeká a nemine dnešní dvacátníky: budou řešit hlavně bydlení a důchody, mohou však počítat s dědictvím - makroekonomický pohled M. Zámečnicka (s. 42-43).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2019, č. 32-33**

Tricet let od sametu - téma čísla - příběhy, rozhovory, analýzy i problémy ze 30 let svobody ČR (s. 10-43); Návrat středoevropských démonů: historie se opakuje. Poláci a Maďaři se budováním neliberální demokracie vracejí k neslavným tradicím meziválečných autoritativních režimů. Ale i Češi v mnohém navazují na chyby a slabá místa první republiky - esej (s. 60-62); Čína předběhla Ameriku: Čína přilákala více peněz než Spojené státy, zatímco Británie se sbírala z brexitového šoku. To byly hlavní loňské trendy zahraničních investic (s. 65-67).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2019, č. 34**

Svěřenská opona: Andrej Babiš má stále plnou kontrolu nad majetkem Agrofertu, svěřenský fond mu poskytuje potřebné utajení - kauza střetu zájmů (s. 18-19); Zdroje jsou: roztržka o rozpočet je u konce. Ministryně Schillerová přišla s ústupky (s. 20); Miliardový poker o Hongkong - protesty (s. 28-30); Konec čtyřkolového bohu: Čína vědomě podpořila nový obor, v evoluční fázi připustila vznik mnoha startupů a teď opět vědomě zahajuje fázi darwinistické selekce - makroekonomické postřehy M. Zámečnicka o čínském trhu s osobními auty a zejména elektromobily (s. 40-41).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2019, č. 35**

Už je tady zase: přibývají signály, že růst české i světové ekonomiky se zadržává, že přichází recese či krize. Jako první se dostává do potíží průmysl, hlavně ten automobilový - téma čísla se věnuje vývoji hospodářského cyklu (s. 2-16); Poslední leč: automobilový průmysl, motor české ekonomiky, začal zadržávat (s. 22-23); Úředník na dlažbě: vláda Andreje Babiše chystá masivní propouštění tisíců úředníků. Nejvíce se bude "sekat" na ministerstvech - státní správa (s. 26-27); Římské kostky jsou vrženy - pohled na budoucnost Itálie (s. 42); 20 let Vladimira Putina: ruský prezident svoji zemi pozvedl a ponížil najednou. To je zlé - a konec jeho vlády bude znamenat problém ještě horší (s. 50-52).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2019, č. 36**

Boj o maso - polemické téma čísla o spotřebě masa a její dynamice v ČR i ve světě (s. 12-19) a makroekonomický pohled M. Zámečnicka na přínosy vegetariánství na s. 44-45; BankID - úředník u vás v obýváku: kabinet Andreje Babiše podpořil zavedení bankovní identity pro komunikaci s úřady - e-government (s. 21); Sedm bodů pro Macrona - francouzský prezident a summit G7 (s. 34); Jen nedělat

hlouposti: naivní politici si možná myslí, že jsou vítězové. V obchodních válkách ale vítězové nejsou - rozhovor s Finem Kydlandem, nositelem Nobelovy ceny za ekonomii z r. 2004 (s. 36-39).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2019, č. 37

Důchod? Zapomeň - téma čísla o penzijní reformě, předčasném důchodu a nutných úsporách (s. 12-19); Teď už jen Česko a ESCO: vedení skupiny ČEZ chystá rozprodej zahraničních aktiv, zaměří se na domácí trh a energetické služby (s. 28-29); O brexitu rozhodnou volby: vyhocení sporu o odchod Británie z Evropské unie přineslo Londýnu na přelomu srpna a září největší ústavní bouři od popravy Karla I. (s. 31); Nerovnost zabíjí růst - rozhovor s ekonomem Martinem Kábrtem o britské ekonomice (s. 32-35); Jak spořit chytrě: udělat penzijní spoření hezké, efektivní a úplně bezbolestné pro všechny nejde. A proto jsme dosud neudělali nic - pohled M. Zámečnicka (s. 42-43).

Hospodářské noviny

Sv. 63, (2019) č. 132 (11.7.2019)

Ministr průmyslu Karel Havlíček řekl v rozhovoru pro HN o rozvojovém fondu: miliardy potečou každý rok - vznikající Národní rozvojový fond (s. 1 a 3) a související komentář na s. 10; Iniciativa tlačí na poslance: zvýšení rodičovské je protiústavní - údajně diskriminační postoj k části rodičů (s. 6).

Hospodářské noviny

Sv. 63, (2019) č. 136 (17.7.2019)

V miliardovém tendru armády zůstávají čtyři firmy - nákup bojových vozidel pěchoty (s. 3); V daňových rájích sídlí nejméně českých firem od roku 2011 (s. 3); Fond životního prostředí pozastavil dotaci Agrofertu - střet zájmů (s. 4); Se "zelenější" politikou je von der Leyenová šéfkou Evropské komise (s. 6) a související příspěvek na s. 1; Výhrady vůči libře, digitální měně Facebooku, ohrožují její start (s. 12) a související komentář na s. 10; Pohyb rozsudků napříč kontinenty se zlepšil: Haagská úmluva přinese jednodušší uznávání a výkon soudních rozhodnutí přes hranice států (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 63, (2019) č. 139 (22.7.2019)

Nový ekonomický výhled MMF: 2,9 procenta - výhled vývoje světové ekonomiky (s. 2); Digitální daň vynese Španělsku miliardu eur. Zavede ji, jakmile se povede sestavit vládu (s. 7); Ženy míří vzhůru - portrét několika žen přicházejících na nejvyšší pozice v mezinárodních institucích (s. 8-9) a související komentář na s. 10; Zlevnění plateb v eurech se blíží. Pomůže hlavně menším firmám - evropské nařízení týkající se bankovních poplatků za platby do eurozóny a z ní (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 63, (2019) č. 141 (24.7.2019)

"Zvláštní vztah" USA a Velké Británie vstoupil do nové éry - nový britský premiér B. Johnson (s. 6) a komentář na s. 10; Mezinárodní měnový fond hledá šéfa. Favoritkou je Bulharka Kristalina Georgievová (s. 7); Japonsko a Jižní Korea se ocitly na pokraji obchodní války (s. 12); Vymáhat exekuci drobné dluhy se po novele nevyplatí: můžeme očekávat zásah Ústavního soudu, říká k návrhu novely exekučního řádu L. Jícha (s. 14); Prodeje nových bytů v Praze se propadly na pětileté minimum (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 63, (2019) č. 142 (25.7.2019)

Zájem lidí o nové byty klesá: developeři připouští, že letošek bude v Praze nejslabší za posledních sedm let (s. 1) a komentář na s. 10; Zdražení ubytování v hotelech a přes Airbnb se zatím odsouvá - schvalování novely zákona o místních poplatcích (s. 5); Turecká ekonomika padá, zemi hrozí americké i evropské sankce (s. 7); Úvěry pro firmy zdražily, půjčit si na investice se ale vyplatí (s. 11); Sazby u hypoték klesají, při vyjednávání o nových splátkách mohou klienti nečekaně i ušetřit (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 63, (2019) č. 146 (31.7.2019)

Schillerová bere ministrům část peněz, které využívají na odměny svým lidem - návrh novely zákona o rozpočtových pravidlech (s. 3); V nové Evropské komisi by měly mít větší slovo ženy (s. 6); Posílí ochrana plateb on-line: nová pravidla pro používání karet na webu požadují důkladnější ověření identity plátce. Banky chtějí zavedení změn posunout (s. 10) a komentář na s. 7; Další miliardy mají udržet vodu a pomoci péči o lesy (s. 11); Dlužníci už mají jasno, zda přijdou o bydlení: lidem v insolventci hrozí prodej střechy nad hlavou. Nově ale některé chrání zákon - nařízení o ochraně přiměřeného bydlení (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 63, (2019) č. 151 (7.8.2019)**

Svět je na prahu měnové války: na oslabování dolaru a jüanu by Evropa těžce doplatila (s. 1) a související komentář na s. 10; Insolvenční zákon působí, výrazně přibylo bankrotů (s. 5); USA: nechte naše firmy být: zdanění amerických internetových gigantů by podle zástupců českých podniků mohlo vést k clům na český export do USA (s. 11); Pokud firmy nenahlásí majitele, budou jim hrozit pokuty: podniky ignorují evidenci skutečných vlastníků. Nový zákon to má změnit (s. 14) a související komentář na s. 10; Nabídka nových bytů v Praze se dále propadá (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 63, (2019) č. 159 (19.8.2019)**

V obchodu s EET vzniká silný hráč: brněnská skupina Solitea koupila značky Dotykačka a Markeeta (s. 1); Do Grónska se tlačí Čína. Spojené státy reagují - největší ostrov světa by od Dánska mohly koupit - hospodářství Grónska (s. 7); Podezřelé investice z ciziny bude moci zarazit vláda - přísnější kontrola zahraničních investic do strategicky důležitých odvětví v ČR (s. 11); Nervozita stoupá. Akciové trhy jsou rozkolísanější než obvykle (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 63, (2019) č. 161 (21.8.2019)**

Policisté kvůli daňovým únikům zadrželi 22 lidí - zásah týmu Daňové kobry (s. 3); Sucho může snížit HDP o více než 1,6 procenta (s. 5); Johnson přijíždí změnit brexit. Bez šance, vzkazuje EU (s. 6) a související komentář na s. 7; Řecku má pomoci na nohy rozsáhlá daňová reforma (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 63, (2019) č. 172 (5.9.2019)**

Unie se smiřuje s divokým brexitem: brexit bez dohody může v Česku připravit o práci desítky tisíc lidí (s. 3) a související komentář na s. 12; Poslanci cupovali zdanění rezerv pojišťoven, bojí se odlivu kapitálu - projednávání tzv. daňového balíčku (s. 6); Lidé si berou hypotéky se stále delší pevnou výší splátek (s. 13) a komentář na s. 12.

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	82
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	82
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	84
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	84
Právo.....	85
Účetnictví	87
Veřejná správa.....	89
Veřejné finance. Rozpočet	90
Ostatní	91

Daně

29390

Svatopluk Galočík, Oto Paikert

DPH 2019 : výklad s příklady

Praha : Grada, 2019, 460 stran

Znění zákona o DPH č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších zákonů (poslední zapracované změny zák. č. 80/2019 Sb.). Komentář ke všem paragrafům zákona se zvýrazněním všech novel a změn v právní úpravě pro rok 2019. Výklad doplňují názorné příklady z praxe a oficiální informace vydané GFŘ. - Patnácté vydání - ISBN: 978-80-271-2244-8 (brožováno)

29392

Pavel Prudký, Milan Lošťák

Hmotný a nehmotný majetek v praxi : komentář, příklady, výklad změn

Olomouc : ANAG, 2019, 351 stran

Obsahem publikace je široký okruh ekonomických témat souvisejících s veškerým děním kolem hmotného a nehmotného majetku, především u podnikatelských subjektů (ať už fyzických, či právnických osob). Jednotlivé kapitoly rozebírají: druhy hmotného a nehmotného majetku, jeho pořízení, evidenci, vstupní cenu, technické zhodnocení, zásady odpisování, nositele odpisů, způsoby a postupy odpisování, likvidaci majetku, pořízení hmotného majetku formou finančního leasingu a péči o majetek. Komentovaná znění příslušných ustanovení zákona o daních z příjmů jsou doplněna o příklady řešící situace, ke kterým může v praxi dojít. Právní stav publikace je k 1.4.2019. - 18. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-219-9 (brožováno)

29391

Veronika Dvořáková, Marcel Pitterling, Hana Skalická

Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019

Praha : Wolters Kluwer, 2019, 289 stran

Obecné principy zdanění příjmů fyzických a právnických osob. Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti. Nezdanitelné části základu daně a položky snižující základ daně. Slevy na dani. Principy posuzování daňové účinnosti vybraných výdajů (nákladů). Specifická témata, jako je např. zdanění příjmů z prodeje cenných papírů, plnění poskytovaná zaměstnancům, bezúplatná plnění (dědictví a dary), pravidla nízké kapitalizace nebo pravidla proti vyhýbání se daňové povinnosti přijatá na základě směrnice ATAD. Nechybí ani vybrané problémy spojené s finančním leasingem, řešení odpisů pohledávek, tvorba opravných položek k pohledávkám a technické zhodnocení u nájemce. Výklad je propojen řadou praktických a názorných příkladů. Text je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.4.2019. - 4. vydání - ISBN: 978-80-7598-315-2 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

E-9604

Banque de France

Financial stability review : June 2019. No. 23, Greening the financial system : the new frontier**Přehled o finanční stabilitě : červen 2019. Č. 23, Ekologizace finančního systému : nový obzor**

Paris : Banque de France, 2019, 119 stran : tabulky, grafy, rámečky

Monotematické číslo obsahuje soubor článků odborníků a ekonomů z finančních institucí, orgánů dozoru, centrálních bank i akademické obce s tematikou nebankovních financí. V tomto čísle klimatická změna jako finanční riziko, zelené finance jako výzva. Plný text dostupný z: <https://publications.banque-france.fr/en/liste-chronologique/financial-stability-review>

29397

Libor Němec, Jana Zahradková

Finanční crowdfunding

Praha : Wolters Kluwer, 2019, xi, 102 stran

Crowdfunding představuje alternativní způsob financování. V tomto případě "financování veřejností", kdy se osoba poptávající cizí kapitál přímo obrací na veřejnost se žádostí o poskytnutí těchto prostředků např. formou půjčky či úvěru. Kromě výhod pro malé a střední podniky a případně i pro domácnosti přináší crowdfunding pozitiva i pro investory, a to ve vytvoření řady nových investičních příležitostí. V úvodu publikace jsou vysvětleny základní pojmy (finanční crowdfunding, nefinanční crowdfunding, peer-to-peer úvěrování, skupinové úvěrování - lending-based crowdfunding či equity financování ze strany veřejnosti). Následuje identifikace a analýza právní úpravy finančního crowdfundingu jak v České republice, tak i v EU, se zaměřením na analýzu rizik a problémů, které s regulací finančního crowdfundingu souvisejí. - Vydání první - ISBN: 978-80-7552-980-0 (brožováno)

29347

Eswar S. Prasad

Gaining currency : the rise of renminbi**Sílící měna : vzestup renminbi**

New York : Oxford University Press, ©2017, xviii, 321 stran : tabulky, grafy, obrázky

Čínská měna, renminbi, vzala svět útokem. Je na dobré cestě stát se významnou mezinárodní měnou, která je široce používána v mezinárodním obchodu a financích. Tato kniha dokumentuje impozantní vzestup renminbi, kdy Čína úspěšně přijala jedinečný scénář pro propagaci své měny. Rostoucí ekonomická síla Číny, rozšiřující se mezinárodní vliv a vzestup měny jsou složitě propojeny. Pokud si bude Čína počínat dobře s reformami, které přivádějí její ekonomiku a finanční trhy na správnou cestu, renminbi se stane důležitou rezervní měnou, která by mohla soupeřit s některými z tradičních rezervních měn, jako je euro a japonský jen. Autor ukazuje, že před čínskou ekonomikou a měnou stojí také mnoho nástrah, které mohou omezit její převahu. Tvrdí, že i když se renminbi pravděpodobně stane významnou rezervní měnou, nedosáhne statusu "útočiště" pro investory, tedy měny, do které by investovali v dobách krize. Tvzení, které předpovídá renminbi nevyhnutelný vzestup ke světové převaze je podle autora zveličené a renminbi nebude vážně zpochybňovat dominanci amerického dolaru v mezinárodních financích. - Poznámky. - ISBN: 978-0-19-063105-5 (vázáno)

29399

Ross Cranston, Emiliios Avgouleas, Kristin van Zwieten, Christopher Hare, Theodor van Sante

Principles of banking law**Zásady bankovního práva**

New York : Oxford University Press, ©2017, li, 578 stran : tabulky, grafy

Ve třetím, revidovaném vydání knihy Zásady bankovního práva se R. Cranston spojil s týmem předních odborníků, aby objasnili moderní bankovní právo studentům i profesionálům. Komplexní výklad k základním tématům bankovního práva Velké Británie i mezinárodního práva finančních služeb a bankovníctví, zahrnuje globální bankovní regulaci, globální platební systémy, mezinárodní dluhopisové nástroje a devizové systémy. - Third edition - Poznámky. - ISBN: 978-0-19-927608-0 (brožováno)

29400

John Armour, Dan Awrey, Paul Davies, Luca Enriques, Jeffrey N. Gordon, Colin Mayer, and Jennifer Payne

Principles of financial regulation**Zásady finanční regulace**

New York : Oxford University Press, 2016, xxvii, 669 stran : tabulky, grafy

Finanční krize v letech 2007–2009 odhalila závažné nedostatky v regulaci finančních institucí a trhů. Finanční systém, který nabádá k zásadnímu přehodnocení struktury finanční regulace, je stále složitější a propojenější a tempo vývoje se stále zrychluje. Nyní je jasné, že regulace se musí zaměřit na finanční systém jako celek, což představuje pro regulační orgány náročný úkol. Kniha popisuje, jak tyto výzvy řešit. Zkoumá téma z holistického a multidisciplinárního hlediska a při zvažování základní politiky a cílů regulace čerpá z metodik ekonomie, financí a práva. Kniha analyzuje konkrétní

regulační opatření, poskytuje čtenářům příležitost posoudit regulační rozhodnutí v konkrétních politických otázkách a podporuje kritické úvahy o návrhu regulace. - Poznámky. - ISBN: 978-0-19-878648-1 (brožováno)

E-9609

Ministerstvo financí

Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2018

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2019, 100 stran : tabulky, grafy, schéma

Každoroční zpráva analyzuje nejdůležitější změny v jednotlivých sektorech finančního trhu v roce 2018 v kontextu delšího sledovaného období a naznačuje trendy pro další období. Její obsah je rozčleněn do těchto částí: makroekonomická situace a vnější vztahy, umístění prostředků na finančním trhu, struktura úspor domácností, institucionální pohled na finanční trh, úvěrové instituce a ostatní poskytovatelé financování aktiv, kapitálový trh, pojišťovnictví, penzijní systém, aktivity MF a legislativa v oblasti finančního trhu. Zpráva se také věnuje působení MF v pracovních skupinách a výborech na evropské i globální úrovni. Data uvedená v této zprávě jsou z dubna a května 2019. - Příloha obsahuje přehled legislativy a doplňující tabulky. - ISBN: 978-80-7586-029-3 (brožováno)

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

29395

Robert Menasse ; z německého originálu přeložil Petr Dvořáček

Evropský systém : občanský hněv a evropský mír, aneb, Proč musí darovaná demokracie ustoupit demokracii vybojované

Praha : Novela bohemica, 2014, 97 stran

Esej o základech Evropské unie je kritickým pohledem na EU a úvahou o její budoucnosti. Autor se zamýšlí nad "bruselskou byrokracií", vztahem národních států a centrálních orgánů Unie a fungováním demokratických principů. Zajímá se, jak pracují centrální unijní instituce (Rada, Komise a Parlament). Na základě osobních zkušeností přehodnocuje své vlastní i běžně panující názory na „bruselskou byrokracií“ a na nejrůznější klišé a předsudky o institucích EU. Autor je zastáncem regionální samosprávy. Region definovaný krajem, historií, dialektem a zděděnými zvyky je podle Menasseho skutečným domovem občana. Obyvatel určitého regionu může cítit větší blízkost k sousedovi hned za (státními) hranicemi než k příslušníku téhož státu (národa) stovky kilometrů daleko. - Vydání první - Terminologický slovník. - ISBN: 978-80-87683-29-3 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

29417

Bořivoj Šubrt, Michal Vrajík

Skončení pracovního poměru a dalších základních pracovněprávních vztahů v souvislostech

Olomouc : ANAG, 2019, 247 stran

Obecná pravidla skončení základního pracovněprávního vztahu. Podrobný výklad všech způsobů skončení a rozvázání pracovního poměru (dohoda, výpověď, okamžité zrušení pracovního poměru, zkušební doba, varianty skončení pracovního poměru či vztahu apod.). Navazující problematika odstupného, podpory v nezaměstnanosti, doručování písemností a dalších otázek. Neplatné rozvázání pracovního poměru, soudní žaloby. Komplexní výklad problematiky doplňují příklady z praxe a odkazy na judikaturu soudů. Předmětem výkladu není skončení služebněprávních vztahů, tzn. i služebního poměru zaměstnanců ve státní službě. Právní stav publikace je k 1. květnu 2019. - 1. vydání - ISBN: 978-80-7554-218-2 (brožováno)

29414

Ivan Macháček

Zaměstnanecké benefity a daně

Praha : Wolters Kluwer, 2019, 249 stran : tabulky

Význam zaměstnaneckých benefitů a platná legislativa. Řešení poskytovaných benefitů z hlediska pracovněprávních předpisů, z hlediska daňového a z hlediska zahrnování benefitů do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální a na zdravotní pojištění. Daňová hlediska jsou uvedena jak ze strany zaměstnance, tak ze strany zaměstnavatele. Výčet nejčastěji poskytovaných zaměstnaneckých benefitů: stravování zaměstnanců (poskytování stravenek), příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění zaměstnance, odborný rozvoj zaměstnance a zvyšování kvalifikace, nepeněžité a peněžité dary, volnočasové benefity, podpora zdraví, zápůjčky poskytnuté zaměstnancům, doprava zaměstnanců, poskytnutí přechodného ubytování, poskytování nápojů na pracovišti, zřizování firemních mateřských školek, opční akciové programy a zaměstnanecké akcie aj. Příklady řešení. Právní stav publikace je k 1.4.2019. - 5. vydání - ISBN: 978-80-7598-361-9 (brožováno)

Právo

29348

editors Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová

Czech (& Central European) yearbook of arbitration. Volume IX (2019), Recognition and enforcement of arbitral awards**Česká (& středoevropská) ročenka rozhodčího řízení. Díl IX (2019), Uznání a výkon rozhodčích nálezů**

Hague : Lex Lata, 2019, xv, 485 stran

Ročenka sdružuje odborné články, knižní recenze a zajímavé odkazy zaměřené na mezinárodní právo veřejné, mezinárodní právo soukromé, právo EU, politologii a ústavní právo s nadnárodním přesahem. Tato publikace je věnována tématu uznání a výkonu rozhodčích nálezů. Obsahuje tyto články: Uznání a výkon rozhodčích nálezů zrušených v zemi původu; Rozhodčí řízení versus insolvenční řízení z pohledu práva EU; Uznání a výkon cizího rozhodčího nálezu, který byl zrušen; Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů, které byly zrušeny; Nový důvod pro odmítnutí uznání nebo výkonu rozhodčího nálezu ve spotřebitelských věcech; Smělost nechť je mým přítelem: čtyři návrhy na snazší dosažení výkladové jednoty při výkonu rozhodčích nálezů zrušených v sídle rozhodčího řízení; Předběžná a prozatímní opatření vydávaná v rozhodčím řízení - nástrahy pro výkon; Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů s ohledem na nezávislost a nestrannost rozhodce; "Issue Estoppel" - překážka věci rozhodnuté a účinek rozhodčích nálezů; Prorocství krize mezinárodní obchodní arbitráže v Evropě? Dále judikatura, recenze knih, zprávy. - Poznámky. - ISBN: 978-90-829824-0-4 (vázáno)

29349

editors Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová

Czech yearbook of international law. Volume X (2019), State sovereignty**Česká ročenka mezinárodního práva. Díl X (2019), Státní svrchovanost**

Hague : Lex Lata, 2019, xv, 391 stran : tabulky, grafy

Ročenka sdružuje odborné články, knižní recenze a zajímavé odkazy zaměřené na mezinárodní právo veřejné, mezinárodní právo soukromé, právo EU, politologii a ústavní právo s nadnárodním přesahem. Tato publikace se věnuje státní svrchovanosti. Obsahuje tyto články: Sankce proti Rusku; Státní svrchovanost a právo na konzulární ochranu Evropské unie; Soudní pravomoc jako projev suverenity a vlastní posouzení soudní pravomoci jako materiální projev státní suverenity; Definování pojmu "národní bezpečnost" ve smyslu článku 4 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii. Co skutečně zbylo ze svrchovanosti členských států?; Suverenita státu v kontextu reakce na katastrofy: její výkon a omezení; Evropské klauzule v ústavách - opravdu jsou nezbytné?; Transformace státu a "odnárodnění" práva v kontextu mezinárodního práva soukromého; Moderní pojetí suverenity v soudobém mezinárodním právu; Aplikace pravidel transparentnosti v investiční arbitráži jako požadavek vyplývající ze suverenity; Vliv zhoršujícího se životního prostředí na postavení a úlohu státu; Evropské trestní právo jako forma nadnárodního práva. Vývoj prostřednictvím revize ústavního práva; Metodologický pluralismus při výkladech "ochrany" a "zabezpečení", jak jsou tyto instituty implementovány v mezinárodním právu

soukromém; Imunita státu: vznik doktríny imunity; Jurisdikční otázky kyberprostoru; Státní svrchovanost a ochrana mezinárodních investic; Státní svrchovanost jako právní status. - Poznámky. - ISBN: 978-90-824603-9-1 (vázáno)

29418

Soňa Kubincová, Lucia Leitnerová

Európske menové právo a menové právo na Slovensku

Bratislava : Epos, 2018, 254 stran

Výklad vzniku evropské měnové unie a jednotné evropské měny. Historický exkurz do vývoje měny na Slovensku do roku 2009 a následné zavedení eura a uplatňování evropského měnového práva na Slovensku. Publikace obsahuje témata: teorie peněz, měny a měnových soustav, mezinárodní měnový vývoj po druhé světové válce v Evropě, vývoj evropské měnové integrace a evropského měnového práva, konvergenční kritéria - vznik, jejich plnění a vznik eurozóny, eurobankovky a euromince, Evropská centrální banka, cíle a úlohy Eurosystemu, měnová politika EU, právní postavení Národní banky Slovenska, legislativa Slovenska v Eurosystemu. - ISBN: 978-80-562-0233-3 (vázáno)

29396

Michal Malacka, Lukáš Ryšavý

Mezinárodní právo soukromé : základy obecné a zvláštní části

Praha : Leges, 2019, 207 stran

Učebnice mezinárodního práva soukromého přibližuje základní aspekty jeho obecné a zvláštní části. V úvodu jsou zmíněny vývoj mezinárodního práva soukromého od starověku po současnost a moderní vědecké a teoretické koncepty. Dále učebnice přináší výklad kvalifikace soukromoprávních poměrů s cizím prvkem, veřejného pořádku v rámci mezinárodního práva soukromého a výklad základních právních pramenů. Druhá, zvláštní část, se postupně zabývá kolizním právem, osobním statutem, právním jednáním, věcnými právy a věcným statutem, závazkovými právy, dědickým statutem a rodinným právem včetně vztahů mezi manželi a otázkami partnerství. Výklad se věnuje nejen vnitrostátní právní úpravě a normám pramenícím z harmonizačních aktivit EU, ale také právní úpravě v rámci mezinárodní komunity. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-358-2 (brožováno)

15392/86

Ústavní soud České republiky

Sbírka nálezů a usnesení. Svazek 86, ročník 2017 - III. díl

V Praze : C.H. Beck, 2019, 918 stran +1 CD ROM

Sbírka obsahuje v chronologickém pořadí všechny přijaté nálezy a stanoviska Ústavního soudu. Každý náleží je opatřen výstižným názvem a právní větou umožňující rychlou a věcnou orientaci. V tomto díle jsou zveřejněny nálezy č. 117 až č. 182 a usnesení č. 15 z roku 2017. - Vydání první - CD ROM s obsahem a s věcným rejstříkem svazků, tj. od č. 1 do č. 86. - ISBN: 978-80-7400-742-2 (vázáno)

29416

David Sehnálek

Specifika výkladu práva Evropské unie a jeho vnitrostátní důsledky

V Praze : C. H. Beck, 2019, xiii, 194 stran

Výklad práva EU a jeho zvláštností ve srovnání s výkladem práva mezinárodního a práva vnitrostátního. Často je totiž zdůrazňován vliv práva EU na české právo a na českou aplikační praxi a jsou vyzdvihována specifika výkladu práva EU. Publikace analyzuje systémové postavení Soudního dvora EU v institucionální struktuře EU, jeho vazby a interakce s jinými mezinárodními soudy a s vrcholnými soudy členských států. Pozornost je dále zaměřena na specifika výkladu práva EU v konkurenčním prostředí, specifika jazykového výkladu práva EU a specifika funkčního výkladu práva EU. Závěr se věnuje důsledkům toho, jak s právem EU pracuje Soudní dvůr EU. Pozornost je věnována především tzv. obrácené diskriminaci a dále evolučním procesům ve vnitrostátních právních řádech. Práce poskytuje metodický návod, jak postupovat při výkladu práva EU z pohledu aplikujícího orgánu. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-741-5 (brožováno)

29412

Martin Janků

WTO a právo mezinárodního obchodu

V Praze : C.H. Beck, 2019, xviii, 204 stran

Právo Světové obchodní organizace WTO reguluje práva a povinnosti států v souvislosti s mezinárodním obchodem se zbožím a se službami a obchodní aspekty využívání práv duševního vlastnictví. V první části publikace je připomenuta historie organizace WTO a jejího předchůdce, smlouvy GATT. Následuje popis funkce a cíle WTO, její institucionální struktury, popis vzniku (nabývání) členství a rozhodovacího procesu ve WTO. Stěžejní principy práva WTO, jimiž jsou zejména princip zákazu diskriminace a princip spravedlivého obchodování (fair trade). Postavení rozvojových členských zemí v systému WTO. Vybrané otázky hmotného práva WTO: struktura dohod WTO, tj. GATT, GATS a TRIPS a orgánů k jejich provádění. Otázky procesního práva WTO, tj. řešení sporů mezi státy a rozbor institucionálního mechanismu, zásad a průběhu řízení řešení sporů. Závěr publikace se zabývá některými specifickými pravidly a postupy při rozhodování sporů podle jednotlivých dohod WTO. Komentovaná úprava platných norem práva WTO odpovídá stavu k říjnu 2018. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-735-4 (brožováno)

29394

Tatiana Kunštátová, Kristýna Solomonová, František Dickelt, Lukáš Balada

Živnostenský zákon : komentář

v Praze : C.H. Beck, 2019, xix, 432 stran

Úvodní historický nástin jednotlivých dějinných epoch a jejich vliv na oblast živnostenského práva. Komentované znění zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (naposledy č. 171/2018 Sb.). Znění souvisejících předpisů. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-731-6 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29280/1323

Archivnictví a spisová služba, skartační řízení : zákon, vyhlášky, nařízení vlády : redakční uzávěrka 10.6.2019

29280/1322

Insolvence. Exekuční řád. Veřejné dražby : insolvenční zákon, insolvenční správci : texty zákonů a vyhlášek k 1.6.2019 : redakční uzávěrka 3.6.2019

29280/1325

Pracovníprávní předpisy. Zaměstnanost : úřady práce, odbory, kolektivní vyjednávání, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, inspekce práce : redakční uzávěrka 15.7.2019

29280/1324

Služební poměr. Policie ČR : služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů : vězeňská služba, zpravodajská služba, BIS, Generální inspekce bezpečnostních sborů : redakční uzávěrka 1.7.2019

Účetnictví

29350

International Accounting Standards Board

Annual improvements to IFRS standards 2018-2020 : exposure draft**Každoroční úpravy Mezinárodních účetních standardů v období let 2018-2020 : zveřejněný návrh**

London : IFRS Foundation, May 2019, 23 stran

Texty změn Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS 1, 9 a 16, IAS 41) za období 2018-2020. - ISBN: 978-1-911629-30-6 (brožováno)

29260VII

Milan Vodička, Tereza Drábková, kolektiv autorů

GDPR praktický průvodce pro účetní. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2019, 64 stran

Dosavadní poznatky a zkušenosti z implementace "nařízení GDPR" v ČR po roce platnosti. Přehled evropské a české legislativy. Zpracování osobních údajů pro oblast účetnictví, daní, mezd a personalistiky. Stručný komentář k novému zákonu č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Technologická a organizační opatření zvyšující ochranu osobních dat. Aktuální informace z Koordinačního výboru GFŘ s Komorou daňových poradců ČR týkající se DPH ve vztahu ke stravenkám a upozornění na nový tiskopis o plnění oznamovacích povinností dle § 38d zákona o daních z příjmů. Stanoviska k dotazům z praxe: náhrada mzdy za čerpání dovolené, účtování nákladů spojených s tvorbou filmu, roční zúčtování záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti, předčasné ukončení smlouvy na soukromé životní pojištění, sražená daň z jednorázového vyrovnání z penzijního pojištění. - Obálkový podnázev: účetnictví, daň, mzdy, pojištění. - ISBN: 978-80-87367-99-5 (brožováno)

29386I

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2019, reflecting changes not yet required : issued at 1 January 2019. Part A.**Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2019, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2019. Díl A.**

London : International Accounting Standards Board, 2019, 1809 stran : rámečky

Publikace přináší úplné znění Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), Mezinárodních účetních standardů (IAS) a jejich výkladů (IFRIC, SIC) vydaných k 1. lednu 2019. Doplněno Koncepčním rámcem finančního výkaznictví, předmluvou k IFRS a přehledem změn. Doprovodné dokumenty jsou sdruženy v částech B a C tohoto třídílného vydání. - Třídílné vydání (Red Book). -- Obsahuje slovníček pojmů. - ISBN: 978-1-911629-13-9 (brožováno)

29386II

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2019, reflecting changes not yet required : as issued at 1 January 2019. Part B.**Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2019, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2019. Díl B.**

London : International Accounting Standards Board, 2019, 890 stran : tabulky, diagramy, rámečky

Publikace obsahuje doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2019 - názorné příklady a návody k implementaci. - Třídílné vydání (Red Book). - ISBN: 978-1-911629-14-6 (brožováno)

29386III

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2019, reflecting changes not yet required : issued at 1 January 2019. Part C.**Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2019, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2019. Díl C.**

London : International Accounting Standards Board, 2019, 2428 stran : rámečky

Publikace obsahuje zdůvodnění závěrů ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2019 a k názorným příkladům. - Třídílné vydání (Red Book). - ISBN: 978-1-911629-12-2 (komplet 3 dílů, brožováno)

29387I

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2019] : with extensive cross-references and other annotations. Part A**Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2019] : standardy vydané k 1. lednu 2019, odrážející dosud nepovinné změny : Díl A**

London : International Accounting Standards Board, 2019, 2093 stran : tabulky, diagramy, rámečky
Publikace přináší úplné znění Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), Mezinárodních účetních standardů (IAS) a jejich výkladů (IFRIC, SIC) vydaných k 1. lednu 2019 spolu s Koncepčním rámcem pro finanční výkaznictví. Toto komentované vydání obsahuje rozsáhlé křížové odkazy, vysvětlující poznámky a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretation Committee), které mají uživatelům pomoci s aplikováním standardů. Doprovodné dokumenty jsou sdruženy v částech B a C tohoto třídílného vydání. - Slovníček pojmů. -- Třídílné vydání (The Annotated Red Book). - ISBN: 978-1-911629-17-7 (brožováno)

29387II

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2019] : with extensive cross-references and other annotations. Part B**Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2019] : standardy vydané k 1. lednu 2019, odrážející dosud nepovinné změny : Díl B**

London : International Accounting Standards Board, 2019, 940 stran : tabulky, diagramy, vzorce, rámečky
Publikace obsahuje doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2019 - názorné příklady a návody k implementaci. Toto komentované vydání obsahuje rozsáhlé křížové odkazy, vysvětlující poznámky a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretation Committee), které mají uživatelům pomoci s aplikováním standardů. Úplné znění standardů a doprovodné dokumenty jsou sdruženy v částech A a C tohoto třídílného vydání. - Třídílné vydání (The Annotated Red Book). - ISBN: 978-1-911629-18-4 (brožováno)

29387III

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2019] : with extensive cross-references and other annotations. Part C**Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2019] : standardy vydané k 1. lednu 2019, odrážející dosud nepovinné změny : Díl C**

London : International Accounting Standards Board, 2019, 2457 stran : tabulky, diagramy, vzorce, rámečky
Publikace obsahuje zdůvodnění závěrů ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2019 a k názorným příkladům. Toto komentované vydání obsahuje rozsáhlé křížové odkazy, vysvětlující poznámky a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretation Committee), které mají uživatelům pomoci s aplikováním standardů. Úplné znění standardů a doprovodné dokumenty jsou sdruženy v částech A a B tohoto třídílného vydání. - Třídílné vydání (The Annotated Red Book). - ISBN: 978-1-911629-19-1 (brožováno)

Veřejná správa

29419

Roman Pačka

CSIRT : v přední linii boje proti kybernetickým hrozbám

Brno : Masarykova univerzita, 2019, 131 stran : ilustrace

Pracoviště typu Computer Security Incident Response Team (CSIRT) představují nedílnou součást systému zajišťování nejen kybernetické, ale i národní bezpečnosti každého státu. Kvůli narůstající

závislosti společnosti na ICT a kyberprostoru je začaly vlády po celém světě zřizovat i na národní úrovni. Publikace má za cíl seznámit s pracovišti typu CSIRT a objasnit jejich roli a hodnotu v kontextu národní bezpečnosti. Nejprve se zaměřuje na propojení kybernetické a národní bezpečnosti a následně definuje CSIRT pracoviště a jejich možné typy, vymezuje jejich roli a popisuje historický vývoj (včetně komunity v ČR). V další části se publikace věnuje problematice spolupráce s tradičními bezpečnostními složkami státu. Poslední část se zaměřuje na dílčí výzvy, kterým aktuálně čelí nejen národní týmy, ale i CSIRT komunita jako celek (sdílení informací, důvěra, komercializace kybernetické bezpečnosti, politizace, nedostatek odborníků). Publikace nabízí unikátní a komplexní vhled do problematiky CSIRT pracovišť a této bezpečnostní oblasti. - 1. vydání - ISBN: 978-80-7325-473-5 (Centrum pro studium demokracie a kultury ; brožováno) - ISBN: 978-80-210-9243-3 (Masarykova univerzita ; brožováno)

29415

Karel Schelle

Státní mechanismus meziválečného Československa

Praha : Wolters Kluwer, 2019, ix, 372 stran

Státní mechanismus je souborem organizací a institucí, které realizují státní moc. Autor v publikaci mapuje meziválečné období Československa, roky 1918 až 1938, a popisuje základní složky státního mechanismu, tedy ústavní orgány, orgány veřejné správy, soudní orgány a orgány veřejné žaloby. Úvodní kapitola popisuje období první světové války, politickou situaci v českých zemích, boj za českou státnost a vznik Československa. Vyhlášení samostatnosti, první zákony státu, vytvoření soustavy ústředních státních orgánů a ústavy, úřad prezidenta, vznik ústředních orgánů, postavení Slovenska a Podkarpatské Rusi a volební právo jsou obsahem druhé kapitoly. Následující část připomíná roky 1938-1939, státoprávní změny, vznik autonomních vlád na Slovensku a Podkarpatské Rusi a likvidaci republiky. V dalších kapitolách je popsán vývoj veřejné správy v jednotlivých dekádách mapovaného období, vývoj soudnictví, charakteristiky jednotlivých soudů a vývoj státního zastupitelství. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-461-6 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

Transparency International - Česká republika

Férové zadávání veřejných zakázek : příručka pro veřejné zadavatele [elektronický zdroj]

[Praha] : Transparency International - Česká republika, [2019], 1 online zdroj (64 stran)

První část příručky přibližuje některé osvědčené postupy, které mohou přispět ke zvýšení transparentnosti zadávání veřejných zakázek, a zároveň motivovat zadavatele k implementaci některých inovativních postupů do interních pravidel. Druhá část je zaměřena na rizikové oblasti v rámci cyklu veřejné zakázky a pochybení, která vycházejí ze zjištění kontrolních orgánů. Doplnují je případy vycházející z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže či z rozsudků Nejvyššího správního soudu. Příručka je určena zejména veřejným zadavatelům, kteří při realizaci projektů využívají prostředky z evropských fondů. - Terminologický slovník. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/Earchiv/2019/08/Ferove_verejne_zakazky_v_ESI_fondech.pdf

29388 Pouze prezenčně

předkladatel Andrej Babiš, předseda vlády

Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2018 : Materiál je předkládán podle § 30 odst. 5 a 6 zákona č. 218/2000 Sb.

Praha : Ministerstvo financí ČR, [2019], 9 svazků

Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2018 obsahuje následující části: Část A: Návrh Usnesení Poslanecké sněmovny k návrhu státního závěrečného účtu. Část B: Ekonomický vývoj a hospodaření sektoru vládních institucí. Část C: Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu. Část D: Zpráva o stavu a vývoji státních finančních aktiv a státních záruk. Část E: Zpráva o řízení státního dluhu. Část F: Zpráva o hospodaření dalších složek veřejných rozpočtů a o fondech organizačních složek státu. Část G: Tabulková část k návrhu státního závěrečného účtu ČR. Část H: Výsledky rozpočtového hospodaření kapitol. Část I: Informace o postupu privatizace a o stavu a použití prostředků vedených na zvláštních účtech (dle zák. č. 178/2005 Sb.). - (brožováno)

29393

Jiří Lorenc

Rozpočtová skladba a účetnictví 2019 pro územní samosprávné celky

Polešovice: M LORDY, 2019, 687 stran : tabulky

Rozpočet a jeho sestavení. Základní rysy rozpočtového procesu. Dotace a návratné finanční výpomoci. Podrobný výklad rozpočtové skladby včetně interpretace problematických nebo málo známých oblastí rozpočtu. Schvalování účetních závěrek. Účtový rozvrh. Nejčastější chyby, kterých se územní samosprávné celky dopouštějí. Příklady účtování z praxe. Publikace vychází z aktuálního znění zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, a dalších aktuálních předpisů. - ISBN: 978-80-907535-0-1 (brožováno)

Ostatní

29389

Jan Klápště - Ivan Šedivý (eds.)

Dějiny Česka

Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2019, 614 stran : ilustrace

Dějiny českých zemí jsou vylíčeny jako historie proměnlivého teritoria začleněného do přirozených středoevropských a evropských souvislostí (geografických, tematických i metodologických). První kapitola popisuje období Velké Moravy, poslední pak historické události od roku 1945 do současnosti. - Vydání první - Dodatky: chronologický přehled významných událostí, panovníků, prezidentů a předsedů vlád. - ISBN: 978-80-7422-338-9 (vázáno)

29413

Hans Rosling, Ola Rosling, Anna Roslingová Rönnlundová ; překlad Eva Nevrlá

Faktomluva : deset důvodů, proč se mýlíme v pohledu na svět - a proč jsou věci lepší, než vypadají

V Brně : Jan Melvil 2018, 352 stran : ilustrace

Inspirovat publikace, která má změnit negativní způsob hodnocení světa. Klade si za cíl naučit čtenáře schopnosti správně reagovat na fakta a na základě toho měnit své dosavadní názory. Věnuje se globálním a civilizačním otázkám ve spojitosti se sociologickými, ekologickými i ekonomickými fakty o světovém vývoji. Autor odhaluje deset instinktů – nevědomých, ale předvídatelných myšlenkových zkreslení, která ovlivňují názory lidí na okolní svět. Jde např. o instinkt propasti (sklon rozdělovat svět na zásadně odlišné tábory), negativitu (více si lidé všimají jevů špatných než dobrých), ale také urgentnosti (pocit „teď, nebo nikdy“ vede k unáhleným rozhodnutím) či obviňování (hledání viníků, nikoli příčiny). Soustředěním se na fakta lze zjistit, že svět jako celek je na tom mnohem lépe, než si většina lidí myslí. A že se navíc rychle zlepšuje. Neznamena to, že neexistují vážné problémy a rizika. Neznají-li však lidé své klamné instinkty, nedokáží se na problémy dívat na základě faktů. - Vydání první - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-7555-056-9 (vázáno)

29420

editor Filip Šebesta, Jiří Weigl

IVK v roce šestém : výběr textů

Praha : Institut Václava Klause 2019, 196 stran

Sborník obsahuje texty, které dokumentují a charakterizují činnost Institutu V. Klause a přináší retrospektivní ohlédnutí za rokem 2018. Příspěvky se vztahují k zásadním otázkám politického i ekonomického vývoje v ČR i ve světě a rozvíjejí témata spojená s veřejným působením V. Klause a jeho spolupracovníků. V první části sborníku jsou uveřejněny projevy, které Klaus pronesl k významným výročím roku 2018 (např. Pražské jaro, sté výročí vzniku ČSR, sté výročí českého bankovníctví). Destrukce hodnot svobody a demokracie západní civilizace a klíčový text "Obrana demokracie před liberální demokracií" jsou obsahem další části sborníku, stejně jako navazující texty, které se zabývají mimo jiné politickým a ideovým vývojem v Německu, vlivy na situaci v EU apod. Následují příspěvky k ekonomickým otázkám, jako např. mandatorní výdaje, základní nepodmíněný příjem, ochrana volného obchodu. V popředí pozornosti zůstal v roce 2018 problém masové migrace, která patří ke klíčovým vnitro i zahraničně politickým tématům dneška. Jejím různým aspektům se věnují texty v závěrečné části sborníku. - Vydání první - ISBN: 978-80-7542-049-7 (brožováno)

29398

Adam Tooze

The deluge : the Great War and the remaking of global order, 1916-1931

Potopa : Velká válka a tvorba globálního řádu, 1916-1931

London : Penguin, 2015, xxiii, 643 stran : tabulky, grafy, mapky, fotografie

Originální analýza první světové války a jejích následků. V hlubinách Velké války, s miliony mrtvých a bez představitelného konce konfliktu, se společnosti na celém světě začaly hroutit. Srdce finančního systému se přesunulo z Londýna do New Yorku. Nekonečné požadavky na muže a materiál se dostaly i do zemí daleko od fronty. Napětí války zpusťošilo všechny ekonomické a politické předpoklady, což přineslo neslýchané změny v sociálním a průmyslovém uspořádání. Tooze vymezuje svět, který byl přeměněn americkou ekonomickou a vojenskou mocí, poté co Spojené státy v roce 1917 vstoupily do války. Sleduje způsoby, jakými se země vyrovnávají se s těžební pozicí Ameriky - včetně sklouznutí k fašismu. - Poznámky. - ISBN: 978-0-141-03218-4 (brožováno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

international VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finansy Soudní rozhledy
Daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie T
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pap
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapital Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obc
Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozpr
Auszüge aus Presseartikeln Nationaler pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biatec
The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin Ot
Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of money